

Europeiska havs-, fiskeri- och vattenbruksfonden 2021–2027

Finlands program

20.6.2022

Innehåll

1. Programstrategi: centrala utvecklingsutmaningar och politiska svar	1
1.1 SWOT-analys, identifiering av behov och motiveringar (tabell 1A)	11
Prioritering 1: Hållbart fiske och återställande och skydd av vattenmiljön.....	11
Prioritering 2: Hållbart vattenbruk samt förädling och marknader.....	32
Prioritering 3: Möjliggöra en hållbar blå ekonomi i kust-, ö- och inlandsområden och främja utvecklingen av fiske- och vattenbrukssamhällen.	49
Prioritering 4: Havspolitik	56
2. Prioriteringar (åtgärder som finansieras och indikatorer).....	64
2.1 Andra prioriteringar än tekniskt bistånd.....	64
Prioritering 1: Främja hållbart fiske och återställande och bevarande av akvatiska biologiska resurser	64
Prioritering 2: Hållbart vattenbruk, förädling och marknader	74
Prioritering 3: Möjliggöra en hållbar blå ekonomi i kust-, ö- och inlandsområden och främja utvecklingen av fiske- och vattenbrukssamhällen	81
Prioritering 4: Havspolitik	83
2.1.2 Indikatorer	86
3. Finansieringsplan.....	92
4. Nödvändiga villkor	93
5. Programmyndigheter	112
6. Partnerskap	113
7. Kommunikation och transparens	115
8. Användningen av enhetskostnader, enhetsbelopp, schablonsatser och finansiering som inte är kopplad till kostnaderna.....	117

1. Programstrategi: centrala utvecklingsutmaningar och politiska svar

De centrala målen för programmet är att stödja en hållbar tillväxt inom fiskerinäringen, trygga förutsättningarna för primärproduktionen, påskynda förnyelse och innovationer samt att ta bättre hänsyn till miljöfrågor. Många utvecklingstrender stöder tillväxtmöjligheterna i branschen: Efterfrågan på fisk ökar eftersom konsumenterna vill ha närproducerad, hälsosam och ansvarsfullt producerad mat. Förändringarna i klimatet och miljön ökar kraven på hållbarhet och ansvarsfullhet inom matproduktionen. Hälsorelaterade och ekonomiska kriser samt störningar på livsmedelsmarknaden framhäver den nationella försörjningsberedskapens och självförsörjningens betydelse. En hållbar tillväxt inom fiskerinäringen har därför positiva effekter på såväl ekonomin, folkhälsan som klimatet och miljön.

Målet är att finländarnas fiskkonsumtion före 2030 ska ha ökat till två portioner per vecka. Tillväxtmålet anknyter på många sätt till klimat- och miljöfrågorna. Genom att ersätta andra djurproteiner med fisk kan man minska kostens koldioxidavtryck. Fisket avlägsnar dessutom näringsämnen som runnit ut i vattendragen, vilket minskar eutrofieringen. Både inom fisket och vattenbruket beaktas djurens välbefinnande i allt högre grad. Målet är att det ökade intaget av fisk och företagsverksamheten inom fiskerinäringen ska ha betydande och välkända positiva effekter på den finländska ekonomin, miljön och folkhälsan.

Beredningen av programmet har för Fastlandsfinlands del styrts av programmet för främjande av inhemsk fisk, som grundar sig på regeringsprogrammet och som antagits i form av statsrådets principbeslut den 9 juli 2021. Programmet för främjande av inhemsk fisk ställer upp nationella mål när det gäller att öka konsumtionen av fisk och i synnerhet användningen av inhemsk fisk. De val som fastställs i programmet grundar sig förutom på programmet för främjande av inhemsk fisk även på en analys av fiskerinäringens nuläge, en SWOT-analys och framtidsscenarioer som utarbetats i samarbete med intressentgrupper och forskare.

För genomförandet av programmet på Åland svarar Ålands landskapsregering. För Ålands del har beredningen grundat sig på Ålands regeringsprogram, utvecklings- och hållbarhetsagendan för landskapet Åland och Ålands hållbara livsmedelsstrategi. Ålands landskapsregering arbetar även för att främja målen enligt programmet för främjande av inhemsk fisk. Enligt hållbarhetsagendan för Åland är målet att vara självförsörjande på fisk från livskraftiga bestånd 2030. I fråga om vattenbruket lyfter landskapsregeringen i sitt regeringsprogram fram odlad fisk som ett hälsosamt livsmedel och en viktig exportprodukt samt framhäver näringsgrenens betydelse för en livskraftig skärgård genom att den skapar arbetstillfällen.

Centrala utmaningar och svar på dem

Stöd för hållbar tillväxt i branschen

Den ökade efterfrågan på fisk är en positiv utmaning och för att svara på den krävs hållbar tillväxt i branschen. För att öka användningen av inhemsk fisk krävs nya verksamhetsmetoder och produkter. Tillväxtmöjligheter finns i synnerhet inom odlad fisk och när det gäller att hållbart öka användningen av underutnyttjade fiskarter och deras förädlingsvärde. På grund av Östersjöns sårbara tillstånd kräver en ökning av vattenbruket nya innovationer och investeringar i miljövänliga verksamhetsmetoder. Det är även möjligt att måttligt öka fisket av vissa av tradition ekonomiskt värdefulla vilda fiskarter. En del av den ökade fiskkonsumtionen kan ske med hjälp av importerad

fisk. Importerad fisk möjliggör en jämn råvaruström för förädlingsindustrin och handeln, vilket även stöder användningen av inhemska fiskarter.

Förädlingsindustrin har en viktig roll när det gäller att ta fram produkter som intresserar konsumenterna och framför allt att öka den inhemska fiskens förädlingsvärde. Den finländska fiskhandeln och fiskförädlingen har ökat avsevärt under den tid som Finland varit medlem i EU, men tillväxten har i hög grad grundat sig på importerad lax. År 2019 förädlades över 76 miljoner kilo fisk i Finland och de viktigaste arterna var strömming, lax och regnbågslax. Förädlingen av strömming hänför sig dock i huvudsak till foderanvändning och export med litet mervärde, och endast cirka 4 procent förädlas för inhemsk livsmedelsanvändning.

En hållbar tillväxt inom fiskerinäringen stöder målen för Europeiska unionens gröna omställning. Enligt strategin Från jord till bord bör livsmedelsindustrin göra det lättare för konsumenterna att övergå till en hälsosam och hållbar kost. Högklassiga och hälsosamma fiskprodukter samt omsorg om miljön och djuren är centrala mål även i Finlands program, och aktörerna i branschen behöver stöd för utveckling och investeringar som främjar målen i EU:s gröna giv. Kraven på hållbar verksamhet medför inte bara ansvar utan även nya möjligheter för aktörerna i livsmedelskedjan.

Kommunikationen spelar en viktig roll i denna övergång. I Finland har man utmärkta möjligheter att med hjälp av fisk svara på konsumenternas önskemål om hållbar, ansvarsfull och hälsosam mat. För att kunskapen om fördelarna med fisk ska spridas effektivt till konsumenterna och hela samhället bör man satsa på att öka spridningen av aktuell information om fisk och uppmuntra till en öppen dialog. I takt med att hållbarheten och ansvarsfullheten i branschen ökar ytterligare och även konsumenterna och intressentgrupperna blir medvetna om detta ökar konkurrenskraften i hela branschen. I enlighet med strategin Från jord till bord är det viktigt att ansvarsfullheten betraktas som en konkurrensfördel och en satsning på branschens framtid, inte bara som en kostnad.

I takt med att branschen växer är det nödvändigt att ansvarsfullheten upprätthålls och utvecklingen fortsätter. Det är viktigt att även i framtiden sörja för fiskprodukternas spårbarhet och övervakning. Kvalitetsarbetet fortsätter genom att man inleder ett program för utveckling av fiskens livsmedelskvalitet. För att utveckla ansvarsfullheten inleds även ett välfärdsprogram för fisk i syfte att utveckla fiskens hälsa och välfärd samt öka forskningsinformationen på detta område inom vattenbruket och fisket. Utvecklingsprogrammen för livsmedelskvalitet och välfärd ska genomföras i samarbete mellan den privata och den offentliga sektorn.

Tryggande av förutsättningarna för primärproduktionen

Primärproduktionens kontinuitet och tillväxt är viktiga i många avseenden: Tillgången till inhemsk fisk stöder utvecklingen av fiskförädlingen och fiskhandeln och svarar på konsumenternas önskemål om hälsosam och klimatvänlig närproducerad mat. Inhemsk vild och odlad fisk har en klart mindre klimat- och miljöpåverkan jämfört med den övriga produktionen av djurprotein. Även ansvarsfullheten är i allmänhet större än för importerad fisk, eftersom de fiskbestånd som är föremål för kommersiell fångst i Finland i regel är i bra skick. Inhemsk fisk har även betydelse för försörjningsberedskapen och självförsörjningen inom livsmedelsproduktionen, och att trygga tillgången till inhemsk fisk är viktigt med tanke på krissituationer där leveranskedjorna för utländsk fisk rubbas.

Utmaningarna inom primärproduktionen varierar beroende på bransch och region. Vattenbrukets produktionsvolym har under programperioden 2014–2020 igen börjat öka efter en lång jämn period. År 2019 odlades i Finland 15,3 miljoner kilo matfisk och produktionens värde uppgick till 69,8

miljoner euro. Yngelproduktionens värde uppgick år 2019 till 19,6 miljoner euro. För att säkerställa målen för en god miljöstatus har man endast måttligt kunnat öka produktionen i havet och insjöarna, och satsningarna har fokuserats på odling i cirkulerande vatten och havsteknologi.

Fiskfångsten i havsområdet uppgick 2019 till cirka 135 miljoner kilo och ett värde på cirka 36 miljoner euro. Fångsten består i huvudsak av strömming och skarpsill. Avkastningen från trålfiske har varit på en bra nivå, medan fångsten inom kustfisket har minskat i synnerhet i fråga om av tradition ekonomiskt värdefull fisk. Fisket av nors och karpfisk har ökat. Antalet kustfiskare har fortsättningsvis minskat, utvecklingen av branschen står inför många utmaningar och det finns nya hotbilder. De största utmaningarna för det småskaliga kustfisket är fortfarande de problem som orsakas av säl och storskarv samt det låga antalet nya fiskare. År 2019 fanns det i havsområdet cirka 400 fiskare med fiske som huvudsyssla och 1 800 fiskare med fiske som bisyssla.

Framtidsutsikterna för insjöfisket har varit ljusare än för kustfisket. Fångsterna inom insjöfisket har ökat sedan början av 2010-talet och även fångstens värde har ökat betydligt. År 2019 uppgick fångsten inom det kommersiella insjöfisket till cirka 6,4 miljoner kilo och dess värde var cirka 17 miljoner euro. Även antalet fiskare har långsamt ökat och branschen investerar i tillväxt och i framtiden. År 2019 fanns det i insjöområdet cirka 300 fiskare med fiske som huvudsyssla och cirka 1 300 fiskare med fiske som bisyssla.

Centrala frågor som måste lösas inom primärproduktionen är hur man kan minska de skador som orsakas fisket och vattenbruket av säl och storskarv, hur tillgången till fisketillstånd för lokala, privata vattenområden kan förbättras, hur man kan göra det lättare för nya fiskare att etablera sig i branschen samt hur man kan förbättra den småskaliga produktionens lönsamhet och trygga dess kontinuitet. En stor utmaning inom vattenbruket är att öka produktionen utan att äventyra en god vattenstatus. Inom fisket och vattenbruket behövs även åtgärder för anpassning till klimatförändringen.

Lösningar på de problem som orsakas av säl och storskarv söks med hjälp av forskning och innovationsverksamhet, i synnerhet inom innovationsprogram där forskare och fiskare samarbetar. Inom fisket fortsätter kompensationen av skador orsakade av säl. Också inom vattenbruket stöds investeringar och utvecklingsåtgärder avsedda att förebygga skador. En fortsatt dialog behövs. Målet är en fungerande samexistens mellan å ena sidan fiske och vattenbruk och å andra sidan säl och andra djur som orsakar skador.

Nya fiskares möjligheter att etablera sig i branschen underlättas genom ett system med startstöd. Inom ramen för systemet utreds möjligheten att införa ett finansieringsinstrument som gör det lättare för mikroföretag samt små och medelstora företag inom fiskerinäringen att få lån.

Fiskeverksamhetens lönsamhet och kontinuitet stöds genom finansiering av utvecklings- och investeringsprojekt inom vilka man tar fram och börjar tillämpa lösningar för att utveckla verksamheten. Strategiskt viktiga projekt kan beviljas förhöjt stöd. Sådana projekt kan vara till exempel att förebygga skador orsakade av säl samt öka livsmedelsanvändningen av underutnyttjade fiskarter på ett hållbart sätt. Det är även viktigt att upprätthålla och utveckla fiskehamnarna. Genom att inrätta producentorganisationer för fiske och vattenbruk kan man skapa nya möjligheter att utveckla branschen. Genom att utveckla branschen och hitta lösningar på dess utmaningar ökar tilltron till verksamhetens lönsamhet och kontinuitet både bland aktörerna i branschen och bland utomstående. Det gör även branschen mer lockande och gör det lättare att rekrytera nya fiskare. Målet är att man i slutet av programperioden ska ha lyckats åstadkomma en tydlig ökning av antalet fiskare i insjöområdet och stoppa minskningen av antalet fiskare i kustområdet.

Inom vattenbruket är målet att fördubbla produktionsvolymen före 2030 samtidigt som en god miljöstatus beaktas. Ett mål för de strategiska riktlinjerna 2021–2030 för vattenbruket i EU är hållbar tillväxt inom vattenbruket. Tillstånd, lokaliseringsstyrning, lösningar för cirkulär ekonomi och utveckling av ny teknologi spelar en central roll i Finland. Även en cirkulär ekonomi och utveckling av utsläppsbaserade tillstånd stöder en hållbar tillväxt inom vattenbruksproduktionen. En mer omfattande tillväxt inom vattenbruket kommer sannolikt i första hand att ske vid högtekniska anläggningar för vattencirkulationsodling och inom den produktion i yttre skärgården och på öppet hav som grundar sig på återvinning av näringsämnen, förutsatt att miljömålen inte äventyras.

Som en följd av klimatförändringen måste man dels anpassa fiske- och vattenbruksverksamheten till den föränderliga miljön, dels minska branschens egen klimatpåverkan i enlighet med EU:s klimatmål. Till exempel måste säkerheten inom fisket förbättras i takt med att extrema väderleksfenomen blir vanligare. Även inom vattenbruket är det viktigt att hitta lösningar för att skydda sig mot stormar och förbättra säkerheten. Inom vattencirkulationsodling är det möjligt att kontrollera produktionsförhållandena i skyddade produktionslokaler. Det är även viktigt att utveckla de odlade fiskbestånden så att de kan anpassas till de nya produktionsmetoderna och så att de bättre tål potentiellt högre temperaturer. Inom fiskerinäringen kan man bidra till att dämpa klimatförändringen inte bara genom att göra verksamheten mer energieffektiv utan även genom att främja en ökad fiskkonsumtion, eftersom fisk är ett hållbarare alternativ än andra djurproteiner med tanke på klimatet.

Förnyelse och innovationer

Det tredje målet för programmet är att påskynda förnyelse och innovationer. Här spelar den modell för innovationsprogram som infördes under programperioden 2014–2020 en stor roll, och man kommer att fortsätta tillämpa och utveckla den. Programmen grundar sig även i fortsättningen på ett starkt partnerskap mellan den privata och den offentliga sektorn, och man fortsätter tillämpa den verksamhetsmodell som syftar till praktisk utveckling. Modellen omarbetas så att den blir mer företagsorienterad för att programmets direkta inverkan på verksamheten inom branschen ska öka. Därtill främjas samarbetet mellan den privata och den offentliga sektorn genom att förhöjt investeringsstöd beviljas företag som har ingått ett långvarigt avtal om forsknings-samarbete med ett forskningsinstitut. Till de planerade innovationsprogrammen hör ett partnerskapsprogram för forskare och fiskare, ett innovationsprogram för vattenbruk, ett utvecklingsprogram för nya högkvalitativa produkter, ett miljöprogram och ett kvalitets- och marknadsföringsprogram.

Förnyelse i branschen stöds genom att man utöver allmännyttiga utvecklingsprojekt även understöder företagens egna utvecklingsprojekt. Förutom vanliga utvecklingsprojekt kan företagen utnyttja den nya modellen för innovations- och utbildningssedlar, med vilka de kan genomföra mindre utvecklingsåtgärder eller skaffa kompetens via ett enklare ansökningsförfarande. Målet är att företagen ska kunna utveckla sin verksamhet smidigt.

Ett annat mål är att öka det internationella samarbetet inom forskning och utveckling. EU:s ramprogram för forskning och innovation Horisont Europa 2021–2027 erbjuder möjligheter till internationellt samarbete även inom fiskerinäringen. Med hjälp av finansiering via EHFVF-programmet kan man komplettera målen i programmet Horisont Europa. Strävan är att skapa synergieffekter med EU:s uppdrag ”Restore Our Ocean and Waters by 2030”, framför allt vad gäller vattenbruk och en mångsidig användning av havsområdena. Finansiering via EHFVF-programmet kan användas för den nationella finansieringsandelen i internationella förfaranden för ansökan om finansiering, inklusive finansiering av Horisont Europa-partnerskap. För

kompetensutvecklingens del eftersträvar man även synergieffekter med programmen Erasmus+ och Marie Skłodowska-Curie Actions.

Hög kvalitet och produktutveckling spelar en viktig roll när det gäller att svara på konsumentefterfrågan. För att öka livsmedelsanvändningen av i synnerhet strömming och underutnyttjade fiskarter måste man ta fram nya produkter som intresserar konsumenterna. Användningen av fisk ökas i de måltider som äts utanför hemmet genom att man stöder utvecklingen av fiskprodukter som lämpar sig för storkökens behov. Utvecklingen kan påskyndas till exempel genom tävlingar, innovativa upphandlingsförfaranden och utvecklingsamarbete mellan den offentliga och den privata sektorn. Därtill behövs utveckling av kvaliteten, logistiken och produktionsmetoderna för att i synnerhet underutnyttjade fiskarter ska kunna användas av konsumenter och storkök på ett sätt som är lönsamt ur företagarnas perspektiv.

Med tanke på effektiviseringen och utvecklingen av branschen är det även mycket viktigt att utnyttja digitala arbetsredskap. Digitaliseringen påskyndas genom att projektet Älykäs kalatalous inleds. I synnerhet det företagsorienterade utvecklingsarbetet påskyndas för att man ska kunna införa nya verksamhetsmodeller och lösningar för fjärrstyrning, datorseende, automatisering, dataanvändning och plattformsekonomi. Inom primärproduktionen kan digitaliseringen och automatiseringen leda till effektivare verksamhet samt minska de tunga arbetsmomenten liksom även verksamhetens miljökonsekvenser. Bättre utnyttjande av data hjälper hela värdekedjan att effektivisera sin verksamhet i och med att fiskare, logistikföretag samt köpmän och förädlare får information om den tillgängliga fångsten, åtgången på fisk och logistiktjänsterna. Även konsumenterna gynnas av att informationen om fiskprodukter blir bättre. De mål som gäller utnyttjande av digitalisering och data ligger i linje med programmet Ett digitalt Europa och EU:s datastrategi.

Investeringar i modernisering kan även stödjas via nya finansieringsinstrument, såsom lån och garantier. Med hjälp av dessa instrument strävar man efter att påverka de osäkerhetsfaktorer och marknadsstörningar som hänför sig till finansieringen inom branschen. Finansieringsinstrument kan även användas för att göra det lättare för nya fiskare att etablera sig i branschen samt för att förbättra möjligheterna att få finansiering för mikroföretag samt små och medelstora företag inom fiskerinäringen.

Främjande av miljöns och fiskbeståndens tillstånd

Förutsättningar för en livskraftig fiskerinäring är en hållbar användning av fiskbestånden och en god miljöstatus. De fiskbestånd i Finland som är föremål för kommersiellt fiske är i regel i bra skick och fisket är på en hållbar nivå. För vissa fiskarter som inte är föremål för kommersiellt fiske är tillståndet dock oroväckande och i synnerhet vandringsfiskens situation är dålig.

Östersjön visar tecken på återhämtning, även om havets tillstånd som helhet fortfarande är dåligt. Det största problemet i det finska havsområdet är övergödning. Punktbelastningen har minskat avsevärt under de senaste årtiondena, men den spridda belastningen har inte ändrats märkbart trots vattenvårdsåtgärderna. När det gäller ytvatten i inlandet är nästan 90 procent av insjöarealen och en tredjedel av älvarna i bra eller utmärkt skick. Nästan alla större älvar i Finland som rinner ut i Östersjön är utbyggda, varför deras ursprungliga vandringsfiskbestånd har försvunnit. Torne älv är dock den största laxälven i Europa som strömmar fritt.

Även globalt är det framöver allt viktigare att trygga den biologiska mångfalden i och med att biodiversiteten i världen försämras på ett oroväckande sätt. Enligt EU:s strategi för biologisk

mångfald utgör den minskade biodiversiteten i naturen ett hot mot vårt livsmedelssystem och äventyrar livsmedelssäkerheten och födan. Att bevara mångfalden bidrar i sin tur till en hälsosam och näringsrik kost och förbättrar utkomstmöjligheterna på landsbygden. Även med tanke på fiskerinäringens kontinuitet är det viktigt att fiskbestånden och naturmiljöerna förblir livskraftiga. Därför är ett av de övergripande strategiska valen i programmet att satsa på miljöåtgärder. Inom alla beviljade stöd iakttas principen om att undvika väsentlig skada. För fiskets del är en allmän princip i programmet att inte bevilja finansiering från fonden för sådana åtgärder som strider mot EU:s mångåriga fiskevårdsplaner.

Målen i strategin för biologisk mångfald och i det prioriterade handlingsprogrammet för Finlands Natura 2000-nätverk och dess konnektivitet (Prioritised Action Framework, PAF) stöds via många olika finansieringskällor, och finansiering via EHFVF-programmet riktas i synnerhet till åtgärder som gäller fiskbeståndens tillstånd. Inrättandet av de skyddade områden som ingår i målet om en skyddsareal på 30 procent enligt strategin för biologisk mångfald utreds inom projektet LIFE-IP Biodiversea och finansieras huvudsakligen via den nationella budgeten. Inrättandet av de skyddade områdena finansieras inte via EHFVF-programmet, men åtgärder som gäller skötsel och nyttjande av fiskbestånden inom de skyddade områdena kan stödjas. Därtill kan identifieringen och kartläggningen av OECM-områden, dvs. områden för vissa andra effektiva områdesbaserade bevarandeåtgärder, stödjas i synnerhet när det gäller skyddet av fiskbestånden och deras livsmiljöer. Av de åtgärder som vidtas inom ramen för havspolitikerna kan exempelvis identifieringen av Natura 2000-områden stödjas. 11 procent av Finlands havsområden hör till olika skyddade områden.

Iståndsättningar av miljön och projekt för att förbättra fiskbeståndens tillstånd kan inledas inom ramen för miljöprogrammen samt som mindre enskilda projekt till exempel i anslutning till iståndsättning av förökningsområden för fisk eller skydd av hotade arter. Eftersom iståndsättningar ofta är mycket resurskrävande är det viktigt att utveckla nya finansierings- och verksamhetsätt för att effektivisera och crowdsourca dem. Därför utvecklas inom programmet parallellt med traditionell projektfinansiering resultatbaserade finansieringsmodeller där förutsättningarna att få finansiering binds till verksamhetens resultat, och man testar iståndsättningsmedel och crowdsourcingsmodellen för att enkelt kunna genomföra mindre iståndsättningsprojekt. Programmets miljöåtgärder bidrar även till att uppnå målen i ramdirektivet om vatten och ramdirektivet om en marin strategi.

Den biologiska mångfalden tryggas genom flera åtgärder som stöds av fonden. Bättre selektivitet inom fisket stöds även i fortsättningen för att man ska kunna skydda hotade fiskarter och rikta in sig på individer av en viss storlek inom fångsten av de bestånd som är föremål för kommersiellt fiske. Utvecklingen av selektiva fångstredskap skyddar dessutom exempelvis fåglar och havslevande däggdjur från att fastna i redskapen. Säljar skyddas även genom att man minskar de problem som de orsakar för fisket och vattenbruket, till exempel med hjälp av sälskrämmor och genom att ersätta de skador som säljar orsakar fisket – målet är en fungerande samexistens för sälpopulationerna och fisket. Inom det innovationsprogram som fokuserar på miljöfrågor inom fiskerinäringen främjas iståndsättningar av fiskbestånd och vattenmiljöer, utvecklas finansieringsmodeller i anslutning till dem och ökas informationen och kunskapen om dem. Genom fiskerikontroll säkerställer man att verksamheten i branschen bedrivs på ett ansvarsfullt sätt och att reglerna iakttas. Målet är ett bättre tillstånd såväl för de fiskbestånd som är föremål för kommersiellt fiske som för de hotade fiskbestånden. Den biologiska mångfalden stöds även genom att man främjar den kommersiella användningen av invasiva främmande arter. Målet är att minska de skador som främmande arter orsakar.

Minskad förorening av haven är ett viktigt nationellt mål som främjas av många finansieringsinstrument. EHFVF-programmet gör det möjligt att finansiera bland annat bortskaffande av försvunna fiskeredskap, anskaffning av utrustning för skräpinsamling till fiskefartyg och fiskehamnar samt en utvidgning av kunskapsbasen. Andra projekt som gäller marint skräp finansieras via andra finansieringskällor, såsom projektet LIFE-IP Biodiversea.

Ett strategiskt val i programmet är även en kraftig satsning på förvaltningen av fiskresurserna och övervakningen av den gemensamma fiskeripolitiken, eftersom dessa har stor betydelse för främjandet av fiskbeståndens tillstånd i hela Östersjön. För att effektivisera övervakningen måste digitaliseringen utnyttjas vid utvecklingen av övervakningsmetoderna, tillräckliga resurser och ett smidigt samarbete säkerställas av myndigheterna och fungerande informationssystem införs. Utöver till dessa prioriteringar riktas finansieringen via Finlands program till en kontinuerlig förbättring av hållbarheten i fiskeverksamheten och till en utveckling av kunskapsbasen och övervakningen i samband med hållbarheten, även om utkast av fisk i strid med landningsskyldigheten inte är något problem inom fisket i Finland enligt kommissionens havsområdesanalys eller de bedömningar som nyligen gjorts av EFCA och ICES.

Inom programmet för datainsamling om fiskerinäringen samlar man in uppgifter om de biologiska variablerna för de viktigaste fångstarterna inom det kommersiella fisket. De insamlade uppgifterna utnyttjas i ICES arbetsgrupper för beståndsuppskattning. EU-kommissionen fattar därefter beslut om de årliga fångstkvoterna utifrån arbetsgruppernas rekommendationer.

Den uppföljning av vandringsfiskarnas älvbestånd och av fångsten av dem som sker inom ramen för datainsamlingen samt insamlingen av information om bifångster inom det kommersiella fisket främjar arbetet med att skydda hotade arter och bestånd och ökar informationen om fiskets konsekvenser för vattenmiljön.

Enligt EU:s strategi Från jord till bord ska alla aktörer i livsmedelskedjan bidra till att uppnå en hållbar livsmedelskedja, och detta är även utgångspunkten i det finländska programmet. Enligt strategin Jord till bord ska fiskare och vattenbruksproducenter utnyttja till exempel tekniska, digitala och cirkuläreconomiska lösningar för att åstadkomma bättre klimat- och miljöresultat och anpassa sig till klimatförändringen. Lösningarna är resurskrävande, men kan om de utfaller väl öka företagsverksamhetens avkastning och minska kostnaderna. Även i den europeiska gröna given konstateras det att fiskarna har en viktig roll när det gäller att bromsa upp klimatförändringen, skydda miljön och bevara biodiversiteten. I Europeiska kommissionens havsområdesanalys betonas även vikten av tillväxt inom vattenbruket för att minska livsmedelsproduktionens koldioxidavtryck. I takt med att produktionen ökar gäller det dock att säkerställa att den är miljövänlig. Såväl företagarna, konsumenterna som miljön vinner på en utveckling av hållbara förfaranden och på investeringar i anslutning till dem. Olika frivilliga kvalitets-, hållbarhets- och ansvarscertifikat hjälper konsumenterna att identifiera högklassiga produkter och produkter som har producerats ansvarsfullt med tanke på miljön.

Effektiv och resultatrik myndighetsverksamhet

För att uppnå målen i programmet krävs effektiv myndighetsverksamhet. Den offentliga sektorn ska dels möjliggöra en utveckling av branschen, dels säkerställa hållbar verksamhet. Det innebär att stödja innovationer och förnyelse, att styra finansieringen till åtgärder som skapar hållbar tillväxt och att se till att myndighetssamarbetet fungerar smidigt. Förvaltningen ska fungera på ett kostnadseffektivt och kundorienterat sätt.

Det är även viktigt att programmet kontinuerligt utvärderas och prognostiseras. Genomförandet av de uppställda målen och branschens miljökonsekvenser följs upp systematiskt och orsakerna bakom utvecklingen analyseras så att man snabbt kan reagera på förändringar. Principerna för och allokeringen av finansieringen kan justeras om genomförandet av målen inte framskrider som förväntat eller om det sker förändringar i omvärlden. Förvaltningen ska också kunna reagera snabbt på yttre störningar som drabbar branschen. Därför ska utvärderingen omfatta hela den nationella fiskerinäringens genomslagskraft. Med hjälp av informationen om den förbättras effektiviteten och öppenheten i förvaltningen och dialogen om fiskerinäringens politik främjas.

Som ett led i effektiviseringen av myndighetsverksamheten utvecklas övervakningen av fisket och informationsinsamlingen i samband med den i en effektivare och lönsammare riktning. Samtidigt är det även viktigt att säkerställa tillräckliga resurser för verksamheten så att de lagstadgade uppgifterna inte äventyras. För att utveckla övervakningen har en separat strategi utarbetats för programperioden. För att uppnå strategins mål behövs stöd från fonden framför allt när det gäller att testa och ta i bruk modern teknik samt utveckla informationssystem och elektroniska redskap. Nya tekniska lösningar ska om möjligt utnyttjas till exempel vid vägning och fjärrövervakning. Målet är att under programperioden helt slopa anmälningar på papper och att stödja aktörernas anskaffningar av utrustning som möjliggör elektroniska uppföljnings- och rapporteringsförfaranden. System som gör det möjligt för aktörerna att komma åt de egna uppgifterna och sköta ärenden elektroniskt ska utvecklas. För fiskeövervakarna utvecklas fungerande mobilapplikationer som effektiviserar arbetet på fältet.

Den biologiska, statistiska och ekonomiska informationsinsamling som ingår i programmet för datainsamling om fiskerinäringen utvecklas kontinuerligt i samarbete med de internationella samarbetsorganen.

Samarbetet med andra finansieringskällor intensifieras. När det gäller den lokala utvecklingen samarbetar man framför allt med jordbruksfonden och Leadergrupperna på regional nivå. Europeiska regionala utvecklingsfonden kan stödja utvecklingsprojekt inom fiskförädlingsindustrin och allmänt främja verksamheten i företag som erbjuder tekniska innovationer kopplade till fiskerinäringen. Europeiska socialfondens åtgärder kan utnyttjas för att utveckla kompetensen hos aktörerna inom fiskerinäringen och för att främja livslångt lärande. Fiskeriekonomiska restaureringar, en förbättring av vattenmiljöns tillstånd och framtagande av marina data kan finansieras via ett flertal nationella finansieringskällor samt exempelvis via de pågående Life IP-projekten (Biodiversea, Freshabit). Åtgärder inom ramen för Finlands program bidrar även till att genomföra målen i EU:s Östersjöstrategi, framför allt vad gäller politikområdet bioekonomi. När det gäller sjöövervakningen och kustbevakningssamarbetet samarbetar man i synnerhet med instrumentet för ekonomiskt stöd för gränsförvaltning och viseringspolitik (BMVI). Man intensifierar dessutom samarbetet med de landskap som har identifierat fiskerinäringens möjligheter i sina strategier för smart specialisering.

Lokal utveckling

Samhällelig lokal utveckling enligt principen nerifrån upp har pågått inom fiskerinäringen redan under två programperioder. Under perioden 2014–2020 verkade i Finland tio lokala fiskeaktionsgrupper. Grupperna var aktiva inom de områden som är viktiga för fiskerinäringen i Finland. Det är ofta lokala behov som ligger till grund när man löser centrala utmaningar, utvecklar nya verksamhetsmetoder och inleder miljöprojekt inom branschen, och dessa gynnas av den lokala

kunskapen och kompetensen. Verksamhetsmodellen erbjuder därför bra förutsättningar för att utveckla fiskerinäringen utifrån premisserna i området.

Den lokala utvecklingen medför ett mervärde för fiskerinäringen eftersom den aktiverar aktörerna i området, initierar verksamhet, gör det möjligt för människorna att delta i utvecklingen av fiskerinäringen i sitt område samt stimulerar det sektorsövergripande samarbetet och bidrar till en mångsidigare finansiering av fiskerinäringsprojekt. Målet är dels att främja hela fiskerisektorns (fiske, vattenbruk, fiskförädling, fiskhandel och fisketurism) betydelse och acceptans på lokal nivå, dels att öka den lokala verksamhetens genomslagskraft genom att skapa samarbetsnätverk, utnyttja olika finansieringskällor och resurser samt sprida god praxis från ett område till ett annat. Den lokala utvecklingen främjar de mål som är viktiga för programmet som helhet: att skapa tillväxt och förnyelse i branschen, att lösa utmaningarna inom primärproduktionen och att skapa ekologisk hållbarhet. Eftersom utmaningarna och möjligheterna varierar på olika håll i Finland behövs det lokala lösningar för att främja de gemensamma målen.

Modellen för lokal utveckling vidareutvecklas för att den bättre ska svara mot utmaningarna i branschen och för att de lokala perspektiven, kunskaperna och nätverken ska vara till större nytta. De begränsade resurserna i verksamheten kan utnyttjas effektivare då det nationella och lokala samarbetet intensifieras och nya digitala möjligheter utnyttjas. Tack vare en smidig verksamhet kan man göra försök på lokal nivå och starta upp projekt snabbt för att senare ta modell av dem i andra områden. Även FiskeLeader-verksamheten bör göras mer känd och kommunikationen om den förbättras. Ett centralt instrument för att utveckla verksamheten är inrättandet av ett nationellt nätverk.

Havspolitik

Den funktionella helhet som bildas av de marina näringarna, dvs. havsklustret, har stor ekonomisk betydelse för Finland. År 2018 omsatte havsklustret över 14 miljarder euro och det sysselsätter närmare 50 000 personer. Havsklustret och dess ekonomiska ekosystem är en betydande ekonomisk faktor och det har till dags dato fortsatt att växa stadigt. Även den arktiska kompetensen är på en hög nivå. Av Finlands utrikeshandel transporteras över 80 procent sjövägen, varför sjöfartsnäringarna har en viktig roll inom havsklustret. Digitaliseringen och automatiseringen av havsklustret hör till Finlands starka sidor och är en viktig del av den hållbara blå ekonomin i Europa. Även hållbar användning av marina naturresurser är ett traditionellt starkt område i Finland, som även omfattar många immateriella värden.

Finansieringsmöjligheterna enligt förordningen om Europeiska havs-, fiskeri- och vattenbruksfonden begränsar sig för havspolitikens del till kunskap i havsfrågor, utveckling av den gemensamma miljön för informationsutbyte i anslutning till sjöövervakningen samt kustbevakningssamarbete. Därför analyseras den havspolitiska helheten i programmet endast ur dessa synvinklar.

När det gäller kunskap i havsfrågor betonas behovet av att öka kännedomen om havet och den därtill hörande kompetensen samt nya innovationer i anslutning till detta. Uppdaterad och exakt information som knyts till geodata samt kostnadseffektiv insamling och delning av den liksom datasäker hantering av informationen är centrala faktorer även vid utvecklingen av de marina myndighetsåtgärderna och nyttjandet av de marina naturresurserna samt vid främjandet av en hållbar blå ekonomi.

Enligt havsförvaltningsplanens statusbedömning är Östersjöns tillstånd inte bra och den biologiska mångfalden fortsätter att minska. Miljön förändras snabbt och den nuvarande informationen om klimatförändringens konsekvenser och orsakerna till den minskade biodiversiteten är inte tillräcklig. Det behövs även mer information för att lösa långsiktiga miljöutmaningar (i synnerhet eutrofieringen). Klimatförändringen och övriga förändringar som orsakas av mänsklig aktivitet belastar havet, vilket tar sig uttryck i exempelvis eutrofiering och ökad förorening. Dessa utvecklingsförlopp bromsar upp Östersjöns återhämtning. Att Östersjöns tillstånd förbättras är viktigt även med tanke på de marina näringarnas verksamhetsförutsättningar.

Genom att utveckla samarbetet mellan de olika aktörerna inom den marina sektorn kan man förbättra kostnadseffektiviteten för olika myndighetsåtgärder och effektivt utnyttja de möjligheter som ny teknik medför inom övervakningen av havsområdet och insamlingen av information om havsmiljön. Utvecklingen av den gemensamma miljön för informationsutbyte (CISE) stöder enhetliga och kostnadseffektiva åtgärder och förbättrar myndighetsåtgärdernas genomslagskraft.

1.1 SWOT-analys, identifiering av behov och motiveringar (tabell 1A)

Prioritering 1: Hållbart fiske och återställande och skydd av vattenmiljön

Styrkor	<p>Fiske:</p> <p><i>Hållbara fiskemetoder och iakttagande av reglerna:</i> De fiskemetoder som används i Finland kan allmänt taget anses vara hållbara, till exempel bedrivs ingen bottentrålning. Tvångslossningen av fångst påverkar inte det finländska fisket eller övervakningen av det, eftersom det fiske som bedrivs av finländska fartyg inte har problem med oönskade bifångster som kastas bort. Största delen av flottan utgörs av småskaliga fartyg under 12 meter som använder stående fångstredskap. När sälbestånden har ökat har selektivt fiske med ryssja ersatt nätfisket vid kusten. Övervakningen av fisket fungerar bra i Finland och mycket få allvarliga förseelser upptäcks. Även de lindriga förseelserna har minskat kraftigt i och med det påföljdsförfarande som infördes 2015.</p> <p><i>Effektivt fiske på öppet hav och aktörsspecifika fiskekvoter i havsområdet:</i> Trålfisket av strömming och skarpsill har koncentrerats till allt färre företag. Samtidigt har fisket på öppet hav utvecklats till en mycket professionell, effektiv och lönsam näring. Fångstmängderna har ökat trots att antalet fiskare och fiskefartyg har minskat. Branschen är en trovärdig aktör på marknaden. Det aktörsspecifika kvotsystemet hjälper företagen att tidsmässigt planera fisket enligt marknadens behov och minskar det konkurrensmässiga fisket. De stora trålarna har för det mesta varit nöjda med det nya systemet, och de har vid behov köpt nya nyttjanderätter och kvoter.</p> <p><i>Tilltro till fiskerinäringen och samarbete mellan fiskarna i inlandsvattnen:</i> Framtidstro uppmuntrar till att investera och utveckla verksamheten. Branschen har fått nya företagare i inlandsvattnen. Mästar-gesällprojekt har hjälpt nya fiskare att komma in i branschen, och det har stärkt det småskaliga kust- och insjöfisket.</p> <p><i>Partnerskap mellan forskning och fiskare:</i> Inom innovationsprogrammen för programperioden 2014–2020 har man skapat kontakter mellan fiskare och forskning och åstadkommit konkreta resultat till exempel när det gäller att lösa problem som orsakas av sälar. Man har varit nöjd med att samarbetet inleddes och vill fortsätta och fördjupa det.</p> <p><i>Innovativitet och företaganda:</i> Fiskarna är beredda att utveckla sin verksamhet och pröva på nya idéer. De är beredda att satsa stort på företagsverksamheten och vågar ta risker.</p> <p>Datainsamling:</p> <p><i>Långa enhetliga tidsserier:</i> Samordningen av datainsamlingen på Östersjönivå inleddes 1999 och EU:s program för datainsamling om fiskerinäringen inleddes 2002. I Finland följde man redan innan dess Internationella havsforskningsrådets (ICES) anvisningar för insamling av biologiska data.</p>
---------	---

	<p>Resultatet är långa och enhetliga tidsserier som möjliggör tillförlitliga analyser. Databasinsamlingen harmoniseras och standardiseras delvis på EU-nivå, delvis regionalt på Östersjönivå, och samordningen på Östersjönivå har stärkts under de senaste åren. Även kvaliteten på de data som samlats in bedöms med standardiserade metoder.</p> <p><i>Informationens tillgänglighet och användbarhet:</i> EU:s databasinsamlingsförordning innehåller bestämmelser om tillhandahållande av information, och finansieringen av databasinsamlingen gör det möjligt att delta i sammanföringen och utnyttjandet av nationella data på internationell nivå. Internationella kontakter ökar den nationella kompetensen. Uppföljningsdata är också värdefulla för forskningen, och den öppna publiceringen av data är en av databasinsamlingsprogrammets styrkor.</p> <p><i>Kontinuitet:</i> De ekonomiska och andra förutsättningarna för effektiv verksamhet av hög kvalitet har tryggats för flera år. Uppföljningen av naturresurserna och nyttjandet av dem är ett långsiktigt arbete som förutsätter långa tidsserier som samlats in med standardiserade metoder. Kontinuiteten tryggas även av kunnig personal.</p> <p><i>Mångsidighet:</i> Naturresursinstitutet har mångsidig tvärvetenskaplig sakkunskap och data samlas in på ett mycket mångsidigt sätt från olika delområden inom fiskerinäringen. Forskningen har också god regional täckning i Fastlandsfinland och på Åland.</p> <p>Övervakning:</p> <p><i>Modern övervakningsutrustning:</i> Övervakningsmyndigheterna har tillräckligt med fartyg och bilar. De har även tillgång till gränsbevakningsväsendets flygpatrullering.</p> <p><i>Operativ effektivitet och samarbete:</i> Gränsbevakningsväsendet har möjlighet att reagera snabbt på övervakningsbehov. En totalreform av informationssystemet eKAKE har genomförts. GFP-övervakningen är riskbaserad, systematisk och horisontellt organiserad – samarbetet och kommunikationen mellan GFP-övervakningens olika myndigheter fungerar bra. En effektiv verksamhetsmodell har införts för övervakning av motoreffekten.</p> <p><i>Kompetens:</i> Närings-, trafik- och miljöcentralens (NTM) övervakare är erfarna, språkkunniga och väl förtrogna med GFP-lagstiftningen och de verktyg som används vid övervakningen.</p> <p><i>Stärka en kultur där reglerna iakttas:</i> I och med införandet av administrativa påföljder har antalet förseelser minskat betydligt. Ett hjälpsamt och rådgivande grepp inom övervakningen har också främjat en kultur där reglerna iakttas.</p>
Svagheter	<p>Fiske:</p> <p><i>Små enheter, splittrad verksamhet och svag ekonomisk lönsamhet:</i> Små företag har svårt att få fiskeverksamheten ekonomiskt lönsam och har därför svårt att utveckla sin verksamhet eller göra investeringar. Den svaga lönsamheten hotar</p>

således kontinuiteten i framför allt det småskaliga kust- och insjöfisket. Lönsamhetsproblemen gör det också svårare för nya företagare att komma in i branschen och försvårar generationsväxlingar i företagen, eftersom dyra grundinvesteringar och ekonomisk osäkerhet inte lockar unga till branschen. Det förekommer också flaskhalsar i tillgången till finansiering, och det är i synnerhet svårt att ordna säkerheter för lån. Branschen består av små, utspridda aktörer, vilket medför utmaningar med logistiken och effektiviteten. Långa avstånd försvårar utvecklingen av samarbetet till exempel i fiskehamnar eller med den övriga värdekedjan. Det är en utmaning att få ut små fiskpartier på marknaden.

Yrkesfiskets dåliga image: Yrkesfiskets yttre image försvagas av motsättningarna med fritidsfisket och miljöskyddet. Yrkesfisket diskuteras i offentligheten mest i samband med laxfiske, även om detta bara utgör en del av kustfisket i havsområdet. I inlandsvattnen skapar trålfiske, vandringsfisk och vikaren konflikter. Diskussionen fokuserar på problem och konflikter. Även näringsens egen kommunikation består i huvudsak av att man antingen reagerar på synpunkter som framförts i offentligheten eller informerar om problem inom branschen. En dålig yttre image hotar både näringsens acceptans i det övriga samhällets ögon och dess kontinuitet när det är svårt att rekrytera nya fiskare.

Dålig samarbetsförmåga: Genomförandet av målen för fiskeripolitiken påverkas både av fiskerinäringsens egna åtgärder och av förändringar i verksamhetsmiljön. I synnerhet miljö-, naturvårds- och livsmedels säkerhetslagstiftningen samt miljöpolitiken påverkar fiskerinäringsens verksamhetsförutsättningar. Därför kan man vid genomförandet av fiskeripolitiken inte koncentrera sig enbart på metoderna för fiskerinäringsen och dess strukturpolitik, utan det behövs ett nära samarbete med andra politiska sektorer för att stärka fiskeripolitikens genomslagskraft. Även om näringslivet har arbetat hårt för att lösa miljöfrågor försvårar gamla konflikter fortfarande samarbetet med olika intressentgrupper. En konstruktiv dialog och gemensamma mål skulle stödja branschens tillväxt- och utvecklingsmöjligheter.

Gammalt fartygsbestånd försvårar utvecklingen av fisket: Begränsningar i beviljandet av stöd för anskaffning av nya fartyg eller utveckling av fartygen försvårar moderniseringen av flottan. Det är till exempel svårt att förbättra kvaliteten på strömming, skarpsill, nors och karpfisk utan möjlighet att modernisera fartygen. En ökad användning av dessa fiskarter som livsmedel skulle förutsätta förbättringar i hanteringen och förvarandet av fångsten på fartygen.

Strömmingens och andra fiskars livsmedelskvalitet: En stor del av strömmingsfångsten har använts som foder, vilket har inneburit att kvalitetskraven på den fångade fisken inte har varit lika höga som på den fisk som fångats för att användas som livsmedel. Fartygen och fångstmetoderna måste förnyas för att förbättra fiskarnas kvalitet i enlighet med kraven för livsmedelsanvändning. Hög kvalitet som uppfyller kraven i EU:s lagstiftning om livsmedels säkerhet är en förutsättning för att öka fångstens livsmedelsanvändning och värde generellt.

Minskningen av antalet fiskare och deras åldersstruktur samt den obetydliga rekryteringen av unga till branschen, särskilt i havsområdet: Antalet yrkesfiskare har länge minskat i kustområdet. Företagen i branschen är små och de små företagens lönsamhet svag, och därtill saknar företagen ofta tillräcklig förnyelseförmåga i en föränderlig verksamhetsmiljö. Alla företag har inte tillräcklig expertis inom företagsekonomi och företagsledning. Företagare som överväger att gå i pension har ingenting som sporrar dem att utveckla företagets verksamhet om det inte finns någon som tar över företaget. När erfarna fiskare slutar försvinner kunskap och kompetens om fisket i till exempel vissa områden. Fiskarnas höga medelålder och den obetydliga rekryteringen av unga till branschen förutspår en snabb minskning av antalet fiskare, särskilt inom det småskaliga kustfisket i havsområdet. Utvecklingen innebär åtminstone i vissa områden att branschen marginaliseras så att samhället och marknaden inte ser den som en trovärdig aktör som det lönar sig att binda sig till.

Förvaltning av vattenområden, dvs. tillståndspolitik: Finlands kust- och insjövatten är i regel i privat ägo. Vattenområdenas förvaltningsenheter är ofta mycket små till arealen. Det är endast en del av företagen som äger vatten eller är delägare i ett vattenområde och dessa områden är inte nödvändigtvis de bästa för yrkesfiske. På många håll är det svårt att få fiskerätt och det försvårar den långsiktiga planeringen av företagsverksamheten och nya företagens inträde i branschen. Problemet drabbar i synnerhet småskaligt kust- och insjöfiske.

Fiskets säsongsbetonade natur: Att fisket är säsongsbetonat minskar dess attraktivitet som näring, eftersom inkomsterna inte fördelas jämnt över hela året. Verksamheten är också sårbar, eftersom det till exempel är svårt att ekonomiskt kompensera en fiskesäsong som förstörts av avvikande väderförhållanden. Utbudet och efterfrågan på fisk motsvarar inte alltid varandra.

Datainsamling:

Byråkrati: EU-reglerna och förvaltningen är komplicerade och arbetsamma och tär på resurserna hos företagen och de instanser som samlar in data. Förvaltningen bör eftersträva så tydliga lösningar som möjligt.

Forskning om fritidsfiske: Kunskapsbasen i fråga om fritidsfiske är sämre än i fråga om kommersiellt fiske i havsområdena, eftersom fritidsfisket inte omfattats av skyldigheten att anmäla fångsten. Det behövs dock data, men det finns inte lika mycket resurser som för datainsamlingen om havsområdena.

Övervakning:

Resurser: De knappa verksamhetsanslagen hotar verksamheten vid övervaknings- och påföljdsmyndigheterna.

Informationssystem: Utvecklingen av informationssystem har blivit mer komplicerad. Informationssystemen är också i ständigt behov av utveckling, bland annat när det gäller anmälningsapplikationer, inspektionsrapportering, automatisk analys av uppgifter och riskhantering samt påföljdssystemet.

	<p><i>Digitaliseringsunderskott i det småskaliga kustfisket:</i> En del fiskare använder ännu inte elektroniska applikationer, vilket orsakar både fördröjning och extra administrativt arbete och kostnader.</p> <p><i>Gränsbevakningsväsendets roll:</i> Gränsbevakningsväsendets deltagande i fiskeövervakningen är sekundärt i förhållande till övriga lagstadgade uppgifter, vilket leder till osäkerhet som i vissa situationer försvårar planeringen av övervakningen.</p> <p><i>Kompetens:</i> Det finns ett utbildningsunderskott bland Gränsbevakningsväsendets sjöbevakare och de kommunala spårbarhetsinspektörerna när det gäller kunskaperna om den gemensamma fiskeripolitiken.</p> <p><i>Vägningsssystem:</i> Vägningen är ofta bristfälligt ordnad i hamnarna, vilket försvårar en effektiv övervakning.</p>
Möjligheter	<p>Fiske:</p> <p><i>Konsumtionstrender och den inhemska fiskens goda rykte:</i> Användningen av fisk ligger på en relativt hög nivå i Finland och förbrukningen har ökat i jämn takt. Det finns en stor efterfrågan på inhemsk vild fisk och kräftor, och deras marknadsföringsmöjligheter stärks av närmats-, hälso- och miljötrenderna. Fisk är mat som är hållbar med tanke på klimatet och miljön, eftersom dess koldioxidavtryck är litet och fisket avlägsnar näringsämnen från vattendragen. Miljöcertifikaten bidrar till att informera om ansvarsfullhet och de är välkända bland konsumenterna. Man är medveten om fiskens inverkan på folkhälsan och det är till exempel säkrare än tidigare att äta strömming, eftersom dioxinhalterna i den har sjunkit stadigt. Dessutom ökar acceptansen för fiskerinäringen till följd av den ökade kunskapen om fiskets hållbarhet och de många positiva effekterna av användningen av fisk. Ett stärkt koncept med närproducerad mat kan i synnerhet gynna småskaligt kust- och insjöfiske. Även nyttjandet av fiskresurserna inom naturturismen är en betydande möjlighet i Finland.</p> <p><i>Försörjningsberedskapen och den inhemska aspekten betonas i samhällsdebatten och åtgärderna efter coronaepidemin:</i> Den globala pandemin och störningar i logistiken har betonat vikten av inhemsk matproduktion som en del av försörjningsberedskapen. Den inhemska fiskens andel av konsumtionen kan höjas på ett hållbart sätt, vilket skulle förbättra försörjningsberedskapen och balansera handelsbalansen för fiskprodukter. Att försörjningsberedskapens betydelse framhävs i den offentliga debatten och beslutsfattandet kan förbättra verksamhetsförutsättningarna för fiskerinäringen.</p> <p><i>Kommersiella fiskbestånd i gott skick som kan nyttjas:</i> Fiskresurserna är i huvudsak i gott skick i Finland och nyttjandet av dem ligger på en hållbar nivå. Bestånden av strömming och skarpsill är fortfarande starka, liksom även bestånden av abborre, siklöja, karpfisk och nors. Däremot är situationen för vandringsfiskar som drabbats av vandringshinder dålig, flera arter är hotade och tål inte att fiskas. I Finland finns det också många underutnyttjade fiskresurser,</p>

och de stora vattenarealerna erbjuder många möjligheter för fiske. Den växande efterfrågan från konsumenterna kan bemötas på ett hållbart sätt genom att särskilt öka användningen av underutnyttjade fiskar, såsom karpfiskar, samt genom att utöka användningen av strömming som livsmedel. Det är också möjligt att måttligt öka fångsterna av de av tradition ekonomiskt värdefulla arterna inom fisket. Dessutom innebär fångst av främmande arter nya möjligheter och kan samtidigt främja de inhemska artbestånden. Genom att förbättra förutsättningarna för fiskarnas naturliga fortplantning och stärka de kommersiella fiskbestånden förbättras verksamhetens förutsättningar. Även signalkraftbestånden är starka.

Teknisk utveckling inom fiske och logistik samt livsmedelsutveckling: När tekniken och logistiken utvecklas kan fiskarna transporteras effektivare till hantering och förädling samt till affärerna. Insamlingen av mindre partier skulle också underlättas av effektivare logistik, vilket i synnerhet skulle gynna småskaligt kust- och insjöfiske. Rensningsmaskiner skulle underlätta nyttjandet av små fiskar. Även framsteg inom livsmedelsutvecklingen skulle möjliggöra en ökad användning av till exempel de arter som nu underutnyttjas. Utvecklingen av digitala lösningar (t.ex. datorseende) kan effektivisera och automatisera verksamheten inom såväl fisket och hanteringen av fisk som myndigheternas övervakning av fisket och insamling av fiskeuppgifter. Åtgärder för att förbättra logistiken och kvaliteten och eventuellt också för att övervaka landningen av fisk är framför allt kopplade till utvecklingen av fiskehamnarna och landningsplatserna (inkl. mobila lösningar). Den tekniska utvecklingen kan även bidra till att förbättra fiskets selektivitet. Genom att utveckla fångstmetoder och sälskrämmor som är viktiga för det småskaliga fisket minskar man de skador som sälar orsakar. Med hjälp av sälskrämmor kan man skydda fångstområden nära kusten som är viktiga för fisket.

Förbättring av energieffektiviteten: Mer energieffektiva motorer, andra energisparande lösningar och ny teknik, såsom elmotorer, kan minska fiskets klimatpåverkan.

Större uppmärksamhet fästs vid fiskarnas välbefinnande: Medvetenheten om djurens rättigheter och välbefinnande ökar. Detta kan innebära en möjlighet för fisket förutsatt att konsumenterna informeras om god praxis inom branschen och satsningarna på fiskarnas välbefinnande fortsätter och utökas.

Datainsamling:

Regionalt samarbete effektiviserar resursanvändningen: En lyckad intensifiering av det regionala samarbetet och harmonisering av datainsamlingen effektiviserar resursanvändningen, ökar det tillgängliga kunnandet och förbättrar informationens kvalitet. Det regionala samarbetet främjar ett flexibelt och effektivt bemötande av föränderliga informationsbehov. De databaser som utvecklas som en del av det regionala samarbetet gör det möjligt att besvara begäran om information på regional nivå.

Slutanvändarperspektiv: Att inkludera slutanvändarna och administratörerna i planeringen av datainsamlingen säkerställer att endast sådan information samlas

	<p>in som det finns användning för i framtiden. De data som samlats in i samband med datainsamlingen utnyttjas av flera olika aktörer, och ofta prioriteras inte till exempel de databehov som ICES olika arbetsgrupper framför. Genom att involvera de viktigaste slutanvändarna i de regionala planeringsorganens arbete kan man se till att resurserna används för att samla in den information som behövs mest vid respektive tidpunkt. Olika förvaltningsområdets branschregister skulle kunna slås samman, vilket skulle minska byråkratin för företagen. Detta skulle också underlätta utnyttjandet av forskningsinstitutens och myndigheternas information i och med att uppgifterna om samma bransch, till exempel vattenbruk, skulle finnas i samma register.</p> <p><i>Partnerskap mellan den privata och den offentliga sektorn:</i> Samarbetet med den privata sektorn effektiviserar informationsproduktionen. Crowdsourcing medför nya möjligheter, till exempel kan fiskarnas egen provtagning utökas. Samarbetet ökar också förtroendet mellan aktörerna.</p> <p><i>Sammanföring av biologiska och ekonomiska data:</i> Vid insamlingen av data om fiskerinäringen samlas både biologiska och ekonomiska data in. Att sammanföra dessa uppgifter kommer i framtiden att innebära en möjlighet och även en nödvändighet för att främja ekologiskt, socialt och ekonomiskt hållbart fiske.</p> <p>Övervakning:</p> <p><i>Digitalisering och annan teknisk utveckling:</i> Digitaliseringens möjligheter bör utnyttjas effektivt på ett allt mer komplicerat uppgiftsfält. Det har blivit allt lättare att använda teknik inom övervakningen, och i dag utnyttjas redan bland annat drönare och satellitövervakning. Automatiseringen inom både näringen och förvaltningen kan förbättra kostnadseffektiviteten. Utvecklingen av egna informationssystem för näringen stöder också en effektiv skötsel av övervakningsuppgifterna.</p> <p><i>Bättre kännedom om övervakningen och effektiv kommunikation:</i> Genom att informera allmänheten och beslutsfattarna om GFP-övervakningens roll i tryggheten av en hållbar användning av vattennaturresurserna och av tillgången till inhemsk fisk, förbättras samhällets kännedom om övervakningen, vilket också främjar tryggheten av övervakningsresurserna. Genom att i rätt tid och på ett heltäckande sätt informera aktörerna om kommande ändringar i lagstiftningen kan man minska antalet förseelser som beror på missförstånd och stärka en kultur där reglerna iakttas. I kommunikationen används olika kanaler på ett mångsidigt sätt: meddelanden, bloggar, informations- och utbildningsevenemang, övervakningsmyndigheternas webbplats, lokala aktionsgrupper, näringens organisationer och publikationer.</p>
Hot	<p>Fiske:</p> <p><i>Sälar och storskarvar:</i> De ökade sälstammarna i Östersjöområdet orsakar ekonomiska förluster för yrkesfisket och i synnerhet för det småskaliga kustfisket. Sälar förstör fiskeredskap, äter fångstfisk och försvårar fisket på många andra sätt. Det ökande sälbeståndet kan också leda till att sälarna blir en</p>

allt större bifångst från fisket. På många ställen har fisket flyttats närmare kustområdena på grund av sälar, och där måste man konkurrera alltmer med andra former av vattenanvändning. Det är svårt att reglera sälbeståndet effektivt och sälarna är en permanent del av den marina naturen. Även storskarvbestånden har ökat snabbt, och deras inverkan känns av både till havs och i inlandsvattnen. Det finns olika uppfattningar om de olägenheter som skarven orsakar yrkesfisket, vilket skapar konflikter mellan fiskare och naturskyddet och gör det svårt att effektivt hantera problemen.

Östersjöns tillstånd, inlandsvattnens sårbarhet och klimatförändringen: God vattenkvalitet är en viktig förutsättning för yrkesfisket. Östersjön och inlandsvattnen är sårbara ekosystem som är känsliga för förorening och eutrofiering. Extrema väderfenomen som orsakas av klimatförändringen, snöfria och regniga vintrar samt stigande vattentemperatur försämrar den redan känsliga Östersjöns tillstånd. Nederbördsmängden vintertid ökar liksom den näringsbelastning på Östersjön som orsakas av avrinningen från åar och älvar, vilket förvärrar eutrofieringen vid kusten, förvärrar syrebristen på botten och sänker salthalten i havsvattnet. Även inlandsvattnen hotas av eutrofiering och uppvärmning, och förändringar i markanvändningen kan bidra till att halterna av näringsämnen ökar. I takt med att vintrarna blir mildare minskar istäcket och den tid isen ligger kvar förkortas, vilket förkortar vinterfiskesäsongen och förlänger menföret. Vid kusten försvåras fisket av sälar när fångstområdena inte är täckta med is. Klimatuppvärmningen är till skada särskilt för arter som lever i kallt vatten, såsom lax och sik. Isfria vintrar kan också försämma förutsättningarna för fiskarnas rom och därmed försvaga fiskbestånden. Klimatförändringen kan även påskynda spridningen av främmande arter. Plast i havet har blivit ett nytt hot.

Fiskehamnar som inte används för fiske: Försämrade kommunal ekonomi minskar kommunernas möjlighet att finansiera offentliga fiskehamnar. Det är inte möjligt att finansiera nya fiskehamnar via programmet. Det försämrade hamnätet hotar logistiken och därmed tillgången till fisk av god kvalitet på hemma- och exportmarknaden. När hamnätet blir glesare blir det svårare att få ut i synnerhet små fångster på marknaden. Även förutsättningarna för regionalt samarbete mellan aktörer försämmas om hamnarna tas ur bruk.

Ökad och mer komplicerad reglering: Flera olika förvaltningsområden utvecklar sina regler utifrån sina egna utgångspunkter. De nya reglerna innebär i allmänhet en extra börda för näringslivet. I värsta fall kan reglerna förhindra någon verksamhet helt eller göra den mycket svår eller dyr.

Fiskbeståndens försämrade livskraft: Försvagade fiskbestånd utgör ett hot mot fiskerinäringen och miljöskyddet. Strömmingsbeståndet i centrala Östersjön har försvagats, och detta kan även få konsekvenser för verksamheten i Finlands fiskeflotta. Torskbeståndet i Östersjön har försvagats kraftigt, men de finländska fiskefartygen fiskar nästan ingen torsk. Det är möjligt att utvecklingen på grund av klimatförändringen eller eutrofieringen kan gå i samma riktning även i andra delar av Östersjön. Hotfaktorer är i synnerhet förändringar i livsmiljön, såsom eutrofiering, varmare vatten, grumling av åar och älvar, fördämningar och annat vattenbyggande samt gruvindustrin. När det

gäller fiskresursernas tillstånd utgör även alltför kraftigt fiske ett hot. Parasiter och främmande arter hotar fiskbestånden. En del främmande arter kan sprida sig och föröka sig i naturen och konkurrera med de ursprungliga arterna och till och med leda till att lokala ursprungsarter försvinner. Detta kan skada Finlands vattennatur och näringarna i anslutning till den.

Försämrad foder- och exportefterfrågan på strömming: Den försvagade pälsnäringen har minskat efterfrågan på djupfryst foderfisk i hemlandet och för export. Den minskade efterfrågan från pälsnäringen har försvårat utnyttjandet av fiskerinäringens sidoströmmar.

Strängare dioxingränser för strömming på EU-nivå: En skärpning av gränsvärdena för dioxinhalten i strömming på EU-nivå skulle försvåra en ökning av strömmingens livsmedelsanvändning och export. Även en utvidgning av EU-lagstiftningen till exempelvis PFAS-föreningar, vars halter i framför allt strömming fortfarande kan stiga, kan medföra nya utmaningar för strömmingens livsmedelsanvändning och export.

Externa faktorerers inverkan på efterfrågan på fisk och branschens priskonkurrenskraft: Coronaepidemin visade hur en extern faktor snabbt kan rasera efterfrågan på fisk till och med globalt. Å andra sidan kunde företagen anpassa sig till den förändrade situationen relativt snabbt. Världsmarknaden för fisk påverkar producentpriserna för inhemsk fisk. När världsmarknadspriserna sjunker är det svårt för den inhemska produktionen att med priset konkurrera med importen från stora producentländer.

Försämrad tillgång på arbetskraft: I synnerhet i södra Finland har det varit svårt att få arbetskraft för fisket. Fiskeföretag som förädlar vild fisk har också haft svårare att anställa utländsk arbetskraft än vad jordbruket har haft.

Datainsamling:

Nya regler om stödberättigande och tillräckliga resurser: Det är möjligt att bestämmelserna om stödberättigande som förnyas när finansieringsinstrumentet byts ut ändrar förfaringssätten för datainsamling. Då försämras tidsseriernas jämförbarhet. Överdriven harmonisering kan också försämra kvaliteten på den information som samlas in och kontinuiteten i informationsproduktionen. Förändringar i de nationella forskningsinstitutens verksamhetsförutsättningar eller resurser kan ha en liknande effekt. Finansieringen av datainsamlingen hittills har inneburit varaktighet och tryggt kontinuiteten i tidsserierna. Ökade förväntningar på datainsamlingen och begäranden om information som ökar okontrollerat kan utgöra ett hot om man inte får tillräckliga resurser för att svara på dem.

Bifångster: Nya behov av information om bifångster kan medföra utmaningar för datainsamlingen, bland annat vad gäller tillräckliga resurser och en uppdaterad lagstiftning.

Samarbete med fiskare: Insamlingen av uppgifter om fiskerinäringen är även i fortsättningen mycket beroende av samarbete med fiskarna. Så är det i

	<p>synnerhet inom det finländska kustfisket, där antalet aktörer är stort, verksamhetsenheterna är små och verksamheten decentraliserad. Inom ramen för programmet strävar man också efter att öka samarbetet, vilket medför nya möjligheter om det lyckas. För att samarbetet med fiskarna ska fortsätta måste man även i fortsättningen kunna samla in information på ett sådant sätt att fiskarna upplever att de har nytta av det och inte ser datainsamlingen och den vetenskapliga verksamheten som en del av övervakningen av fisket. Ett försämrat förtroende och rykte utgör ett hot mot samarbetet.</p> <p><i>Balans mellan flexibilitet och enhetlighet:</i> Harmoniseringen av metoderna och anvisningarna för datainsamling på europeisk nivå har i vissa fall gått för långt. Förhållandena och kulturen i exempelvis Östersjön och Medelhavet gör det inte alltid möjligt att följa likartad praxis. Man har ännu inte hittat en fullständig balans mellan detaljerade anvisningar och kontinuiteten i jämförbara tidsserier.</p> <p>Övervakning:</p> <p><i>Förändringar i företagens strukturer:</i> Förändringar i fiskerinäringens företagsstruktur och verksamhetsmodeller, i synnerhet koncentrationen och internationella kapitalrörelser som ligger bakom äganden, innebär utmaningar för övervakningen i form av en ökad arbetsmängd.</p> <p><i>Ändringar i övervakningsuppgifterna:</i> En eventuell ökning av ansvaret när det gäller övervakningen av fritidsfisket och uppgifter inom andra branscher medför nya utmaningar för övervakningsmyndigheterna, vilket förutsätter beredskap och förmåga att reagera på förändringar.</p> <p><i>Mer omfattande förändringar i verksamhetsfältet:</i> Den framtida utvecklingen av fiskemöjligheterna präglas av osäkerhet. Förändringarna i klimatet påverkar hur lång perioden med öppet vatten är, hur stormigt det är, artsammansättningen och fiskeområdena. Samhällsförändringarna återspeglas i vattenanvändningen, livsstilen och värderingarna. Dessa trender ökar sannolikt kraven på GFP-övervakningen och hotar resursernas tillräcklighet när det gäller kärnuppgifterna inom övervakningen.</p> <p><i>Kompetens och experter:</i> Digitaliseringen och automatiseringen kan frigöra resurser både inom näringen och förvaltningen, men förutsätter också nya resurser och ny kompetens.</p>
<p>Behov som identifierats utifrån SWOT-analysen</p>	<p>Fiske:</p> <p>Enligt artikel 8 i EHFVF-förordningen ska det småskaliga kustfiskets särskilda behov beaktas när fiskets behov identifieras. År 2020 omfattade Finlands fiskeflotta 3 145 fiskefartyg. Av dessa var 43 högsjöfartyg och 3 102, dvs. cirka 99 procent av flottan, småskaliga kustfiskefartyg under 12 meter. Allt insjöfiske är småskaligt. Därför gynnar åtgärderna inom programmet i huvudsak småskaligt kust- och insjöfiske. Inom programmet har man inte identifierat något behov som enbart skulle gälla fiske på öppet hav.</p>

Utifrån SWOT-analysen har särskilt följande behov identifierats:

- Skapa en verksamhetsmiljö som främjar förnyelse och kontinuerlig

utveckling. Företagens eget utvecklingsarbete måste underlättas och påskyndas så att de största problemen kan lösas och tillväxtpotentialerna utnyttjas. Det är viktigt att intensivt samarbetet mellan den privata och den offentliga sektorn, så att det blir möjligt att möta de största utmaningarna i branschen och förbättra prognostiseringen när det gäller verksamhetsplanering och investeringar.

- Fisk av hög kvalitet. Hög kvalitet och säkerhet är en förutsättning för att öka fiskproduktens värde, och framför allt för att öka användningen av strömming och underutnyttjad fisk som livsmedel. Detta kräver åtgärder i hela värdekedjan, särskilt en modernisering av gamla fiskefartyg.

- Utnyttja nya innovationer och ny teknik vid fiske. Ny teknik kan förbättra fiskets lönsamhet, miljöhållbarhet och selektivitet.

- Göra det enklare för nya fiskare att ta sig in i branschen. Inom kust- och insjöfisket är fiskarnas medelålder hög, och för att trygga kontinuiteten i branschen och säkerställa tillgången till inhemsk fisk är det viktigt att få nya fiskare till branschen.

- Möjliggöra samexistens mellan å ena sidan sälar och andra djur som orsakar skador för fisket och å andra sidan fiskarna. Det är nödvändigt att både kompensera skador som orsakas av djur och stödja åtgärder som förhindrar att skador uppkommer. Dessutom måste nya lösningar utvecklas i samarbete med forskningen.

- Tillräcklig täckning och modern utrustning när det gäller fiskehamnar och landningsplatser. Finlands långa kust, de stora insjövattnen och de långa avstånden kräver ett omfattande nätverk av fiskehamnar och landningsplatser. Det behövs även nya lösningar för landning och en första hantering av fångsten vid småskaligt fiske (t.ex. mobila landningsplatser). Utrustningen i hamnarna behöver utvecklas för att förbättra fiskens kvalitet och värde samt logistiken och för att säkerställa en effektiv övervakning. Mottagningen av avfall från fartygen måste utvecklas.

- Öka den inhemska fiskens, särskilt strömmingens och underutnyttjade fiskarters, värde. Ett mångsidigare utnyttjande av fångsten och en ökning av förädlingsvärdet ökar efterfrågan på inhemsk fisk. Detta kan ha en positiv inverkan på det pris som fiskaren får. Genom att hållbart öka fångsten av karpfisk kan man även främja vattendragens tillstånd.

- Produktion av data om underutnyttjade fiskbeståndets tillstånd.

Användningen av underutnyttjade fiskarter kan öka så mycket att det kan leda till ett ökat behov av att samla in data om dem.

- Förbättra lönsamheten för småskaligt fiske. För att förbättra verksamhetens lönsamhet är det viktigt att diversifiera verksamheten, förbättra

energieffektiviteten samt öka värdet och förädlingsgraden. Företagen behöver även stöd när det gäller att utveckla kompetensen och samarbetet.

- **Göra områden som lämpar sig för kommersiellt fiske tillgängliga och säkra tillgången till fisketillstånd.** Finlands kustområden och insjövatten är i privat ägo. I vissa områden är det problematiskt att få tillgång till områdena och tillstånd för kommersiellt fiske.

- **Anpassa fiskeverksamheten till klimatförändringen.** De alltmer extrema meteorologiska fenomenen kräver att fiskefartygens säkerhet förbättras. Vinterfisket måste anpassas till de varmare vintrarna. Klimatuppvärmningen påverkar fiskarternas välmående.

- **Åtgärder inom fisket för att dämpa klimatförändringen.** Klimatavtrycket av den fisk som fångas i Finland kan minskas genom att motorerna byts ut mot mer energieffektiva motorer, andra åtgärder vidtas som förbättrar fiskefartygens energieffektivitet och logistiken för hantering av fångsten effektiviseras.

- **Livskraftiga fiskbestånd.** För att stödja fiskbeståndens livskraft måste deras livsmiljöer bevaras och sättas i stånd och fiskresurserna förvaltas.

- **Utveckla djurens välbefinnande.** Det behövs ytterligare arbete och forskning för att förbättra fiskarnas välbefinnande.

- **En dialog om fiske och bättre allmänna kunskaper om fiskets och fiskkonsumtionens positiva effekter.** Kommunikationen, dialogen och samarbetet med intressentgrupper behöver utvecklas och kunskaperna om kontroversiella frågor förbättras. Åtgärder som hänför sig till detta behov stöds inom det specifika målet 2.2.

- **Utveckla samarbetet mellan fiskarna.** Ett ökat samarbete kan till exempel göra det lättare att få ut närproducerad fisk på marknaden och påskynda ibruktagandet av nya lösningar. Genom samarbete kan man stärka marknadsställningen till exempel med hjälp av producentorganisationer.

- **Livslångt lärande.** Fiskeverksamheten kräver mångsidigt kunnande (t.ex. ekonomi, miljöfrågor, digitala verktyg) som bör utvecklas kontinuerligt.

- **Beredskap inför externa chocker.** Coronapandemin har visat att branschen under en extern kris behöver få stöd eftersom företagens egna buffertar är små.

- **Effektivisera fångsten av främmande arter.** Produktifiering av och större marknadsefterfrågan på främmande arter (t.ex. signalkräfta, svartmunnad smörbult, puckellax) ökar på marknadsvillkor trycket på att fånga främmande arter och förbättrar situationen för de inhemska arterna.

Datainsamling:

Innehållet i det nationella programmet för datainsamling måste med jämna mellanrum ses över i samband med att de bestämmelser som styr datainsamlingen och användningen av fiskresurser eller informationsbehoven ändras eller det sker förändringar i omvärlden. Enligt unionens mångåriga program EU-MAP (inkluderar kommissionens genomförandeförordning (EU) 2021/1168 och kommissionens delegerade beslut (EU) 2021/1167)) har Finland skyldighet att samla in vissa fastställda uppgifter från och med den 1 januari 2022. Inom det regionala samarbetet (RCG) kan medlemsländerna genom ett enhälligt beslut fastställa eller ändra vissa skyldigheter att samla in data.

Utifrån SWOT-analysen har man identifierat följande, redan kända behov:

- Produktion av data om det kommersiella fisket till havs.

Kärnan i datainsamlingsprogrammet är även i fortsättningen att producera data om kvoterade och andra kommersiellt betydande fiskbestånd (strömming, skarpsill, lax, gös, abborre och sik samt siklöja i Bottenviken) för uppföljning och utvärdering samt att göra beståndsuppskattningar, följa upp användningen av fiskresurser och samla in ekonomiska uppgifter om fisket.

- Datainsamling om det småskaliga kustfisket. Vid datainsamlingen bör man beakta det småskaliga kustfiskets särdrag (t.ex. en annan kostnadsstruktur, fartygens storleksklass inkl. vinterfiske på isen) jämfört med kommersiellt fiske i större skala. Samtidigt bör man även beakta den administrativa börda och de kostnader som datainsamlingen medför för fiskarna.

- Datainsamling om bifångster. Det finns ett behov av noggrannare information om uppföljningen av bifångster. Under programperioden 2021–2027 ska man noggrant följa upp behovet av att utveckla datainsamlingen om bifångster och förbereda sig på eventuella förändringar. Att följa upp bifångsterna inom det småskaliga kustfisket är en särskilt stor utmaning.

- Förfaranden för att reagera på de nya behoven av information i samband med regleringen och administrationen av fisket. En eventuell ändring av de undantag som tillåts från förbudet mot utkast av fisk kan medföra ändringar för laxfisket (det undantag från utkastförbudet som beviljats ryssjefiskare är tidsbestämt).

- Produktion av data om fritidsfiske. Enligt EU-lagstiftningen om datainsamling (EU-MAP) ska man inom fritidsfisket samla in information om fångsten av lax, öring och ål (inklusive i insjöar) samt torsk. Datainsamlingen om fritidsfisket kan även i närmare detalj fastställas regionalt inom RCG BALTIC & NANSEA.

- Datainsamling om vandringsfiskbestånden. I det nationella programmet ingår insamling av data om hotade vandringsfiskbestånd (öring, ål och delvis lax). Den senaste EU-lagstiftningen om datainsamling (EU-MAP) förutsätter mer omfattande insamling av data om vandringsfisk än tidigare. Närmare beslut om datainsamling som gäller vandringsfisk kan fattas regionalt inom RCG BALTIC & NANSEA.

- **Insamling av ekonomiska och sociala uppgifter om fiskförädlingen.** Den senaste EU-lagstiftningen om datainsamling (EU-MAP) innehåller från och med 2022 inte längre någon skyldighet att samla in uppgifter om ekonomiska och sociala variabler för fiskförädlingen, men på nationell nivå behövs det fortfarande information om ekonomin, sysselsättningen och produktionen samt råvaruanvändningen inom fiskförädlingen, och det är önskvärt att datainsamlingen fortsätter. Skyldigheten att samla in information om vattenbruket ändras inte.

- **Svar på begäranden om information.** Naturresursinstitutet svarar årligen på fler än tio begäranden om information om datainsamlingen inom fiskerinäringen, vilka grundar sig på lagstadgade skyldigheter ((EU) 2017/1004). Det bör avsättas tillräckliga ekonomiska resurser och personalresurser för detta.

- **Internationellt samarbete.** Det aktiva internationella deltagandet bidrar till att uppfylla datainsamlingsskyldigheten, effektiviserar datainsamlingen och gör det möjligt att beakta den finländska fiskerinäringens nationella särdrag i det internationella beslutsfattandet.

Övervakning:

Inom övervakningen har följande behov identifierats utifrån SWOT-analysen:

- **Korrekt rapportering av fångstmängder.** För att säkerställa korrekt rapportering av fångstmängder behövs stöd för anskaffning av vågar samt vägnings- och sorteringsystem i anslutning till landningsplatserna för fisk. Dessutom behöver nya tekniska lösningar för övervakning och rapportering av fångstmängder och fångsternas sammansättning utvecklas, testas och tas i bruk.

- **Utveckling av informationssystem.** Vid utvecklingen av informationssystemen behöver man förnya anmälningsprogrammen och inspektionsrapporteringen, effektivisera och automatisera analysen av uppgifter och riskhanteringen samt förbättra påföljdssystemets användbarhet. Fiskeövervakarna behöver fungerande mobilapplikationer för att effektivisera arbetet på fältet. De informationssystem som krävs enligt de nya EU-bestämmelserna bör utvecklas.

- **Utveckling av kompetens och beredskap.** Övervakningsmyndigheterna behöver utbildning och mer internationell erfarenhet. Man bör bereda sig på att utveckla olika delområden av övervakningen, till exempel myndighetssamarbetet, uppföljningen av fångstrelationer och bifångster samt övervakningen av motoreffekten.

- **Anskaffning av materiel och övervakningsutrustning.** Inom programmet bör det finnas beredskap för de behov av anskaffning av materiel och övervakningsutrustning för myndigheterna som uppstår under programperioden. Via programmet bör man även stödja anskaffningen av den övervakningsutrustning som används av aktörerna i branschen (t.ex. VMS, eLogbook och utrustning som behövs för anmälningsprogrammen).

<p>Motivering till valen</p>	<p>Specifikt mål 1.1 Stärka fiskeverksamheter som är ekonomiskt, socialt och miljömässigt hållbara</p> <p>Efterfrågan på fisk ökar kontinuerligt både i Finland och globalt. Klimat-, närmats- och hälsotrenderna främjar en ökad användning av inhemsk fisk.</p> <p>Fiskfångsten i havsområdet uppgick 2019 till cirka 135 miljoner kilo och ett värde på cirka 36 miljoner euro. Fångsten består i huvudsak av strömming och skarpsill, och trålfiskets andel av den totala fångsten är ansenlig. I havsområdet fanns det cirka 400 fiskare med fiske som huvudsyssla och cirka 1 800 fiskare med fiske som bisyssla.</p> <p>Inom det kommersiella fisket i havet står strömmingen för cirka 90 procent av den totala fångsten och för 70 procent av värdet. Andra viktiga fångstarter är sik, skarpsill, gös, abborre och lax. Egen förädling ökar lönsamheten. Abborre uppskattas i allt högre grad och efterfrågan på abborrfiléer håller på att öka, och det finns nya inhemska köpare av produkter som tillverkas av underutnyttjad karpfisk. Största delen av strömmingsfångsten och så gott som hela skarpsillsfångsten används som foder.</p> <p>Finlands fiskeflotta består av högsjöfartyg och kustfartyg. År 2020 fanns det totalt 43 högsjöfartyg och 3 102 kustfartyg. Flottans kapacitet har kontinuerligt minskat under hela den tid som Finland varit medlem i EU, och den ligger för närvarande klart under de fastställda gränsvärdena. I synnerhet har antalet pelagiska högsjötrålare minskat kraftigt.</p> <p>Finland har följt bestämmelserna om fiskeflottan väl. De fastställda fiskekvoterna har inte överskridits på 2000-talet. Sedan 2017 har man tillämpat systemet med överlåtbara nyttjanderätter och aktörsspecifika fiskekvoter inom fisket av strömming, skarpsill och lax.</p> <p>Det strömmings- och skarpsillsbestånd i Bottniska viken som nyttjas av Finlands fiskeflotta uppfyller målnivån. Strömmingsbeståndet i Finska viken och Östersjöns huvudbassäng är mindre än målnivån. Torskbeståndet i öster är svagt, men dess betydelse för det kommersiella fisket är marginell. Alla laxbestånd som nyttjas kommersiellt uppfyller inte målnivån. De icke-kvoterade fiskbestånd som nyttjas av fiskeflottan är i huvudsak lokala, och det finns inga exakta vetenskapliga uppskattningar av deras tillstånd.</p> <p>Utifrån STECF:s ekonomiska indikatorvärden var den finländska flottan 2018 i balans med fiskemöjligheterna. Endast fartyg under 10 meter stod inför ekonomiska utmaningar. Vid en ekonomisk analys bör man beakta de särdrag som präglar kustfisket i Finland. För en stor del av aktörerna inom det småskaliga fisket utgör fisket endast en del av de totala inkomsterna och är till sin natur en biinkomst. Dessutom utgörs kustfiskets huvudfångst av icke-kvoterade fiskbestånd som har en hållbar biologisk status. Utifrån dessa premisser är även kustfartygens lönsamhet på en acceptabel nivå.</p>
------------------------------	--

Fångstmängderna och fångstens värde inom insjöfisket har ökat sedan början av 2010-talet. År 2019 uppgick fångsten inom det kommersiella insjöfisket till cirka 6,4 miljoner kilo och dess värde var cirka 17 miljoner euro. År 2019 fanns det i insjöområdet cirka 300 fiskare med fiske som huvudsyssla och cirka 1 300 fiskare med fiske som bisyssla.

Sett till värdet är siklöjan den näst viktigaste fångstfisken inom hela det kommersiella fisket. Efter siklöjan är de värdefullaste arterna inom insjöfisket gös, abborre och sik. I synnerhet gösfångsten har ökat under de senaste åren. Efterfrågan på insjöfisk är stabil och priserna höga.

Det kommersiella fisket i Finland är hållbart, och övervakningen av fisket är effektiv. Ett bevis på detta är till exempel det MSC-certifikat för hållbart fiske som Finland beviljats för fiske av strömming och skarpsill. En del fiskarter, såsom karpfiskar och små siklöjor, har inte utnyttjats till fullo med tanke på beståndens tillstånd, och användningen av dem som livsmedel kan således utökas på ett hållbart sätt. Karpfiskar har omfattats av vårdfiske i syfte att förbättra vattendragens tillstånd. När fisket ökar måste man se till att detta inte skadar andra arter. Även användningen av strömming som livsmedel kan ökas utan att fångstmängden behöver utökas, eftersom endast en bråkdel av strömmingsfångsten för närvarande används som livsmedel.

Nedan analyseras de identifierade behoven närmare, och de åtgärder som valts utifrån behoven motiveras.

Det är nödvändigt att *skapa en verksamhetsmiljö som uppmuntrar till förnyelse och kontinuerlig utveckling* i syfte att underlätta och påskynda företagets eget utvecklingsarbete och samarbetet mellan den privata och den offentliga sektorn. Med hjälp av allmännyttig FoUI-verksamhet och företagets egen FoUI-verksamhet stöds förnyelse inom branschen. Genom utbildnings- och rådgivningsprojekt eftersträvas en högre kompetensnivå i branschen och bättre lönsamhet för företagen. Hit hör även behovet av *livslångt lärande*: då branschen ständigt förnyas måste aktörerna hela tiden utveckla sin egen kompetens.

Konceptet med innovationsprogram som infördes under programperioden 2014–2020 fortsätter. Utifrån halvtidsöversynen har innovationsprogrammen medfört ett nytt arbetssätt inom FoUI-verksamheten i fiskerinäringen, som bedömdes vara ett motiverat och klokt steg i branschen. Det ansågs även underlätta nätverkandet och ett närmare samarbete i branschen.

Högklassiga fiskprodukter är en förutsättning för tillväxt i branschen. Stöd behövs i synnerhet för att underutnyttjade arter ska börja användas som livsmedel i högre grad och för att deras livsmedelskvalitet ska förbättras. Hittills har kvaliteten på strömming och andra underutnyttjade fiskarter varierat.

Det är viktigt att *utnyttja nya innovationer och tekniska möjligheter inom fisket*. Ny teknik kan förbättra fiskets lönsamhet och miljöhållbarhet. Till exempel med hjälp av fjärrövervakning och automatisering kan fiskarna få information om mängden fisk som fångats i ryssjan och optimera ryssjans funktion. Det

leder även till färre onödiga fiskeresor och minskar koldioxidavtrycket. Förnyelse förknippas även på ett väsentligt sätt med en *ökning av värdet på inhemsk fisk, i synnerhet strömming och underutnyttjade fiskarter*. Detta omfattar även *effektivare fångst av främmande arter*: Ett ökat nyttjande av invasiva främmande arter innebär nya inkomstmöjligheter för fiskarna och gynnar samtidigt miljön. Att öka fiskfångstens värde till exempel genom en höjning av förädlingsvärdet samt med hjälp av produktutveckling och varumärkning ökar efterfrågan på inhemsk fisk och höjer det pris som fiskarna får för fisken.

Inom programmet är målet att införa ett finansieringsinstrument som ska göra det lättare för i synnerhet fiskeriföretag att få finansiering i form av lån.

Inom kust- och insjöfisket är fiskarnas medelålder hög, och för att trygga kontinuiteten i branschen och säkerställa tillgången till inhemsk fisk är det viktigt att *få fler nya fiskare till branschen*. Den höga medelåldern bland fiskarna och det låga antalet unga som rekryterats till branschen har lett till att antalet fiskare har halverats sedan början av 2000-talet. Antalet yrkesfiskare som har fiske som bisyssla har hållits mer stabilt. Av näringsidkarna inom fiskerinäringen bedriver över 90 procent småskalig och mångsidig familjeföretagsverksamhet. Fisket är säsongsbetonat, varför näringsidkarna vanligen får sin utkomst från många olika inkomstkällor. Antalet fiskare kommer under de närmaste åren att minska kraftigt om inte branschen lyckas locka till sig nya fiskare. Antalet fiskare har minskat i synnerhet längs kusten, medan antalet fiskare långsamt har ökat i insjöområdet. Nya fiskares inträde i branschen stöds genom åtgärder som förbättrar fiskets lönsamhet och löser de största utmaningarna i branschen. Vidare införs ett startstödssystem för nya fiskare. Dessutom kan det finansieringsinstrument som planeras göra det lättare för i synnerhet nya fiskare att få finansiering i form av lån. Investeringar i hälsa och säkerhet förbättrar arbetsförhållandena och gör därmed branschen attraktivare.

En viktig förutsättning för kommersiellt fiske är att säkerställa ett *tillräckligt täckande nätverk av fiskehamnar och landningsplatser samt modern utrustning i dem*. Det behövs kostnadseffektiva lösningar för att utveckla upptagandet, hanteringen och förpackningen av fisken samt logistiken, vilka förbättrar företagets lönsamhet och arbetsförhållandena så att de långsamma och tunga manuella produktionsfaserna minskar och fiskens kvalitet förbättras och så att det lönar sig att få ut även små fiskpartier på marknaden. Hamnar och gemensam infrastruktur stöds så att de kan fortsätta användas för fiske, och även en kontinuerlig utveckling av dem stöds.

Att förbättra lönsamheten för småskaligt fiske är väsentligt med tanke på kontinuiteten i branschen. Fiskets lönsamhet i havsområdet har varierat kraftigt.

Bättre lönsamhet förutsätter att det gamla fartygsbeståndet utvecklas, skyddet mot sälar och storskarvar effektiviseras, fångstens värde ökas och fiskeverksamheten effektiviseras och moderniseras. Det är också viktigt att utveckla nya verksamhetssätt och samarbetsmodeller. Processerna för att fånga

och hantera fisk har utvecklats genom ett samarbete mellan forskare och fiskare inom ett partnerskapsprogram för forskare och fiskare i branschen.

Det behövs en *konstruktiv dialog om fiske och bättre allmänna kunskaper om fiskets och fiskkonsumtionens positiva samhällseffekter*. Branschens image försvagas av att kommunikationen och samhällsdebatten fokuserar på problem och konflikter. Ett kontinuerligt utvecklingsarbete för att minska branschens miljökonsekvenser och förbättra *fiskarnas välbefinnande* är därför viktigt. Det behövs satsningar på att utvidga samhällsdebatten så att den också tar upp branschens tillväxtmöjligheter och positiva effekter på exempelvis klimatet, miljön, folkhälsan och ekonomin.

Dialog och utvecklingsåtgärder behövs även för att *ta i bruk områden som lämpar sig för kommersiellt fiske och få tillstånd för fiske i dessa områden*. I Finland hör fiskerätten vid kusten och i insjöarna till vattenområdets ägare och många fiskare saknar egna vattenområden. Det har på många ställen visat sig vara svårt att hyra fiskemöjligheter.

En anpassning av fiskeverksamheten till klimatförändringen och åtgärder inom fisket för att dämpa klimatförändringen betonas i framtiden.

Klimatförändringen och eutrofieringen försvagar vattendragens tillstånd och påverkar vattenresurserna. Det blir allt vanligare med isfattiga vintrar, kortare vinterfiskesäsonger och längre menförestider. Det har blivit blåsigare, och vi har fått uppleva rekordvarma somrar och höstar. Detta har påverkat fiskbestånden och fisket. För att åtgärda Östersjöns svaga tillstånd och klimatförändringen vidtas miljöåtgärder och dessutom strävar man efter att hjälpa fiskerinäringen att anpassa sig till de föränderliga förhållandena, till exempel genom att utveckla fartygen och fångstredskapen.

Specifikt mål 1.2 Öka energieffektiviteten och sänka koldioxidutsläppen

Målet är att dämpa klimatförändringen genom att stödja energieffektiva och klimativänliga lösningar på fiskefartygen som innebär att man byter ut motorerna och utnyttjar nya klimativänliga energikällor.

Genom åtgärderna svarar man på två av de behov som identifierats: *att förbättra lönsamheten för småskaligt fiske och att vidta åtgärder inom fisket för att dämpa klimatförändringen*. Särskilt viktiga är innovationer och investeringar som förbättrar verksamhetens energieffektivitet, till exempel med hjälp av energisparande motorer eller fiskemetoder. Förutom att energieffektiviteten minskar koldioxidutsläppen främjar den även målet att förbättra fiskets lönsamhet.

Specifikt mål 1.3 Definitivt och tillfälligt upphörande av fiskeverksamhet

Enligt rapporten om Finlands fiskeflotta är fiskekapaciteten i balans med fiskemöjligheterna i enlighet med förordning 1380/2013 och fiskeflottan

uppvisar ingen överkapacitet. Därför anses det inte nödvändigt att anpassa flottan med hjälp av stödet för definitivt upphörande av fiskeverksamhet.

Coronavirusepidemin har visat att det kan vara nödvändigt att anpassa fiskeverksamheten som en följd av *yttre störningar*. Det specifika målet inkluderas i programmet för att man ska ha beredskap inför plötsliga krissituationer av denna typ. Med hjälp av finansiering kan man lindra lokala kriser. För att kunna erbjuda stödet till en större grupp fiskare krävs en ändring av finansieringsplanen. Det specifika målet tillämpas inte i regleringen av fisket.

Specifikt mål 1.6 Bidra till att skydda och återställa den biologiska mångfalden i vattenmiljöer och de akvatiska ekosystemen

Målet är att förbättra kunskapen och kompetensen om fiskets miljökonsekvenser, att förbättra fiskresursernas tillstånd genom att iståndsätta fiskarnas livsmiljöer samt att åtgärda de problem som sälar och andra djur orsakar fisket.

Fisket får inte äventyra miljöns tillstånd eller den biologiska mångfalden, utan fiskemetoderna ska vara hållbara och *fiskbestånden ska hållas livskraftiga*. Det behövs forsknings- och utvecklingsåtgärder samt miljösamarbete för att ytterligare förbättra fiskets ekologiska hållbarhet. Fisket regleras utifrån information, varför tillgången till information och informationens täckning bör upprätthållas och utvecklas. För att förbättra miljöns tillstånd behövs även projekt för iståndsättning av miljön och nya finansieringsmodeller för att effektivisera dessa projekt. För att minska fiskets miljö- och klimatkonsekvenser behöver nya tekniker och metoder för att exempelvis minska bifångster och öka energieffektiviteten utvecklas och införas.

I enlighet med EU:s biodiversitetsstrategi ser man till att näringsverksamheten inte försvagar den biologiska mångfalden och att den biologiska mångfalden har börjat återhämta sig senast 2030. I och med att klimatuppvärmningen avsevärt förvärrar minskningen av biodiversiteten i ekosystemen blir behovet av effektivare åtgärder ännu större. Enligt strategin måste framför allt viktiga lek- och växtområden för fisken återställas och områden som är viktiga för fiskarnas fortplantning identifieras och skyddas. För havens del är målet att skydda 30 procent av havsarealen i EU. I Finland stöds skyddsmålet i första hand via andra finansieringskällor, men EHFVH-finansiering kan riktas till projekt som hänför sig till skötsel och nyttjande av fiskbestånd.

Livskraftiga fiskbestånd och naturmiljöer är också en viktig förutsättning för näringsfiskets kontinuitet. Följaktligen är det i fråga om miljöåtgärderna i programmet viktigt att fiskresursernas och vattenmiljöns tillstånd förbättras, vilket också främjar sådana vandringsfiskbestånd vars tillstånd är svagt. Detta förutsätter ett bra kunskapsunderlag, tillräckliga resurser, effektivare åtgärder och nya finansieringsmodeller, så att även tillgången till privat finansiering ökar. Enligt kommissionens havsområdesanalys och EFCA:s och ICES bedömningar (inkl. 2021) utgör utkast av fisk inte något problem inom fisket i

Finland. Finlands nationella lagstiftning ålägger kommersiella fiskare att anmäla bifångster på ett heltäckande sätt och striktare än vad som krävs enligt bestämmelserna i den gemensamma fiskeripolitiken. Även om oavsiktliga fiskfångster nästan inte förekommer alls, liksom inte heller olagligt utkast, behöver ändå bland annat fångstredskapens selektivitet utvecklas ytterligare för att fisket bättre ska kunna riktas in på önskade arter och tillräckligt stora individer med tanke på fiskbeståndens fortplantning och för att mängden hotade fiskarter som fångas samt antalet fåglar och havslevande däggdjur som blir bifångster vid fiske ska kunna minska. I Finlands datainsamlingsprogram 2022–2024 effektiviseras insamlingen av information om fiskets bifångster (se avsnittet om datainsamling), och vid behov kan nya åtgärder vidtas inom övervakningen, till exempel för att säkerställa att landningsskyldigheten eller skyldigheten att rapportera bifångster fullgörs.

Sälarna orsakar skador framför allt för det småskaliga kustfisket genom att de jagar bort fisken, äter fisk ur fångstredskapen och söndrar fångstredskapen. Enligt intervjuer med fiskare som utförts av Naturresursinstitutet orsakar sälar och storskarvar allvarliga problem för fiskerinäringens kontinuitet. År 2019 var värdet på de fångstskador orsakade av sälar som anmäldes i samband med fiskarnas fångstrapportering 357 000 euro. Enligt intervjuerna med fiskarna är de totala skador som orsakas av sälar avsevärt större än de direkta fångstskador som beräknas utifrån fiskarnas anmälningar.

Storskarven har brett ut sig och förökats kraftigt i Östersjön. I Finland har den brett ut sig längs hela kusten, och den påverkar även insjöarna. Man har inte kunnat enas om i vilken grad skarven påverkar fiskbestånden, och frågan orsakar konflikter. Målet är att uppnå en fungerande samexistens mellan fisket och de djur som orsakar skador, så att fiskets lönsamhet förbättras och livskraftiga djurbestånd tryggas. Man strävar efter att minska de ekonomiska skador som orsakas av sälar och storskarvar genom forsknings- och innovationsverksamhet och genom att investera i skydd av fångster och förebyggande av skador. Även kompensationen av skador som orsakas av sälar fortsätter. Vidare är det viktigt att öka dialogen mellan olika intressentgrupper.

Fiskens välbefinnande utvecklas genom ett välfärdsprogram för fisk som utarbetas i samarbete med företag, forskare och intressentgrupper. Målet är att kontinuerligt utveckla välbefinnandet och att ta fram mer forskningsdata på området. Frågor som undersöks i välfärdsprogrammet är framför allt bedövning av fiskar samt utveckling av fångstmetoder med tanke på välbefinnandet. Även i EU:s strategi Från jord till bord betonas vikten av djurens välbefinnande och hur det även påverkar djurets hälsa och livsmedlens kvalitet. Tills vidare finns det inga fungerande indikatorer eller mätare för välbefinnandet, men strävan är att sådana ska utvecklas som en del av programmet. Utvecklingen av välbefinnandet utgör också ett svar på många konsumenters önskemål om att djur ska behandlas på ett etiskt hållbart sätt.

Specifikt mål 1.4. Datainsamling:

Målet med programmet för datainsamling om fiskerinäringen är att fullgöra skyldigheterna att samla in information enligt EU-lagstiftningen som stöd för den gemensamma fiskeripolitiken samt att producera vetenskaplig information och rådgivning som stöd för beslutsfattandet inom fiskerinäringen. EU-lagstiftningen anger strikta ramar för biologisk, teknisk och socioekonomisk information samt miljöinformation som samlas in om fiske och vattenbruk samt för hanteringen och användningen av den. Omfattande datainsamling stöder hållbarheten i branschen och säkerställandet av biodiversiteten, eftersom den ger tillförlitlig information som grund för beslutsfattandet och för uppföljningen av tillväxten i branschen och dess konsekvenser. Datainsamlingen sker i enlighet med Finlands nationella arbetsplan.

Vid datainsamlingen måste man även beakta de nationella särdragen och informationsbehoven så att informationen i tillämpliga delar även kan utnyttjas inom det nationella beslutsfattandet, vid bedömningen av den nationella fiskerinäringspolitiken och i prognostiseringen av förändringarna i fiskerinäringens verksamhetsmiljö. Dessa datainsamlingsåtgärder som grundar sig på det nationella intresset omfattar information om exempelvis fiskförädlingens ekonomi, produktion och sociala variabler.

Specifikt mål 1.4. Övervakning:

Syftet med övervakningen är ett effektivt och samarbetsbaserat system som säkerställer att skyldigheterna i den gemensamma fiskeripolitiken iakttas. Jord- och skogsbruksministeriet och Ålands landskapsregering har fastställt en nationell övervakningsstrategi för 2021–2027. Strategin har beretts i samarbete med olika övervakningsmyndigheter. Under beredningen har man strävat efter att kartlägga de viktigaste utvecklingsbehoven och de åtgärder som ska genomföras under programperioden för att förbättra övervakningens kostnadseffektivitet och verkningfullhet. De åtgärder som man valt att finansiera grundar sig i första hand på denna strategi.

Vägningen är ofta bristfälligt ordnad i hamnarna, och i verksamheten används stickprovs- och övervakningsplaner. För att förbättra övervakningen krävs aktiv finansiering som gör det möjligt att installera vägningssystem på allt fler landningsplatser i syfte att *säkerställa korrekt rapportering av fångsterna*. Tekniska lösningar som lämpar sig för exempelvis vägning av fångster och fjärrövervakning av aktörer bör utvecklas, testas och tas i bruk i syfte att effektivisera övervakningen och minska behovet av mänskliga resurser. De verktyg som används inom övervakningen planeras i den mån det är möjligt så att de även är till nytta för aktörerna.

Inom övervakningen behövs finansiering för att *utveckla informationssystemen*. Under programperioden 2014–2020 genomfördes en totalreform av centralregistret, men i synnerhet anmälningsprogrammen och inspektionsrapporteringen samt en del av de andra informationssystemen inom övervakningen har nått slutet av sin livscykel och bör förnyas. Analysen av uppgifter och riskhanteringen bör effektiviseras och automatiseras för att den riskbaserade övervakningen ska kunna genomföras effektivt i praktiken. Även

	<p>användbarheten av och rapporteringsfunktionerna i det informationssystem som används som verktyg och register för överträdelser inom påföljdsförfarandet bör förbättras. I fråga om informationssystemen bör det även finnas beredskap för att systemen behöver utvecklas ytterligare som en följd av de nya EU-bestämmelserna.</p> <p>För att förbättra övervakningens kostnadseffektivitet bör man övergå till elektroniska förfaranden i fråga om alla anmälningar för aktörerna samt utveckla digitala redskap. Digitaliseringen ska även utnyttjas vid effektiviseringen av myndighetsverksamheten.</p> <p>På grund av förändringarna i omvärlden måste övervakningsmyndigheternas <i>kompetens utvecklas</i>. Genom att åtgärda utbildningsunderskottet hos övervakningsmyndigheterna kan man öka och förbättra inspektionerna. När nya bestämmelser träder i kraft behövs utbildning för myndigheterna och tillräckliga resurser. För att säkerställa enhetligheten i övervakningen och yrkeskunskapen är det viktigt att myndigheterna får utbildning och deltar i den gemensamma övervakningen och i de operationer som samordnas av Europeiska fiskerikontrollbyrån.</p> <p>Även om den <i>utrustning som används vid övervakningen</i> i huvudsak är uppdaterad och tillräcklig, bör man i programmet ha beredskap för de behov av att modernisera utrustningen som kan uppstå under programperioden. Även den övervakningsutrustning som används av aktörerna i branschen (t.ex. VMS och eLogbook) bör alltid vara funktionsduglig och uppdaterad.</p>
--	---

Prioritering 2: Hållbart vattenbruk samt förädling och marknader

Styrkor	<p>Vattenbruk:</p> <p><i>Hög miljökompetens och Östersjöfoder:</i> I och med miljöregleringen och effektivare foderanvändning har vattenbrukets specifika belastning (näringsbelastning i förhållande till ett kilo fisk som odlats) minskat med cirka 70 procent under de två senaste decennierna. Belastningen har i synnerhet minskat genom foderutvecklingen, utvecklingen av odlingsteknikerna och urvalsförädlingen av fisk. I havsområdet har ny produktion styrts till den yttre skärgården och odlingsenheter har slagits ihop, vilket har haft positiva konsekvenser för både miljön och näringen. Östersjöfodret gör det möjligt att recirkulera näringsämnen vid odling till havs. I inlandsvattnen har man investerat i ny recirkuleringsteknik.</p> <p><i>Mångsidig produktionsteknik:</i> I Finland finns vattenbruksanläggningar som grundar sig på många olika produktionssätt och de är placerade i olika delar av landet. Odling i kasse förekommer i havet, i sjöar och i liten utsträckning i vissa åar och älvar. Matfisk produceras också i anläggningar på land som fungerar enligt genomströmningsprincipen och i slutna recirkuleringsanläggningar. En</p>
---------	---

mångsidig produktionsstruktur ger en bred grund för att utveckla branschen och skapa nya innovationer.

God fiskhälsa inom odlingen: I Finland har det förekommit få fisksjukdomar och en god fiskhälsa kan anses vara en konkurrensfördel för det finländska vattenbruket. Den goda hälsan grundar sig på förebyggande av sjukdomar i synnerhet med hjälp av vaccin samt kontrollerade förflyttningar av fiskar och en fungerande kontroll av fiskhälsan. God fiskhälsa gör det möjligt att exportera yngel och även kunnande om fiskhälsa. Även om fiskhälsan i Finland har försämrats något, är den fortfarande på en god nivå i en global jämförelse.

Konstruktiv dialog mellan intressentgrupperna: Utvecklingen av fiskerinäringen och i synnerhet vattenbruket förutsätter att målen för miljö- och näringspolitiken samordnas. Under programperioden 2014–2020 har den konstruktiva dialogen mellan miljö- och näringsförvaltningen samt branschen och miljöskyddet utvecklats och förtroendet mellan de olika aktörerna förbättrats. Nuförtiden kan näringsens verksamhetsmiljö utvecklas med beaktande av de olika parternas perspektiv. Enligt branschen har utvecklingen dock gått långsamt.

God forsknings- och teknologikompetens samt gott samarbete mellan näringen och forskningen: I Finland finns det forskningsinstitut, kompetenscentrum och företag som satsar på hållbar tillväxt och förnyelse. De innovationsprogram som inleddes under programperioden 2014–2020 och det höjda investeringsstödet som införts har ökat det målinriktade samarbetet mellan olika forskningsinstitut och branschen samt åstadkommit framväxande innovationsekosystem i synnerhet för att främja tillväxten inom vattenbruket och utveckla nya produkter med högt värde.

Förädling och handel:

De inhemska fiskprodukternas goda image: Fiskprodukter, i synnerhet inhemska fiskprodukter, uppfattas som hälsosamma, högklassiga och miljövänliga livsmedel.

Klimatvänlighet och miljömärkning: Ökad medvetenhet om matens klimat- och miljökonsekvenser gynnar hållbart producerade och certifierade fiskprodukter.

Yrkesmässighet och teknisk kompetens: Fiskhandeln och fiskförädlingen är professionell och livsmedelssäkerheten är hög. I synnerhet förädlingskompetensen i fråga om laxfiskar håller hög klass i Finland. Den tekniska kompetensen är också hög.

Logistik och råvaruproduktion: Logistikerna inom handel och förädling är avancerad och modern, vilket garanterar att kylkedjan fungerar och är tillförlitlig. Norges starka råvaruproduktion och närheten till den är till fördel för den finländska fiskförädlingen och handeln.

	<p><i>Snabba och smidiga företag:</i> Förädlingsföretagen har reagerat snabbt på nya konsumenttrender, såsom den ökade efterfrågan på insjöfisk, och utvecklat nya produkter för marknaden. Förädlarnas kunnande om hemmamarknaden är gediget.</p>
Svagheter	<p>Vattenbruk:</p> <p><i>Liten genomsnittlig storlek på anläggningarna och näringsutsläpp vid kassodling:</i> Produktionen i havsområdet är utspridd på små enheter. Även om näringsutsläppen från vattenbruket har minskat betydligt orsakar de fortfarande lokal belastning på vattendragen och skapar därför konflikter. På grund av näringsutsläppen och eutrofieringen av havsområdet har man inte kunnat öka det vattenbruk som baserar sig på kassodling avsevärt till exempel på Åland och i den inre skärgården.</p> <p><i>Stora avstånd:</i> Stora avstånd medför stora logistikkostnader.</p> <p><i>Ensidig matfiskproduktion:</i> En fiskodlingsnäring som i hög grad baseras på en enda art är sårbar. Marknadsstörningar, fisksjukdomar och variationer i väderleken leder lättare till problem än i näringar som baseras på många arter.</p> <p><i>Ojämlig situation jämfört med andra former av primärproduktion:</i> Stödpolitiken är annorlunda än för andra former av primärproduktion. Fiskodlingen måste vara helt marknadsbaserad och fungera utan direkta produktionsstöd.</p> <p><i>Brist på stöd för utbildning och utveckling:</i> Den grundläggande utbildningen inom fiskerinäringen har skurits ner, vilket försämrar tillgången på yrkeskunnig arbetskraft. Branschens snabba utveckling och den ökade teknikanvändningen framhäver betydelsen av livslångt lärande.</p> <p><i>Brist på förutsägbarhet och uppmuntran i tillståndsprocesserna:</i> Det är svårt att utveckla produktionen på lång sikt när man inte helt kan förutse framtida tillstånd och deras omfattning. Oförutsedda tillståndsprocesser uppmuntrar inte heller till att utveckla verksamheten och investera. Ansökan om nya tillstånd är förknippad med osäkerhet, särskilt när det gäller modellering av konsekvenser och hur stor en godtagbar förändring kan vara. Dessutom är tillämpningen av nya miljöåtgärder i tillståndsprövningen förknippad med osäkerhet. Detta omfattar bland annat en utsläppsbasead tillståndsmoell samt användningen av åtgärder som kompenserar näringsutsläpp. Åtstramningar av tillståndspolitiken skulle försvåra tillgången till nya tillstånd och en ökning av den befintliga produktionen.</p> <p><i>Matfiskodlingens svaga lönsamhet vid tillämpning av recirkuleringsteknik:</i> Investeringarna i cirkulationsanläggningar är stora och dyra och det har varit svårt att göra produktionen lönsam. Utvecklings- och forskningsarbete behövs fortfarande.</p> <p>Förädling och handel:</p>

	<p><i>Tillgången på professionell arbetskraft:</i> Både förädlingen och handeln lider brist på kvalificerad arbetskraft. Det finns ingen utbildning som är direkt förberedande för branschen, utan företagen är tvungna att utbilda sina anställda själva.</p> <p><i>Starkt koncentrerad handel:</i> Fiskeföretagen har en svag marknadsställning i förhållande till detaljhandelns centralaffärer. Dessutom försvårar den kraftiga kedjebildningen inom handeln försäljningen av små partier.</p> <p><i>Säsongsbetonat och litet utbud av inhemsk fisk:</i> Utbudet av inhemsk fisk är ojämnt och tidvis till och med litet, vilket påverkar investeringsviljan och branschens tillväxtorientering.</p>
Möjligheter	<p>Vattenbruk:</p> <p><i>Fiskodlingens globala tillväxt och god efterfrågan på finländsk regnbågsforell:</i> I Finland har man goda kunskaper i odling och förädling av regnbågsforell. Efterfrågan på regnbågsforell ökar i Finland, och utifrån det kan man även inom förädlingsindustrin i allt högre grad bygga upp en produktion som fokuserar på inhemsk fisk. Odlad finländsk regnbågsforell erkänns numera som hållbart producerad och dess koldioxidavtryck är litet. Efterfrågan på odlad fisk ökar även globalt, vilket erbjuder exportmöjligheter även för finländska hållbart producerade produkter. Det finns också exportmöjligheter för specialkunnande inom odling och hållbar teknik. Det ökade internationella forsknings- och utvecklingsarbetet erbjuder nya samarbetsmöjligheter även för finländska aktörer.</p> <p><i>Närsmats- och miljötrender:</i> Den ökande medvetenheten om klimat- och miljöfrågor ökar efterfrågan på inhemsk fisk. Branschen kan marknadsföra sig med kompetens i miljöfrågor. Verksamhetens kvalitet kan förbättras och verifieras till exempel genom att godkända kvalitets- och miljösystem, inkl. ekologisk produktion, tas i bruk. Konsumenterna är intresserade av miljöcertifikat. Man har insett betydelsen av cirkulär ekonomi och vattenbruket kan profilera sig till exempel genom att recirkulera näringsämnen genom ökad användning av Östersjöfoder. Även närproducerad mat är trendig och efterfrågad. Man kan skapa ett mervärde för och arbetsplatser inom vidareförädling av närproducerad mat. Djurens välfärd intresserar allt fler konsumenter, och profilering inom det området är en fördel. Att betona livsmedelssäkerheten är också en möjlighet för vattenbruket, som producerar trygg och högklassig matfisk. Varumärket för inhemska odlingsprodukter kräver att hela värdekedjan samarbetar.</p> <p><i>Nya innovationer och produktionsarter inom vattenbruket:</i> Det forsknings- och utvecklingsarbete som utförs av forskningsinstitut och företag skapar förutsättningar för produktion av nya arter i Finland. Till exempel lämpar sig recirkuleringsteknik för produktion av många olika arter under kontrollerade förhållanden. Dessutom finns det nya möjligheter att utveckla tekniken för öppet hav och integrera den med annan verksamhet i det öppna havsområdet. Likaså erbjuder innovationer som rör återvinning av näringsämnen, såsom Östersjöfoder, modeller för kompensation av näringsämnen och en</p>

utsläppsbaserad tillståndsmodell, nya möjligheter för en hållbar ökning av produktionen. Att utveckla lösningar för cirkulär ekonomi och till exempel undersöka de möjligheter som algodling erbjuder stöder tillväxtmöjligheterna även inom fiskodlingen. Dessutom kan nya lösningar inom energieffektivitet och förnybar energi bidra till att minska miljökonsekvenserna.

Havsplanering och planläggning: I den nationella planen för lokaliseringsstyrning av vattenbruket och i havsplanen har man för Fastlandsfinland identifierat vattenområden där den befintliga produktionen kan koncentreras och dit ny produktion kan hänvisas på ett hållbart sätt. I planen har olika intressens behov samordnats. Lagstiftningen på Åland innehåller krav som gäller platsen för vattenbruk till havs. Genom att placera vattenbruksanläggningarna i havsområdet på platser som lämpar sig bättre för odling kan man öka anläggningens storlek, vilket förbättrar företagets lönsamhet. Enligt branschens uppfattning kan planering och planläggning också utgöra hot om de misslyckas.

Placeringskapital utanför branschen: Vattenbrukets positiva framtidsutsikter lockar nya investerare och kapital, vilket ytterligare förbättrar branschens tillväxtmöjligheter.

Försörjningsberedskap: Inhemsk odlad fisk är en del av försörjningsberedskapen, som kan komma att få större betydelse än tidigare under tiden efter coronaviruset.

Ökad allmän förståelse för och kännedom om vattenbruksarealen och dess effekter: Enligt konsumentundersökningar tror finländarna att vattenbrukets miljökonsekvenser är större än de i själva verket är. Undersökningar visar att sanningsenlig information om miljökonsekvenserna gör vattenbruket mer accepterat.

Större uppmärksamhet fästs vid fiskarnas välbefinnande: Medvetenheten om produktionsdjurens rättigheter och välbefinnande ökar. Det kan innebära en möjlighet för vattenbrukssektorn om konsumenterna informeras om god praxis inom branschen och satsningarna på fiskarnas välbefinnande fortsätter och utökas. Å andra sidan kan ett enda misslyckande när det gäller att trygga fiskarnas välbefinnande försämra branschens rykte.

Förädling och handel:

Ökad efterfrågan på fisk i Finland och globalt: Efterfrågan på fisk är hög och förväntas öka globalt. Tillväxten kommer framför allt att vara inriktad på odlad fisk, vilket är positivt för förädlingen med tanke på den odlade fiskens jämna kvalitet och leveranssäkerhet. Detta skapar nya möjligheter för handel och förädling av fisk och för ökad export. Finländska livsmedels goda rykte främjar exporttillväxten. Även exportmarknaden för ekologiskt producerad och certifierad fisk förväntas öka kraftigt, särskilt på de stora marknaderna i Centraleuropa och Asien.

	<p><i>Ekologiska trender, hälsofördelar och produktutveckling:</i> Större miljö- och klimatmedvetenhet ökar efterfrågan på proteiner som ersätter kött. Fiskprodukternas klimatvänlighet skapar goda förutsättningar för ökad efterfrågan och marknadsföring. Även medvetenheten om de positiva hälsoeffekterna av att äta fisk har ökat och skapar ny efterfrågan. Efterfrågan på ekologiskt producerade fiskprodukter ökar och kan skapa nya tillväxtpotentialer.</p> <p><i>Ökad användning av fisk i yrkeskök:</i> Ökad medvetenhet om fiskens positiva hälsoeffekter och miljövänlighet uppmuntrar till ökad användning av fisk även i yrkeskök. Att utveckla produkter som lämpar sig för storkök skulle öka möjligheterna att använda fisk.</p> <p><i>Produkt- och teknikutveckling:</i> Ny teknik effektiviserar verksamheten och gör det möjligt att öka användningen av tidigare mindre använda fiskarter och små fiskar i förädlingen. Nya produkter och arter ökar också konsumenternas intresse. Dessutom kan nya lösningar inom energieffektivitet och förnybar energi bidra till att minska miljökonsekvenserna.</p> <p><i>Utnyttjande av sidoströmmar:</i> I synnerhet en utveckling av utnyttjandet av de sidoströmmar från produktionen som uppstår vid förädling av laxfiskar skapar nya möjligheter.</p> <p><i>Utveckling av hållbarhet och kvalitet:</i> Problemet för fiskhandeln är det svinn som orsakas av att produkterna snabbt förfärs samt svårigheterna att garantera god kvalitet på fiskprodukterna. Ny förpackningsteknik och nya förvaringslösningar kan minska svinnet samt förbättra hållbarheten och kvaliteten.</p> <p><i>Koncentration av handeln:</i> Koncentrationen av handeln effektiviserar logistiken.</p> <p><i>Tätare samarbete inom branschen:</i> Genom att inrätta producentorganisationer för fiske och vattenbruk kan man skapa nya möjligheter att utveckla branschen samt förbättra marknadsställningen för aktörerna inom primärproduktionen och tillgången till fiskprodukter.</p> <p><i>Minskning av halterna av främmande ämnen i vild fisk:</i> Minskningen av dioxinhalterna i strömming har ökat efterfrågan och förbättrat möjligheterna att använda den som livsmedel.</p>
Hot	<p>Vattenbruk:</p> <p><i>Sälar och storskarvar:</i> Det kraftigt växande sälbeståndet i Östersjöområdet orsakar ekonomiska förluster för fiskodlingen i havsområdet genom att odlingskassar förstörs och fiskar skadas och dödas. Även storskarvar och andra skyddade fåglar orsakar ekonomiska förluster.</p> <p><i>Östersjöns och inlandsvattens sårbarhet:</i> God vattenkvalitet är en viktig förutsättning för vattenbruket. Östersjön och sjöarna är sårbara ekosystem som</p>

är känsliga för förorening och eutrofiering. Vid sidan av problemet med eutrofiering i Östersjön utgör bland annat olje- och kemikalietransporter ett hot mot vattenbruksanläggningar till havs.

Klimatförändringen: Klimatförändringen höjer vattentemperaturen samt gör att exceptionella väderförhållanden, extrema väderfenomen och algbloomingen ökar. Allt detta påverkar vattenkvaliteten, vars bevarande är viktigt för fiskodlingen.

Produktionens offentliga bild är känslig och kommunikationen motstridig: Om det kommer negativa nyheter om branschen, till exempel att aktörer inom odlingen inte bryr sig om fiskens välbefinnande, använder läkemedel eller sprider fisksjukdomar, kan detta få åtminstone tillfälliga negativa effekter på efterfrågan. Intensiv produktion av animaliskt protein och djurhållningsrelaterade förhållanden, såsom trånga utrymmen och avsaknad av stimulans, har väckt växande kritik bland konsumenterna. I det avseendet är den odlade fiskens image är inte lika bra som den vildas. Uppfattningar om uppfödning av andra djurarter som gäller till exempel djursjukdomar eller onödig medicinering kan också påverka efterfrågan på odlad fisk, även om problemet inte skulle gälla den finländska fiskodlingen.

Variationer i den internationella laxhandeln: Priset på lax i den internationella handeln påverkar direkt lönsamheten och konkurrenskraften i den finländska odlingen av regnbågsforell. Priserna kan variera snabbt och oförutsägbart, vilket gör det svårt att reagera på dem.

Marknadsstörningar orsakade av externa effekter: Coronavirusepidemin har visat att externa händelser kan påverka efterfrågan på fisk kraftigt och plötsligt och röra om på marknaden både i Finland och globalt.

Försämrad tillgång på kompetent arbetskraft: Arbetsuppgifterna inom vattenbrukssektorn kräver högklassigt kunnande och utbildningsutbudet svarar inte helt och hållet på detta. Branschens dragningskraft kan också försämrats om man inte lyckas förbättra arbetsförhållandena och säkerheten.

Förädling och handel:

Tillbakagång i den inhemska primärproduktionen: När den nuvarande generationen av fiskare åldras finns det en risk för att produktionen av inhemsk fisk minskar om man inte kan rekrytera nya fiskare till branschen. I och med att aktörerna minskar kan även osäkerheten i leveranserna öka. Detta gäller särskilt de logistiska randområdena. Försämrade verksamhetsförutsättningar för vattenbruk kan också leda till en tillbakagång i den inhemska fiskproduktionen.

Beroende av importerad råvara: Fiskhandeln och fiskförädlingen förlitar sig i stor utsträckning på importerad fisk. Av den fisk som finländarna köper är cirka 80 procent utländsk fisk. Den dåliga tillgången till inhemsk fisk beror delvis på den säsongsbetonade produktionen av inhemsk fisk och osäkerheten i leveranserna samt den begränsade volymen av den inhemska odlingen.

	<p>Matkulturen har utvecklats i en riktning som gynnar processad fisk, och därför betonas användningen av laxfiskar som är lätta att processa.</p> <p><i>Internationell konkurrens:</i> Den allt hårdare internationella konkurrensen hotar den finländska fiskförädlingen. I synnerhet de baltiska ländernas lägre kostnadsstruktur ger dem en konkurrensfördel.</p> <p><i>Ojämlighet i stödpolitiken i förhållande till andra branscher och länder:</i> I Finland är fiskförädlingen helt marknadsbaserad, utan direkta produktionsstöd.</p> <p><i>Konflikter kring djurskyddsfrågor:</i> Eventuella konflikter skulle kunna störa fiskens välutvecklade image och i synnerhet efterfrågan på odlad fisk.</p> <p><i>Kraftiga variationer i råvarupriset:</i> Den snabba och kraftiga fluktuationen i råvarupriserna försvårar förädlingsföretagens verksamhet och framförhållning i utvecklingen av affärsverksamheten.</p> <p><i>Minskad efterfrågan på exporterade fiskråvaror:</i> Efterfrågan på till exempel fryst strömming och rensad regnbågsforell har minskat. Minskad pälsdjursuppfödning kan försämra efterfrågan på fiskråvara som lämpar sig som foder.</p> <p><i>Externa faktorerers inverkan på efterfrågan på fisk:</i> Coronavirusepidemin visade att externa faktorer snabbt och kraftigt kan påverka efterfrågan på fisk både i hemlandet och inom exporten. Det är svårt att förbereda sig på externa chocker, och konsekvenserna av dem kan vara betydande för företagsverksamhetens kontinuitet.</p>
<p>Behov som identifierats utifrån SWOT-analysen</p>	<p>Vattenbruk:</p> <p>Utifrån SWOT-analysen har särskilt följande behov identifierats:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Skapa en verksamhetsmiljö som främjar förnyelse och kontinuerlig utveckling. Företagens eget utvecklingsarbete måste underlättas och påskyndas så att de största problemen kan lösas, tillväxtpotentialerna utnyttjas och branschen diversifieras. Det är även viktigt att intensifiera samarbetet mellan den privata och den offentliga sektorn för att möta de största utmaningarna i branschen och förbättra prognostiseringen när det gäller verksamhetsplanering och investeringar. - Fisk av hög kvalitet. Hög kvalitet är en förutsättning för att fiskprodukterna ska öka i värde och värdesättas högre. Detta kräver åtgärder i hela värdekedjan. - Utnyttja nya innovationer och ny teknik i företagsverksamheten. Ny teknik, såsom odling i cirkulerande vatten och på öppet hav, spelar en viktig roll om man vill åstadkomma hållbar tillväxt. Digitala verktyg kan bland annat möjliggöra styrning på distans och prognostisering baserad på fiskens beteende vid hanteringen av fisksjukdomar och styrningen av verksamheten. - Minska miljökonsekvenserna, särskilt näringsbelastningen. Det behövs kontinuerliga satsningar för att utveckla branschens miljöhållbarhet i syfte att

åstadkomma och stödja hållbar tillväxt. Finlands insjövattnen och Östersjön är grunda och känsliga vattendrag, varför i synnerhet åtgärder som minskar näringsbelastningen är viktiga.

- **Möjliggöra samexistens mellan å ena sidan sälar och andra djur som orsakar skador och å andra sidan vattenbruket.** Det är nödvändigt att stödja åtgärder som förhindrar att skador uppkommer.

- **Förbättra lönsamheten.** För att förbättra verksamhetens lönsamhet är det viktigt att diversifiera de arter som odlas (nya fiskarter, skaldjur, alger och musslor), förbättra energieffektiviteten, öka värdet och förädlingsgraden, använda certifikat eller övergå till ekologisk produktion samt utveckla samarbetet. Företagen behöver även stöd för att utveckla kompetensen och samarbetet.

- **Utveckla lokaliseringstyrningen, säkra tillgången till nya miljötillstånd och uppnå tillräcklig anläggningsstorlek.** När det gäller miljötillstånd är det viktigt att tillståndprocessens förutsägbarhet förbättras och att man avtalar om konsekvensbedömningsmodeller och verktyg. Om man utvecklar lokaliseringstyrningen genom att förbättra kvaliteten på informationen och använda modelleringsmetoder kan produktionen styras till de områden som är bäst med tanke på miljön. Tillståndssystemet bör uppmuntra aktörerna att kontinuerligt utveckla verksamheten och att införa miljövänliga förfaranden och innovationer. Därför behövs det systematiska satsningar på ökad information om verksamhetens konsekvenser och på uppföljningen av dessa konsekvenser.

- **Anpassa vattenbruksverksamheten till klimatförändringen.** De alltmer extrema meteorologiska fenomenen kräver föregripande insatser för att anpassa odlingsverksamheten till dem. Odlingsmetoder som tål mer frekventa stormar och högre temperaturer bör utvecklas. Man bör även utveckla de odlade fiskarternas egenskaper och bredda utbudet av arter.

- **Åtgärder inom vattenbruksföretagen för att dämpa klimatförändringen.** Ökad användning av förnybar energi, förbättrad energieffektivitet och effektivare logistik minskar den odlade fiskens klimatavtryck.

- **Utveckla djurens hälsa och välbefinnande.** Det behövs ytterligare arbete och forskning för att kontinuerligt förbättra fiskarnas välbefinnande och hälsa.

- **En konstruktiv dialog om vattenbruk och bättre allmänna kunskaper om branschens och fiskkonsumtionens positiva samhällseffekter.**

Kommunikationen, dialogen och samarbetet med intressentgrupper behöver utvecklas och kunskaperna om kontroversiella frågor förbättras. Målet är en konstruktiv och lösningsinriktad dialog. Åtgärder som hänför sig till detta behov stöds inom det specifika målet 2.2.

- **Utveckla livslångt lärande och få tillgång till kompetent arbetskraft.**

Vattenbruksverksamheten kräver mångsidigt kunnande (t.ex. ekonomi, miljöfrågor, digitala verktyg) som bör utvecklas kontinuerligt. För att förbättra tillgången på arbetskraft krävs det utbildning på området, såväl yrkesutbildning

som högskoleutbildning. Det är också viktigt att sprida information om branschens möjligheter och att utveckla arbetsförhållandena och säkerheten eftersom det gör branschen mer attraktiv.

Förädling och handel:

Utifrån SWOT-analysen har särskilt följande behov identifierats:

- **Skapa en verksamhetsmiljö som främjar förnyelse och kontinuerlig utveckling.** Företagens eget utvecklingsarbete måste underlättas och påskyndas så att de största problemen kan lösas, tillväxtpotentialerna utnyttjas och samarbetet mellan aktörerna utökas exempelvis via producentorganisationerna. Det är även viktigt att intensifiera samarbetet mellan den privata och den offentliga sektorn för att möta de största utmaningarna i branschen och förbättra prognostiseringen när det gäller verksamhetsplanering och investeringar.

- **Fisk av hög kvalitet.** Hög kvalitet är en förutsättning för att fiskprodukterna ska öka i värde och värdesättas högre. En förbättring av kvaliteten kräver åtgärder i hela värdekedjan.

- **Utnyttja nya innovationer och ny teknik i företagsverksamheten.** Ny teknik kan förbättra lönsamheten och verksamhetens miljöhållbarhet och därigenom möjliggöra hållbar tillväxt. Det behövs framför allt nya fiskprodukter, produktionsmetoder och sätt att utnyttja fisk samt biflöden inom förädlingsindustrin. Dessa bidrar till att förbättra verksamhetens resurseffektivitet och lönsamhet samt ökar råvarornas mervärde på ett hållbart sätt.

- **Internationalisering.**

- **Åtgärder för att dämpa klimatförändringen.** Ökad användning av förnybar energi, förbättrad energieffektivitet och effektivare logistik minskar den odlade fiskens klimatavtryck.

- **Bättre allmänna kunskaper om branschens och fiskkonsumtionens positiva samhällseffekter.** Kommunikationen, dialogen och samarbetet med intressentgrupper behöver utvecklas och kunskaperna om kontroversiella frågor förbättras.

- **Livslångt lärande och tillgång på arbetskraft.** Företagsverksamhet kräver mångsidigt kunnande (t.ex. ekonomi, miljöfrågor, digitala verktyg) som bör utvecklas kontinuerligt. För att förbättra tillgången på arbetskraft krävs det utbildning på området, såväl yrkesutbildning som högskoleutbildning. Det är också viktigt att sprida information om branschens möjligheter eftersom det gör branschen mer attraktiv.

<p>Motivering till valen</p>	<p>Specifikt mål 2.1 Främja hållbar vattenbruksverksamhet</p> <p>Matfiskproduktionen i Finland har under de senaste åren uppgått till 14–15 miljoner kilo. Merparten av produktionen skedde i nätkassar i havet. I insjöanläggningarna producerades drygt två miljoner kilo. I anläggningarna för cirkulerande vatten producerades drygt en miljon kilo matfisk. Huvuddelen av produktionen och dess värde utgörs av regnbågslox. Sik är den näst viktigaste arten. År 2019 odlades i Finland 15,3 miljoner kilo matfisk och matfiskproduktionens värde uppgick till 69,8 miljoner euro. Yngelproduktionens värde uppgick 2019 till 19,6 miljoner euro.</p> <p>Vattenbrukets produktionsvärde har under de senaste åren varierat på grund av de kraftiga fluktuationerna i världsmarknadspriset på lax. Även verksamhetens lönsamhet har varierat kraftigt i enlighet med konjunkturerna. Efter 2015 låg världsmarknadspriset på lax en lång tid på en exceptionellt hög nivå. Detta har möjliggjort en resultatrik verksamhet och skapat större tilltro till nya, dyrare uppfödningstekniker.</p> <p>Det specifika målet syftar till att påskynda utvecklingen, kompetensen och den hållbara tillväxten inom vattenbruket. Den växande efterfrågan på fisk skapar många tillväxtmöjligheter för vattenbruket. Målen för vattendragens goda tillstånd får dock inte äventyras, utan produktionstillväxten måste grunda sig på lösningar som är hållbara med tanke på miljön. De största tillväxtmöjligheterna ligger i havsodling i yttre skärgården och i öppna havsområden samt i högteknologiska anstalter i insjöområdet. En förutsättning för produktionstillväxt är att man hittar lösningar på de största utmaningarna i branschen och att branschen förnyas sig kontinuerligt. Man strävar efter att kontinuerligt minska branschens miljökonsekvenser, såsom koldioxidavtrycket och näringsbelastningen och efter att förbättra branschens anpassning till förändringarna i klimatet och miljön. För att åstadkomma tillväxt inom vattenbruket krävs framför allt bättre lönsamhet för odling i cirkulerande vatten, kontroll av näringsutsläppen i havsproduktionen och kontinuerlig utveckling för att ytterligare minska miljökonsekvenserna.</p> <p>Det är nödvändigt att <i>skapa en verksamhetsmiljö som uppmuntrar till förnyelse och kontinuerlig utveckling</i> för att underlätta och påskynda företagets eget utvecklingsarbete när det gäller att lösa de allvarligaste problemen och utnyttja tillväxtmöjligheter. Det är även viktigt att intensifiera samarbetet mellan den privata och den offentliga sektorn för att möta de största utmaningarna i branschen och förbättra prognostiseringen när det gäller verksamhetsplanering och investeringar.</p> <p>Fokus i strävan efter hållbar tillväxt ligger på att stödja FoUI-verksamhet, i synnerhet via innovationsprogrammet för vattenbruk. Under programperioden 2021–2027 fortsätter man att tillämpa innovationsprogrammodellen och försöker hitta lösningar på de allvarligaste problemen både inom havsodlingen och odlingen i cirkulerande vatten genom samarbete mellan den privata och den offentliga sektorn samt nationellt och internationellt samarbete. Vidare stöds företagets egna FoUI-projekt.</p>
------------------------------	---

Vattenbruksverksamheten kräver mångsidigt kunnande (t.ex. ekonomi, miljöfrågor, digitala verktyg) som bör utvecklas kontinuerligt. Därför är viktiga faktorer *utveckling av livslångt lärande och tillgång på kompetent arbetskraft*. Tillgången på arbetskraft och bristen på lämplig utbildning försvagar branschens tillväxtmöjligheter framför allt i vissa områden. För att förbättra tillgången på arbetskraft krävs det utbildning på området, såväl yrkesutbildning som högskoleutbildning. Därtill utvecklas och införs olika verktyg för livslångt lärande. Det är också viktigt att sprida information om branschens möjligheter eftersom det gör branschen mer attraktiv.

Hög kvalitet på fisk är en förutsättning för att fiskprodukterna ska öka i värde och värdesättas högre. Konsumenter efterfrågar högklassig och god fisk som inte får ha smakfel. En förbättring av kvaliteten kräver åtgärder i hela värdekedjan.

Utnyttjandet av nya innovationer och tekniker i företagsverksamheten kan förbättra både lönsamheten och den miljömässiga hållbarheten och på så sätt möjliggöra hållbar tillväxt. Till exempel nya digitala verktyg, såsom datorseende, möjliggör fjärrstyrning av funktioner i havsområdet och prognostisering utifrån fiskarnas beteende. Nya innovationer kan även i insjöområdet möjliggöra produktionstillväxt vid de nuvarande produktionsanläggningarna utan att miljökonsekvenserna ökar. Den privata och den offentliga sektorn behöver samarbeta och företagen bör göra egna investeringar i tillväxt och miljö. Det behövs också utvecklingsarbete och investeringar för att öka antalet fiskarter som odlas och för att inleda odling av alger och musslor. Därtill kan man skapa olika företagssymbioser och komplettera helheten med till exempel återvinning av näringsämnen, energiproduktion och växthusproduktion.

Odling i cirkulerande vatten gör det möjligt att i betydande grad minska näringsbelastningen och att anpassa produktionen till efterfrågan på marknaden. Det har dock visat sig vara utmanande att odla fisk i cirkulerande vatten. Det är svårt att kontrollera vattnets och fiskens kvalitet, och det har hittills varit svårt att bygga upp en lönsam verksamhet. I havsområden har vattenbrukets lönsamhet dock varit på en god nivå.

Odling i cirkulerande vatten förutsätter stora investeringar i bland annat teknik, och även underhållskostnaderna är höga på grund av till exempel energiförbrukningen. Därför har metoden ännu inte varit konkurrenskraftig vid odling av massproducerade arter som regnbågslax. Hittills har man inom odlingen i cirkulerande vatten i Finland odlat mer värdefulla arter såsom stör, röding, sik och gös. I världen finns exempel där odling i cirkulerande vatten och traditionell nätbassängodling används parallellt. Jämfört med konkurrenterna har Finland en bra ställning när det gäller tillgången till och priset på nödvändiga produktionsinsatser, såsom energi. Vi har dessutom rent sötvatten, plats för att etablera odlingsanläggningar och en fungerande logistik.

För att uppnå vattenbrukets tillväxtmål måste företagsverksamhetens *lönsamhet förbättras*. Det kan innebära att man behöver odla ett större antal arter (nya fiskarter, räkor, alger och musslor), utveckla energieffektiviteten, öka värdet

och förädlingsgraden, tillämpa certifikat och övergå till ekologisk odling. Företagen behöver även stöd för att utveckla kompetensen och samarbetet.

Även om vattenbruk är det ekologiskt mest effektiva sättet att producera djurprotein har även det konsekvenser för naturen. Näringsutsläppen från fiskodling kan orsaka lokal eutrofiering. Finlands insjövatten och Östersjön är grunda och känsliga vattendrag, varför i synnerhet åtgärder som minskar näringsbelastningen är viktiga. *Att minska miljökonsekvenserna och i synnerhet att sänka näringsbelastningen* kräver därför kontinuerlig utveckling och satsningar. Den totala belastningen har dock minskat med cirka 70 procent från slutet av 1990-talet. Fiskodlingen står för en dryg procent av fosforbelastningen och för en dryg halv procent av kvävebelastningen. Foderutvecklingen spelar även i framtiden en viktig roll för att minska miljökonsekvenserna: Förutom Östersjöfoder behövs utveckling av till exempel växt- eller insektsbaserade foder. Odlingen av matfisk styrs genom den nationella planen för lokaliseringstyrning av vattenbruket till sådana vattenområden som är lämpliga med tanke på miljön och andra aktiviteter, såsom stugliv. Enligt tillståndsvillkoren får fiskodlingsproduktion inte äventyra miljömålen för vatten- och havsvården.

Antalet skador som sälar och andra skyddade djur orsakar vattenbruket har ökat. Majoriteten av skadorna handlar om att fiskar har dödats eller skadats av sälar. Det behövs nya innovationer och investeringar för att förebygga skador och en dialog mellan olika intressentgrupper i syfte att hitta lösningar.

Med tanke på tillväxtmålen är det även viktigt att *utveckla lokaliseringstyrningen, få nya miljötillstånd och uppnå tillräckliga anläggningsstorlekar*. Med hjälp av miljötillstånd säkerställs vattenbrukets hållbarhet. Inom utvecklingen av tillståndprocessen är det viktigt att förbättra förutsägbarheten och att komma överens om konsekvensanalysmodeller och verktyg – enligt företagen är tillståndprocesserna alltför långa och svåra att förutse. Genom att främja projekt där gemensamma mål och lösningsmodeller söks i samarbete med miljöförvaltningen och forskningen främjar man samtidigt tillståndprocessens förutsägbarhet när det gäller vattenbruk. Tillståndssystemet bör uppmuntra aktörerna att kontinuerligt utveckla verksamheten och att införa miljövänliga förfaranden och innovationer. Som exempel på detta kan nämnas utsläppsbaserade tillstånd och olika åtgärder som kompenserar näringsutsläpp. Därför behövs det systematiska satsningar på ökad information om verksamhetens konsekvenser och på uppföljningen av dessa konsekvenser.

Utvecklingen av lokaliseringstyrningen och havsplaneringen spelar en viktig roll när det gäller att anvisa lämpliga områden och ta i bruk dem inom vattenbruket. Fiskproduktionen styrs till det öppna havet även på grund av andra verksamheter i samhället, såsom rekreativ användning och sjötrafiken. I Finland har man utarbetat en nationell plan för lokaliseringstyrning av vattenbruket enligt vilken tillväxtområdena för fiskproduktionen i huvudsak ligger i yttre skärgården och i öppna havsområden. Även i den nationella havsplanen har man identifierat de områden som lämpar sig för vattenbruk. I planen för lokaliseringstyrning och de övriga

forskningsprojekten har man identifierat lämpliga produktionsområden och även bedömt hur stora produktionsvolymerna tål med beaktande av vattenområdenas ekologi och övriga användning.

I Finland har havsodlingsanläggningarna hittills placerats i mellanskärgården eller på gränsen till det öppna havet, men delvis på skyddade områden. Fiskodling i helt öppna havsområden är fortfarande endast under planering i Finland. Det första nya produktionsstillståndet för havet beviljades efter många års paus 2014 i södra delen av Bottenhavet med motiveringen att produktionsplatsen ligger i ett öppet havsområde med bra strömningsförhållanden. Företagarna har dock varit intresserade av fiskodling också i helt öppna havsområden förutsatt att man hittar lämpliga, kostnadseffektiva produktionsätt och logistiska lösningar. En utmaning för fiskodlingen på öppet hav är de ytterst svåra produktionsförhållandena, såsom höga vågor. Odlingsutrustningen ska klara även de svåraste förhållandena och även båtar och övriga konstruktioner ska vara säkra. Även fiskens välbefinnande ska tas i beaktande. Längre underhållsavstånd leder till dyrare logistik, och därför behövs bland annat annan utfodringsteknik som kräver nya lösningar för informationsöverföring.

I Finland innebär vintern och isen särskilda utmaningar. I praktiken kan ingen produktionsutrustning lämnas på ytan på sådana odlingsplatser där ismassorna rör sig, utan utrustningen måste flyttas i skydd in i skärgården på hösten. Vågorna på Östersjön är även brantare än dyningarna i oceanerna.

Liksom övriga näringar måste även vattenbruket *anpassas till klimatförändringen*. Som en följd av de alltmer extrema väderfenomenen krävs förutseende åtgärder för att anpassa odlingsverksamheten till exempelvis vinterstormar och varmare vatten. Odlingsmetoder som tål mer frekventa stormar och högre temperaturer bör utvecklas. Man bör även utveckla de odlade fiskarternas egenskaper och bredda utbudet av arter. De varma somrarna ökar risken för olika fisksjukdomar, och det krävs kontinuerliga satsningar för att upprätthålla en god fiskhälsa.

Dessutom bör *vattenbruksföretagen vidta åtgärder för att dämpa klimatförändringen*. Sådana åtgärder kan vara ökad användning av förnybar energi, bättre energieffektivitet och effektivare logistik, eftersom dessa minskar koldioxidavtrycket av odlad fisk.

Fiskarnas *hälsa och välbefinnande* är bra i Finland. En god hälsostatus och fiskarnas välbefinnande är kritiska framgångsfaktorer för utvecklingen av branschen, och för att utveckla dem behövs mer forskningsdata, innovationer och investeringar. Fiskarnas välbefinnande är viktigt inte bara ur etisk synvinkel, utan också med tanke på kvaliteten: när fiskar upplever stress försvagas deras livsmedelskvalitet. Stimulansodling har i studier visat sig ha positiva effekter på fiskarnas hälsa och välbefinnande samt på deras förmåga att överleva i naturen efter utplantering. Förutom forsknings- och utvecklingsprojekt behövs också investeringar i fiskarnas välbefinnande. Det är viktigt att frågor som rör fiskarnas välbefinnande och hälsa beaktas såväl av etiska skäl som med tanke på fiskens kvalitet och konsumenternas

godkännande, vilket även konstateras i EU:s strategi Från jord till bord. Målet med strategin är också att minska behovet av att använda läkemedel vid vattenbruk. Fiskens välbefinnande utvecklas genom ett välfärdsprogram för fisk som utarbetas i samarbete med företag, forskare och intressentgrupper.

Det behövs en *konstruktiv dialog om vattenbruk och bättre allmänna kunskaper om branschens och fiskkonsumtionens positiva samhällseffekter*. Målet är att producera och sprida objektiv information samt att öka diskussionen om vattenbrukets positiva samhälleliga effekter. Detta förutsätter kommunikation och en utveckling av samarbetet med intressentgrupperna. Den konstruktiva dialogen mellan olika intressentgrupper och myndighetsaktörer stärks så att effektiva och ur samhällets synvinkel godtagbara lösningar på utmaningarna inom branschen kan hittas. Forskningsinformation samlas in, sprids och utnyttjas.

Specifikt mål 2.2. Främja saluföring, kvalitet och mervärde för fiskeri- och vattenbruksprodukter samt förädling av sådana produkter

Efterfrågan på livsmedelsfisk har så när som fördubblats sedan början av 1980-talet. I början av 1980-talet var hälften av fisken inhemsk, medan andelen importerad fisk 2018 var 80 procent. Andelen odlad laxfisk utgör hälften av marknaden. Den viktigaste handelsfisken är lax och regnbåglax. Under de senaste åren har efterfrågan på laxfisk dämpats på grund av det höga priset. Den inhemska vattenbruksproduktionen och efterfrågan på vild fisk har däremot ökat något.

År 2018 fanns det i Finland 131 fiskförädlingsföretag och förädlingssektorn sysselsatte cirka 800 personer. Fiskförädlingens avkastning uppgick till cirka 400 miljoner euro. Verksamheten är koncentrerad: närmare 90 procent av omsättningen uppstod inom de tio största företagen. År 2018 fanns inom partihandeln för fiske 52 företag med en sammanlagd avkastning på cirka 330 miljoner euro. Antalet årsverken inom partihandeln uppgick till knappt 600. Inom detaljhandeln för fiske fanns 93 företag och sysselsättningen i dem motsvarade cirka 450 årsverken. Detaljhandelsföretagens avkastning uppgick till sammanlagt knappt 120 miljoner euro.

Den växande efterfrågan på inhemsk fisk skapar även möjligheter för handeln och förädlingen. En god image för inhemska fiskprodukter, klimatvänlighet och ansvarsmärkningar är faktorer som främjar en ökad efterfrågan. I synnerhet när det gäller att öka användningen av underutnyttjade fiskarter måste produktionsmetoder och nya produkter tas fram och logistiken och kvalitetskontrollen utvecklas.

Förädling och marknadsföring är viktiga delområden även med tanke på primärproduktionen, eftersom en ökad användning av i synnerhet underutnyttjade fiskarter förutsätter att det finns en efterfrågan på dessa fiskar och att de erbjuds i en form som intresserar konsumenterna. Om det inte finns någon kommersiell efterfrågan eller förädlingsmöjligheter lönar det sig inte heller för fiskarna att öka fisket av dessa arter. Framför allt

livsmedelsanvändningen av odlade laxfiskar och av inhemska fiskarter som inte utnyttjas till fullo, såsom strömming, skarpsill, nors, karpfisk och siklöja, är förknippad med en hel del ny potential som man vill kunna utnyttja. Inom fiskförädlingen och fiskhandeln förutsätter detta satsningar på internationalisering samt produktutveckling och utveckling av logistiken, processerna och kvalitetskontrollen och därtill hörande investeringar.

Det är nödvändigt att *skapa en verksamhetsmiljö som uppmuntrar till förnyelse och kontinuerlig utveckling* för att underlätta och påskynda företagens eget utvecklingsarbete när det gäller att lösa de allvarligaste problemen och utnyttja tillväxtmöjligheter. Det är även viktigt att intensifiera samarbetet mellan den privata och den offentliga sektorn för att möta de största utmaningarna i branschen och förbättra prognostiseringen när det gäller verksamhetsplanering och investeringar. Företagen måste även ha egna snabba och smidiga forsknings- och utvecklingsprojekt.

Hög kvalitet på fisken är en förutsättning för att fiskprodukterna ska öka i värde och värdesättas högre. För att utveckla kvaliteten krävs åtgärder inom hela värdekedjan. Trots att man strävar efter att utöka andelen inhemska fisk av den totala konsumtionen behövs också importerad fisk för förädlingens behov och för att exportmarknaden ska kunna utnyttjas. När det gäller inhemska fisk är det viktigt att jämma ut produktionstopparna, så att det året om finns tillräckligt med fisk för förädlingens behov. Den fisk som används ska vara högklassig och ha bra hållbarhet, och för att säkerställa detta behövs utvecklingsåtgärder.

Utnyttjandet av nya innovationer och ny teknik i företagsverksamheten är en viktig faktor med tanke på branschens utveckling. Ny teknik kan förbättra både lönsamheten och den miljömässiga hållbarheten och på så sätt möjliggöra hållbar tillväxt. Inom förädlingen behövs framför allt satsningar på utvecklingen av nya fiskprodukter och produktionsmetoder samt olika sätt att använda fisken och förädlingsindustrins biflöden. Av biflödena kan man utveckla produkter med ett stort mervärde: Fiskoljor kan användas i hälsoprodukter och kosmetiska produkter och fiskavfall i husdjursfoder. Målet är att förbättra verksamhetens resurseffektivitet och lönsamhet samt att öka råvarornas mervärde på ett hållbart sätt. Genom att använda kunskapen till att effektivisera verksamheten i hela värdekedjan och fördjupa informationen till konsumenterna kan man förbättra hela kedjans lönsamhet och öka produkternas attraktivitet och värde.

Förädlingens och fiskhandelns styrka har legat i den stabila tillgången på råvaror från Norge. Den stabila tillgången har också jämnat ut den inhemska produktionens fluktuationer och säsongartade karaktär. När det gäller att öka användningen av inhemska fisk är det emellertid viktigt att också utöka andelen inhemska råvaror. Det innebär att logistiken, produkterna och produktionsätten måste utvecklas och att ändringar även måste göras inom primärproduktionen. Det är viktigt att stödja innovationer som gäller förpackningen, inte bara med tanke på målet att öka användningen av inhemska fisk utan också med tanke på verksamhetens hållbarhet. Enligt EU:s strategi Från jord till bord kan innovativa och hållbara förpackningslösningar öka hållbarheten i form av materialbesparingar och minskat matsvinn. Via programmet kan man stödja

framför allt produktionsrelaterade investeringar inom förädlingen som syftar till att höja produkternas värde eller förbättra deras kvalitet.

Förädlingen av fisk kan inte öka enbart med stöd av hemmamarknaden, utan det behövs även *internationalisering*. Tillväxten kräver att tillgången på råvaror tryggas, och det kan göras med hjälp av inhemsk produktion eller ökad import. Tillväxt är också en förutsättning för att bibehålla konkurrenskraften på den inhemska marknaden, så att marknaden inte övertas av utländska konkurrenter. För att växa både på hemmamarknaden och internationellt måste företagen satsa på fabriksinvesteringar som effektiviserar produktionen och breddar den. Produktutveckling behövs så att produkter som lämpar sig för olika marknader kan föras ut på marknaden. Framgång på marknaden kräver kapacitet att effektivt och i tillräckligt stor skala producera de produkter som efterfrågas. För att internationaliseringen ska lyckas kan det även behövas marknadsutredningar och kompetensutveckling.

Åtgärder för att dämpa klimatförändringen behövs inom alla sektorer av fiskerinäringen. Inom förädlingen och handeln kan det handla om till exempel ökad användning av förnybar energi, bättre energieffektivitet och effektivare logistik.

Fisk har gott anseende bland konsumenterna, men fortfarande behövs *bättre allmänna kunskaper om branschens och fiskkonsumtionens positiva samhällseffekter*. Även om fiskens hälsoeffekter vid det här laget är välkända behövs det mer information om exempelvis klimat- och miljökonsekvenser och om olika sätt att använda underutnyttjade fiskarter. Det är viktigt att utveckla kommunikationen, dialogen och samarbetet med intressentgrupperna samt förbättra informationen om kontroversiella frågor. Kommunikationen ska vara öppen och lösningsorienterad och den ska grunda sig på evidensbaserad kunskap.

Vild fisk som fångas av tradition, såsom strömming, siklöja och fjällfiskar, intresserar fiskförädlarna, fiskhandlarna och detaljhandeln alltmer. Vildfångad fisk från närområdet upplevs som ett hållbart val med tanke på miljön, klimatet och sysselsättningen. Fiskgrossisterna och fiskförädlarna har satsat på att samla in och förädla vild fisk. Fiskarna förädlar fisken själva i högre grad än tidigare. Även karpfiskar som hittills inte utnyttjats till fullo förädlas, och det har uppstått en efterfrågan på dessa produkter. Konsumtionsstrukturerna förändras som en följd av de urbaniserade finländarnas köpval. Kopplingen till landsbygden och till det egna fisket för husbehov och i rekreationssyfte blir allt svagare, och konsumenternas köpbeteende när det gäller fisk styrs i högre grad av nya värderingar än av traditioner. Konsumenternas värderingar och världsbild bygger allt oftare på influenser från sociala medier än på traditionell marknadsföring.

Vid sidan om traditionell marknadsföringskommunikation behövs nya sätt att öka användningen av fisk. Man behöver till exempel utveckla innovativa upphandlingsförfaranden, innovationstävlingar och andra nya verksamhetsätt i syfte att öka användningen av fisk. Användningen av fisk kan ökas genom att professionella kök börjar ha fiskrätter på menyn allt oftare. Som exempel kan

	<p>nämnas kommunernas mattjänster. Samarbetet med professionella kök bör utökas för att man ska kunna ta fram lämpliga fiskprodukter även för exempelvis skolbespisningen och personalrestauranger.</p> <p>Det är viktigt att utveckla kompetensen och utbildningen, så att företagen kan få tag i den arbetskraft de behöver och så att aktörerna i branschen kontinuerligt kan förbättra sin kompetens. Kompetens behövs för att man effektivt ska kunna utnyttja de möjligheter som finns i branschen, såsom nya produkter och användning av biflöden. <i>Livslångt lärande och tillgång på arbetskraft</i> är viktiga faktorer med tanke på företagsverksamhetens utveckling och förändringarna i verksamhetsmiljön. Företagsverksamhet kräver mångsidigt kunnande (t.ex. ekonomi, miljöfrågor, digitala verktyg) som bör utvecklas kontinuerligt. För att förbättra tillgången på arbetskraft krävs det utbildning på området, såväl yrkesutbildning som högskoleutbildning. Det är också viktigt att sprida information om branschens möjligheter eftersom det gör branschen mer attraktiv.</p>
--	---

Prioritering 3: Möjliggöra en hållbar blå ekonomi i kust-, ö- och inlandsområden och främja utvecklingen av fiske- och vattenbrukssamhällen.

Styrkor	<p><i>Regional vision i beslutsfattandet och lokal utvecklingskultur:</i> Finland har starka traditioner och en stark kultur av lokalt och regionalt beslutsfattande. Lokal utveckling och Lederverksamhet är välkända företeelser. Fiskerigruppernas verksamhet inleddes i Finland 2008, det finns alltså redan lång erfarenhet av verksamheten. Verksamheten har fört kommunerna och de lokala intressentgrupperna närmare utvecklingen av fiskerinäringen, och den lokala verksamhetsnivån har visat sig vara lämplig när det gäller att aktivera fiskeriaktörer och intressentgrupper.</p> <p><i>Verksamhetens flexibilitet:</i> Vid den lokala utvecklingen av fiskerinäringen tar befintliga strukturer och organisationer (lokala utvecklingsföreningar och Leadergrupper) hand om förvaltningsuppgifterna, och därigenom kan grupperna effektivt koncentrera sig på den egentliga aktiveringsverksamheten och rådgivningen. Eftersom grupperna är små lokala aktörer är deras verksamhet flexibel. Det flexibla arbetssättet underlättar även anpassningen till eventuella plötsliga förändringar i omgivningen.</p> <p><i>Nätverkande och kännedom om nätverk:</i> Med tanke på den lokala utvecklingen är det viktigt att nätverka med aktörerna inom det egna verksamhetsområdet. De aktionsgrupper som har verkat länge har utvecklat nätverk i det egna området och blivit kända där. Grupperna står nära aktörerna på fältet och känner till behoven i det egna området när det gäller att utveckla fiskerinäringen. Grupperna har också bildat nätverk sinsemellan och genomfört gemensamma projekt, vilket har lett till att nätverken mellan områdena har utvecklats och gruppernas aktörer har kunnat delta i många nationella nätverk. Grupperna har också upprättat internationella kontakter. Nätverksbaserad verksamhet möjliggör en mångsidig utveckling av fiskerinäringen.</p>
---------	---

	<p><i>Kompetens, kännedom om fältet och identifiering av behov:</i> Grupper som är väl förtrogna med sitt eget verksamhetsområde vet vilka lokala och regionala specialbehov fiskerinäringarna och utvecklingen av dem har och kan beakta dessa behov i sina strategier och sin verksamhet.</p> <p><i>Omfattande utnyttjande av olika arbets- och finansieringsinstrument:</i> Fiskeaktionsgrupperna har möjlighet att främja projekt som inbegriper flera fonder och få en hävstångseffekt för utvecklingen av fiskerinäringen även utanför den egna finansieringen. Fiskeaktionsgrupperna kan smidigt pröva nya verksamhetsmodeller och verktyg inom sitt område.</p> <p><i>Internationellt samarbete:</i> Grupperna har också upprättat internationella kontakter och genomfört internationella projekt. Internationellt samarbete är viktigt i synnerhet i Östersjöområdet och för att lösa gränsöverskridande problem.</p>
Svagheter	<p><i>Brist på projektadministratörer:</i> Det finns få projektaktörer inom fiskerinäringen, och de tillgängliga administrativa resurserna motsvarar inte alltid utvecklingsprojektens administrativa krav.</p> <p><i>Risker och sårbarhet i småskalig verksamhet:</i> I småskalig verksamhet framhävs enskilda personers inverkan både inom administrationen och i gruppernas verksamhet och det sker också lättare en personifikation. De knappa personalresurserna gör verksamheten sårbar till exempel när någon blir sjuk. Även jävighetsfrågor är en möjlig risk. För att undvika konflikter måste verksamheten vara öppen och man måste kunna reagera snabbt på eventuella konfliktsituationer.</p> <p><i>Knappa personalresurser:</i> Det är svårt att få med motiverade aktörer och unga i sektionens och styrelsens verksamhet. Omsättningen av medlemmar är inte nödvändigtvis tillräcklig för en mångsidig utveckling av verksamheten.</p> <p><i>Kommunikation:</i> På grund av de knappa resurserna har den allmänna medvetenheten om gruppernas verksamhet och de möjligheter som den medför delvis förblivit liten. Fiskerigruppernas verksamhet är inte tillräckligt känd i alla områden. Det har också varit svårt att hitta resurser för kommunikationen, vilket i värsta fall kan störa gruppernas verksamhet och genomförandet av strategierna.</p> <p><i>Byråkratin i samband med samarbetsprojekten:</i> Det har varit utmanande att genomföra interregionala och internationella samarbetsprojekt, eftersom det inte har funnits tydliga spelregler för samarbetsprojekten. Under programperioden 2014–2020 har gemensamma projekt genomförts på olika sätt, och de har alla stött på utmaningar: Ramöverföringar mellan grupperna orsakar administrativt arbete och medför problem med tanke på att administrations- och aktiveringskostnaderna högst får utgöra 25 procent. Separata stödbeslut för grupper som deltar i gemensamma projektet har gjort ansvarsfrågorna tydligare men ökat det administrativa arbetet för grupperna och</p>

	<p>de förmedlande organen. I internationella projekt har man varit tvungen att beakta olika länders praxis för gemensamma projekt.</p> <p><i>Knappa resurser gör verksamheten smal:</i> Begränsade ekonomiska resurser och personalresurser styr lätt verksamheten så att den fokuserar på ett visst delområde, såsom fiske. Då blir de övriga delområdena inom fiskerinäringen och samarbetsmöjligheterna i anslutning till dem outnyttjade. Även samarbetet med andra branscher och till exempel med miljösidan kan bli litet, eftersom tiden och kompetensen inte räcker till i en liten organisation.</p>
Möjligheter	<p><i>Fiskerinäringens ökade samhällliga betydelse:</i> Framtidens livsmedelssystem förutspås innehålla mer fisk och produkter från växtriket samt mindre kött och mjölkprodukter. Fiskrik kost är bevisat miljövänlig och hälsosam. Den ökade efterfrågan på klimat- och miljövänlig mat skapar en efterfrågan på inhemsk fisk. Även närproducerad mat blir allt populärare. Genom effektiv marknadsföring och genom att skapa ett varumärke för närproducerad mat kan man också förbättra efterfrågan på lokala fiskprodukter. Även fiskens hälsosamma aspekter intresserar konsumenterna alltmer. De lokala aktionsgrupperna känner väl till sitt område och kan i sina strategier satsa på lokal hållbar utveckling via såväl den ekonomiska, den sociala som den miljömässiga dimensionen. Målen för hållbar utveckling styr bland annat många kommuners och företags verksamhet.</p> <p><i>Interregionalt och internationellt samarbete:</i> Genom att effektivisera och samordna samarbetet uppnås synergifördelar. Med hjälp av ett fungerande nätverk kan de lokala fiskeaktionsgrupperna dela utvecklingsåtgärderna med varandra och planera åtgärderna och projekten så att de också kan överföras till andra områden. Det är också möjligt att sprida god praxis internationellt, i synnerhet i Östersjöområdet.</p> <p><i>Digitalisering och innovationer:</i> Digitaliseringen och utvecklingen av nya verksamhetssätt kan åtgärda brister i verksamheten som orsakas av knappa personalresurser. De höga kostnader som avstånden i glesbygden medför kan minskas tack vare nya digitala lösningar som utvecklas. Även kommunikationen kan effektiviseras med digitala metoder.</p>
Hot	<p><i>Försämring av den offentliga ekonomin:</i> I många regioner begränsar kommunernas svåra ekonomiska situation deras möjligheter att ekonomiskt förbinda sig till fiskeLeader-verksamhet och finansiera regionala åtgärder och projekt inom fiskerinäringen.</p>
Behov som identifierats utifrån SWOT-analysen	<p>Områdena ställs inför olika förändringstryck och utmaningar, som man strävar efter att möta genom lokala utvecklingsåtgärder utifrån områdets egna styrkor, svagheter, möjligheter och hotbilder. Lokala fiskeaktionsgrupper analyserar utvecklingsbehoven i det egna området i lokala strategier som beaktar de lokala särdragen. I programmet granskas mål och behov som gäller alla grupper samt utvecklingen och användningen av verktyg som grupperna kan dra nytta av i sin verksamhet. Genom utveckling på lokal nivå strävar man efter att möta de många utmaningar och möjligheter som har identifierats inom prioriteringarna</p>

1 och 2. En närmare analys av utvecklingen av fiskerinäringen på lokal nivå görs inom ramen för varje grupps egen strategi.

Utifrån SWOT-analysen av handlingsmodellen för lokal utveckling har särskilt följande behov identifierats:

- **Möta lokala behov och utmaningar.** Grupperna fäster i sin verksamhet stor vikt vid att stödja innovations- och utvecklingsverksamhet som syftar till att möta lokala behov och utmaningar. Den lokala utvecklingskulturen, det lokala synsättet samt kännedomen om fältet och behoven kommer här till nytta. Dessutom kommer många globala problem till uttryck på olika sätt i olika områden.

- **Samarbete och nya arbetssätt som motvikt till de knappa resurserna.** Digitaliseringen och innovativa arbetssätt kan effektivisera resursanvändningen och minska riskerna i samband med småskalig verksamhet.

- **Anpassning till omvärlden.** Anpassning, flexibilitet, framförhållning och förberedelser i tid inför förändringar är viktiga framgångsfaktorer för branschen i framtiden, och det finns goda möjligheter att möta dessa utmaningar på regional nivå.

- **Nätverkande.** Det behövs nätverkande såväl inom och mellan områdena som på internationell nivå. Dessutom behövs det sektorsöverskridande nätverk. Det är också viktigt att intensifiera samarbetet mellan de nationella innovationsprogrammen och de lokala aktionsgrupperna. Målet är att sprida god praxis, uppnå synergieffekter, utveckla branschen och hitta lösningar på de utmaningar som småskalig verksamhet medför. För att intensifiera samarbetet mellan aktionsgrupperna krävs det att kommunikationen mellan områdena samordnas och att grupperna upprättar nätverk. Med tanke på nätverkandet behövs effektivare förfaranden för att underlätta exempelvis aktionsgruppernas gemensamma projekt.

- **Kommunikation.** Verksamheten i de lokala fiskeaktionsgrupperna är inte tillräckligt känd i alla områden. Knappa resurser har dessutom gjort det svårt att satsa på kommunikation. I fortsättningen bör kommunikationen effektiviseras, t.ex. med hjälp av digitalisering och samarbete mellan områdena.

- **Förstärka och utnyttja konceptet med närproducerad mat.** För att lönsamheten för företagen inom fiskerinäringen ska förbättras och nya arbetsplatser skapas inom branschen, måste lokalt producerad fisk värdesättas högre och efterfrågan på den öka.

- **Rekrytera nya fiskare.** I takt med att yrkesfiskarna blir allt äldre är det viktigt att intressera unga personer för fiske. Genom lokala utvecklingsinsatser kan man stödja en fortsatt fiskerinäring i ett område, exempelvis med hjälp av mästar-gesällprojekt och genom att informera om den positiva utvecklingen och livskraften i branschen.

	<p>- Hantera regionala utmaningar för fisket. Det är viktigt att hantera regionala utmaningar för fisket, såsom skador orsakade av sälar och storskarvar samt tillgången till fisketillstånd, och de regionala aktörerna har ofta viktiga kunskaper om detta. Samarbete inom och mellan olika områden är också en viktig faktor när det gäller att lösa centrala problem i branschen.</p>
<p>Motivering till valen</p>	<p>Lokal utveckling i Finland Det specifika målet lokal utveckling ska införas, eftersom erfarenheterna av lokalt ledd utveckling har varit positiva och verksamheten anses skapa mervärde vid genomförandet av programmet. I Finland har det under programperioden 2014–2020 funnits tio lokala aktionsgrupper inom fiskerinäringen (nio i Fastlandsfinland och en på Åland). Enligt Naturresursinstitutets bedömning är den lokalt orienterade verksamhetsmodellen som omfattar lokala fiskeaktionsgrupper och som samtidigt bidrar till att genomföra de nationella målen mycket lämplig bland annat när det gäller att förbättra verksamhetsförutsättningarna för småskaligt fiske. Fiskerinäringens grupperna har således fyllt de luckor som funnits på fältet inom fiskerinäringen när det gäller att trygga näringen. De finansierade projekten utgör ofta ett första steg mot mer omfattande utvecklingsåtgärder och nätverk, vilka bidrar till att fiskerinäringens gruppernas mål uppnås i ett senare skede. Aktionsgrupperna har haft olika prioriteringar i sina strategier eftersom fiskerinäringens särdrag och utvecklingsobjekt varierar på olika håll i Finland. I vissa områden har fiskerinäringen även tagits upp i landskapens strategier för smart specialisering. Den lokala utvecklingen av fiskerinäringen bör samordnas med utvecklingsåtgärderna i området och nya samarbetsmöjligheter bör hittas. Vanligen har projekttiderna kommit från lokala aktörer. Grupperna förankras administrativt i Leaderföreningarna i det egna området. Detta har ökat kontakterna och verksamheten även utanför fiskerinäringens sektorn. Det intensiva samarbetet mellan aktörerna i aktionsgrupperna har skapat möjligheter att överföra tankar, idéer och kunskaper mellan de olika områdena. Samtidigt har man tagit fram god praxis och nya verksamhetsmodeller som har utarbetats i växelverkan med Leaderföreningarna.</p> <p>Enligt Naturresursinstitutets bedömning har aktörerna i fiskeaktionsgrupperna ofta blivit betrodda personer bland näringsidkarna i det aktuella området, och näringsidkarna känner till dem bättre än fiskerinäringens gruppverksamhet. Aktörerna har lyckats skapa fungerande nätverk inom det egna området, sinsemellan och med de aktörer som utvecklar landsbygden. Även nätverkande på det internationella planet har inletts. Fiskerinäringen i Finland har särskilt stor nytta av internationellt samarbete med de närområden där det finns liknande utmaningar.</p> <p>Kännedomen om grupperna bör dock utvecklas och förbättras med hjälp av mångsidig kommunikation. Enligt bedömningen bör sociala medier användas effektivare både i kommunikationen mellan grupperna och i den externa kommunikationen. Enligt Naturresursinstitutet behövs det under den nya programperioden fler satsningar på och resurser för målriktad information avseende varje fiskerinäringens grupp och för mer omfattande samordning. Genom att intensifiera det nationella nätverkandet mellan grupperna kan man</p>

även effektivare nyttja kunskaper och kompetensen i de olika områdena inom utvecklingen på det nationella planet.

I Finlands program är den offentliga finansieringen av de lokala strategierna relativt liten. Därför måste de begränsade resurserna riktas så att de leder till förändringar och får effekt. Inom den lokala utvecklingen riktas finansieringen framför allt till utvecklingsåtgärder som främjar företagsverksamheten inom fiskerinäringen (fiske, vattenbruk, förädling, handel och fisketurism) och regionalt till en förbättring av fiskresursernas tillstånd. Den blå ekonomin, såsom kustturismen och havsindustrin, kan främjas med hjälp av flera finansieringskällor. Turismen i kust- och insjöområdena kan stödjas bland annat via jordbruksfondens Ledarverksamhet eller Europeiska regionala utvecklingsfonden (Eruf) och nationella instrument för företagsstöd. Havsindustrin och sjöfarten kan på motsvarande sätt finansieras via framför allt Eruf-programmet och nationella stödinstrument.

Specifikt mål 3.1 Lokal utveckling (interventioner för att möjliggöra en hållbar blå ekonomi i kust-, ö- och inlandsområden och främja hållbar utveckling av fiske- och vattenbrukssamhällen)

Målet för den lokala utvecklingen är att främja utvecklingen av fiskerinäringen (fiske, vattenbruk, fiskhandel och fisketurism) i området samt den sociala hållbarheten och sysselsättningen. Via de lokala fiskeaktionsgrupperna och deras strategienliga projekt stöds ett systematiskt och långsiktigt utvecklingsarbete som främjar en hållbar blå ekonomi. Med hjälp av modellen för lokal utveckling försöker man få även andra aktörer än de traditionella fiskerinäringsaktörerna att delta i utvecklingen av den blå ekonomin i allmänhet och fiskerinäringen i synnerhet. Målet är att skapa nya samarbetsstrukturer och en hävstångseffekt, så att verksamheten får större genomslagskraft än vad som är möjligt med gruppernas egna begränsade resurser. Dessutom är målet att stödja interregionalt samarbete och spridning av god praxis.

Med hjälp av lokal utveckling kan man svara på många utmaningar inom prioriteringarna 1 och 2. Fiskeaktionsgrupperna ska stödja den lokala fiskerinäringen och arbeta för att höja dess värde i lokalsamhällets ögon. När uppskattningen för lokalt producerad fisk och efterfrågan på den ökar leder det till att företagets lönsamhet förbättras och fler arbetsplatser skapas. *Konceptet med närproducerad mat* lämpar sig utmärkt för verksamhetsfältet för de lokala fiskeaktionsgrupperna, men för att det ska kunna utnyttjas måste en stark marknadsföringsstrategi tas fram och genomföras. Modellen för närproducerad mat och marknadsföringen av närproducerad fisk kräver ett nära samarbete med bland annat parterna i värdekedjan och experterna på landsbygden. Närproducerad mat kan främjas exempelvis i offentliga upphandlingar som görs i området. När det gäller närproducerad mat är samarbete och fungerande nätverk även med miljöorganisationerna viktiga.

I takt med att yrkesfiskarna blir allt äldre är det viktigt att intressera unga personer för fiske. Med tanke på behovet av att *rekrytera nya fiskare* är det mycket viktigt att branschen utvecklas och är livskraftig. Därför spelar

utvecklingen av konkurrenskraften och lönsamheten en central roll även när det gäller att locka nya fiskare till branschen. I marknadsföringen av fiskerinäringen bör man utnyttja sociala medier och satsa mer på att nå och inspirera unga till exempel genom att ge dem möjlighet att få en inblick i branschen och besöka skolor.

Med tanke på fiskeverksamhetens kontinuitet är det också viktigt att hitta *lösningar på olika regionala utmaningar*. Längs kusten försvagar till exempel de fångstskador som orsakas av sälar och storskarvar tron på framtiden, och i insjöarna kan det finnas problem med att få använda vattenområden för fiske. Lokala kunskaper spelar ofta en viktig roll när det gäller att lösa dessa utmaningar. Samarbete och dialog behövs både inom och mellan olika områden. Även internationellt samarbete och utbyte av erfarenheter exempelvis med de övriga aktörerna i Östersjöområdet kan vara till nytta.

Att möta lokala behov och utmaningar är centralt för den lokala utvecklingen. Grupperna fäster i sin verksamhet stor vikt vid att stödja innovations- och utvecklingsverksamhet som syftar till att möta lokala behov och utmaningar. Genom projekt som anknyter till digitaliseringen kan man till exempel hitta nya verksamhetssätt som minskar de utmaningar som beror på långa avstånd i glesbygden. Dessutom kommer många globala problem till uttryck på olika sätt i olika områden och kräver därför lokala lösningar. Särskilt när det gäller att anpassa sig till klimatförändringen är det viktigt att lösningar söks på lokal nivå. Vidare är det ofta ändamålsenligt att ta fram miljömässigt hållbara lösningar och verksamhetssätt på lokal nivå, eftersom de lokala aktörerna är väl förtrogna med miljöns och fiskbeståndens tillstånd i området och även intresserade av att återställa dem. Välbeprövade lösningar och verksamhetsmodeller kan spridas och tillämpas även i andra områden. Såsom det konstateras i Europeiska kommissionens havsområdesanalys kan aktionsgrupperna hjälpa de lokala aktörerna att uppnå hållbarhet och marknadsföra hållbara lösningar till konsumenterna.

Fiskeaktionsgrupperna fokuserar i sitt arbete på att genomföra strategin effektivt. I strategin identifieras områdets behov och möjligheterna att möta dessa behov med hjälp av lokala styrkor. Aktionsgrupperna måste lyckas aktivera de lokala aktörerna, och det är viktigt att det i förvaltningsmodellen avsätts tillräckligt med tid och resurser för denna aktiveringsprocess. Strategin görs upp för sju år, och den kan inte förväntas förutse alla förändringar och utvecklingsförlopp i området. Det är således nödvändigt att kunna *anpassa sig till förändringar i verksamhetsmiljön*, och det ska vara möjligt att vid behov flexibelt ändra strategin så att man kan reagera på förändringar och nya utmaningar i verksamhetsmiljön. Ändringar i strategin bör dock göras utifrån bedömningar och framförhållning, inte genom ad hoc-åtgärder som är svåra att mäta. Anpassning, flexibilitet, framförhållning och förberedelser i tid inför förändringar är viktiga framgångsfaktorer för branschen i framtiden, och det finns goda möjligheter att möta dessa utmaningar på regional nivå.

Som *motvikt till de små resurser* som har konstaterats utgöra ett problem för de lokala fiskeaktionsgrupperna *behövs samarbete och nya arbetssätt*. Digitaliseringen och innovativa arbetssätt kan effektivisera resursanvändningen

	<p>och minska riskerna i samband med småskalig verksamhet. Digitaliseringen kan till exempel underlätta arbetet i de områden där avstånden är stora och göra det lättare för aktörerna att samarbeta över områdesgränserna.</p> <p>För att lösa utmaningen med små resurser behövs även <i>nätverk</i>. Det behövs nätverk såväl inom och mellan områden som på internationell nivå. Genom att utvidga nätverken även utanför fiskerinäringen kan man underlätta arbetet med att öka uppskattningen för fiskprodukter, hitta nya näringsmöjligheter och göra verksamheten mångsidigare. Vidare spelar också nätverkande och samarbete med aktörer utanför det egna området en viktig roll för att god praxis som utvecklats i olika områden ska kunna spridas. Man kan ytterligare öka verksamhetens synergifördelar och effektivisera verksamheten genom att intensifiera samarbetet dels mellan fiskeaktionsgrupperna, dels med andra aktörer. Även när det gäller olika innovationsåtgärder ger effektiv kommunikation och effektivt nätverkande kostnadsbesparingar, i och med att identiska åtgärder inte genomförs i flera olika områden. Nätverk kan också utnyttjas till exempel i kommunikationen och i anordnandet av utbildningar, och det hjälper små företag att möta utmaningar och sårbarheter som beror på småskaligheten, såsom knappa personalresurser och svårigheter att hitta personal med tillräckligt mångsidig kompetens.</p> <p>Ett intensivare samarbete mellan aktionsgrupperna förutsätter samordnad kommunikationen mellan de olika områdena och nätverksbaserad verksamhet. För detta ändamål inrättas ett nationellt nätverk som består av aktionsgruppernas aktivatörer och som samordnas av EHFVF:s kommunikationsansvariga. Syftet med nätverket är att öka samarbetet på nationell och lokal nivå samt gruppernas inbördes samarbete och den regionala täckningen av deras verksamhet, synergifördelarna och spridningen av god praxis. Med tanke på nätverkandet behövs även effektivare förfaranden för att underlätta exempelvis aktionsgruppernas gemensamma projekt.</p> <p>Verksamheten i de lokala fiskeaktionsgrupperna är inte tillräckligt välkänd i alla områden och därför behövs effektivare <i>kommunikation</i>. På grund av de små resurserna har det varit svårt att satsa på kommunikationen. I fortsättningen bör kommunikationen effektiviseras, t.ex. med hjälp av digitalisering och samarbete mellan områdena.</p>
--	--

Prioritering 4: Havspolitik

Styrkor	<p><i>Nationell havspolitik under utveckling:</i> Finland har en stark vilja att utveckla sin nationella havspolitik och genomföra EU:s integrerade havspolitik. Detta har gett tydliga strategiska mål för utvecklingen av havspolitiken och dess olika delar. Den nationella havspolitiken har implementerats inom flera branscher och harmoniseringen av de sektorspecifika strategierna har gått framåt.</p> <p><i>Högklassig kompetens inom havsforskning:</i> Forskningen om Finlands hav omfattar alla områden (miljö, ekonomi, teknik, geologi, geofysik, klimat, juridik, historia och politik) samt alla Finlands havsområden. Även forskningen</p>
---------	---

om Östersjöns naturresurser, naturens mångfald och miljön är på en hög nivå i Finland. Graden av öppenhet när det gäller data är på en god nivå i ett globalt perspektiv.

Utnyttjande av information om den marina miljön: Finland har gjort goda framsteg i insamlingen av information om den marina miljös tillstånd och den marina naturens mångfald. Inventeringsprogrammet VELMU som inleddes 2004 fortsätter. Uppgifterna har framför allt använts i havsplaneringen och i planeringen av nätverket av marina naturskyddsområden samt i hotbedömningarna. För hanteringen och användningen av marina data har man både skapat offentliga databaser (inrättandet av systemet PISARA inleddes 2020) och öppnat portalen Östersjö.fi som erbjuder marina data för alla användare.

Hållbar sjöfart samt digitalisering och automatisering av sjöfarten: Finland är en av föregångarna när det gäller lösningar för såväl hållbar sjöfart som digitalisering och automatisering inom sjöfarten. Exempel på detta är smarta bojar som identifierar utsläpp, lagstiftning som gör det möjligt att vara föregångare, världens första försöksområde för automatisering inom sjöfarten och ekosystemet OneSea samt en hög grad av öppenhet i myndigheternas information och ett ambitiöst eMSW-projekt.

Myndighetssamarbete: I Finland har myndighetsaktörerna sedan länge erfarenhet av ett nära och fungerande samarbete. Ett bra exempel är samarbetet mellan de marina aktörerna (METO), inom vilket myndigheterna sinsemellan utbyter information om den pågående situationen och verksamheten i havsområdet. För utbyte och upprätthållande av lägesbilden har man byggt upp kompatibla tekniska system och rutiner. De tekniska resurserna och personalresurserna för övervakningen av havsområdet används vid behov gemensamt. Samarbetet med myndigheterna i grannländerna har långa traditioner och samarbetet med kuststaterna kring Östersjön vidareutvecklas, även över myndigheternas sektorsgränser. Den finländska samarbetsmodellen för kustbevakningsverksamheten har utgjort en förebild inom den europeiska utvecklingen. Planering av havsvården i enlighet med ramdirektivet om en marin strategi har gjort myndighetssamarbetet kring den marina miljön mer systematiskt än tidigare. Även havsplaneringen har förbättrat det myndighetssamarbete som gäller användningen av havsområdena.

Miljömedvetenhet: Man har goda kunskaper om Östersjöns och Finlands havsområdets ekologiska status. Miljömedvetenheten och tillgången till information främjas avsevärt av webbplatsen Östersjö.fi som lanserades 2020. Tydliga och rättsligt bindande mål har satts upp för att förbättra havsområdets tillstånd. Målen gäller i stor utsträckning den belastning som orsakas av mänsklig verksamhet. Man är mer medveten om behovet av att skydda den marina miljön samt naturtyperna och arterna, vilket gör att skyddet accepteras i högre grad i samhället. De åtgärder som redan har vidtagits har börjat inverka positivt på havsområdets tillstånd.

Planering av användningen av havsområdena: Samordningen av olika typer av användning underlättas av Finlands havsplan och landskapet Ålands havsplan,

	<p>som tillsammans omfattar territorialvattnen och den ekonomiska zonen. Planerna har utarbetats i nära samarbete med de marina aktörerna. Finlands havsområden används för närvarande för exempelvis sjöfart, naturskydd, yrkes- och fritidsfiske, turism, rekreation och energiproduktion.</p>
Svagheter	<p><i>Omfattningen av marina data:</i> Det finns fortfarande betydande tidsmässiga och territoriella luckor i den information som finns tillgänglig om tillståndet, arterna och ekosystemen i Östersjöns och Finlands marina miljö. Inventeringarna täcker till exempel inte alla Natura 2000-objekt i havs- och kustområdena, och det finns stort utrymme för förbättringar i uppföljningen av dem. Det finns inte heller tillräcklig information om de socioekonomiska faktorerna i havsområdet.</p> <p><i>Myndigheternas verksamhetsförutsättningar motsvarar inte den föränderliga verksamhetsmiljön:</i> Havsmyndigheternas verksamhetsförutsättningar försämras i och med att verksamhetsmiljön förändras. Den tekniska kompatibiliteten med de europeiska informationssystemen är inte tillräcklig. Dessutom krävs det öppna och användarvänliga system för att medborgarna ska ha tillgång till informationen. Forskning som bedrivs till havs kräver på grund av de ständiga förändringarna i förhållandena ny, aktuell och förnybar teknik. Havsforskningen och forskningsinfrastrukturen är fortfarande splittrade i olika organisationer.</p>
Möjligheter	<p><i>Övergripande granskning och utveckling av de havsrelaterade verksamheterna:</i> Den nationella integrerade havspolitikerna har redan skapat förutsättningar för övergripande utveckling och fastställande av fokusområden, vilket har förbättrat effektiviteten och kostnadseffektiviteten i myndigheternas verksamhet. En vidareutveckling av den nationella havspolitikerna skulle öka förutsättningarna för en intensivare dialog och interaktion mellan olika förvaltningsområden, myndigheter och andra aktörer och möjliggöra en hållbar utveckling för de marina näringarna och ett mer effektivt miljöskydd. Med hjälp av havsplanering kan man samordna regionala intressen och på så sätt skapa förutsättningar för att utveckla näringarna och naturskyddet samt förbättra den marina miljöns tillstånd.</p> <p><i>Teknisk utveckling:</i> Den tekniska utvecklingen skapar nya möjligheter för insamling, sammanföring och delning av information samt för ny affärsverksamhet. Den gör det också möjligt att intensifiera myndighetssamarbetet och öka kostnadseffektiviteten. Att främja nya tekniska eller funktionella innovationer är en möjlighet som man målmedvetet bör satsa på.</p> <p>Genom att öka precisionen i informationen, sammanföra olika typer av data och utnyttja nya tekniska innovationer vid insamlingen och spridningen av information kan informationen användas på ett bredare och med mångsidigt sätt. Mer precis och aktuell information erbjuder nya möjligheter att uppnå en god miljöstatus och en gynnsam skyddsnivå i den marina miljön och att följa upp dessa samt fastställa havets tillstånd, genomföra havsplanen och främja hållbar blå ekonomi. Digitaliseringen och automatiseringen av sjöfarten är en central del av en hållbar blå ekonomi.</p>

	<p><i>Internationellt samarbete i Östersjöområdet:</i> Det internationella samarbetet kan intensifieras när det gäller finansiering, myndighetsverksamhet, samordning av havsskyddet och forskning. Skyddskommissionen för Östersjön HELCOM ansvarar för verkställandet av en av världens första konventioner för territorialhav. HELCOM-samarbetet har lett till goda resultat. HELCOM är också en föregångare när det gäller att gemensamt använda flera länders marina data och statusbedömningar. Inom ramen för Östersjöstrategin utvecklas också kompatibiliteten mellan staternas havsplaner.</p> <p>Forskningsfinansieringsprogrammet för Östersjön (BONUS) och Forskningsfinansieringsprogrammet för Östersjön och Nordsjön (BANOS) har visat hela EU hur forskningssamarbetet i Östersjön kan främjas. Alla kuststater kring Östersjön följer upp havets tillstånd och bedriver forskning om Östersjön. Genom att utveckla och utnyttja ny uppföljningsteknik samt genom ett ännu djupare internationellt och nationellt samarbete än i nuläget är det möjligt att öka uppföljningarnas genomslagskraft och kostnadseffektivitet.</p> <p><i>Förbättring av Östersjöns tillstånd:</i> Genom att så snabbt som möjligt uppnå en god marin status kan man öka havets ekonomiska potential och stärka ekosystemtjänsterna, som i sin tur skapar en grund för bland annat en hållbar utveckling av turismen och andra näringar, såsom det kommersiella fisket. En förbättring av Östersjöns tillstånd är dock inte bara en skyldighet eller en ekonomisk fråga, utan har också ett värde i sig. Ett gott tillstånd skulle möjliggöra fortsatt mänsklig verksamhet i havet och säkerställa att även kommande generationer får njuta av den marina miljön.</p>
Hot	<p><i>Klimatförändringen:</i> Klimatförändringen påverkar Östersjöns avrinningsområde och havets tillstånd på många sätt. Mängden is minskar, istäcket ligger kvar under en kortare period och höjningen av vattentemperaturen förändrar ekosystemet. Den ökande nederbörden innebär att mer näringsämnen än tidigare rinner ut i havet, salthalten i havet eventuellt sjunker och vindförhållandena förändras. Extrema väderfenomen såsom stormar och kustöversvämningar blir vanligare. Östersjön har sedan tidigare många problem och klimatförändringens effekter ökar belastningen ytterligare, bland annat genom eutrofieringen som är Östersjöns största belastningsfaktor. Klimatförändringen påverkar också den biologiska mångfalden i Östersjön.</p> <p><i>Miljöolyckor i havsområdet:</i> Olika former av mänsklig verksamhet kommer att öka ytterligare vid kusterna och till havs. Det ökar risken för olika havs- och miljöolyckor. Östersjön är ett grunt och känsligt innanhav där konsekvenserna av exempelvis oljeolyckor är mycket allvarliga. Dessutom uppstår nya riskfaktorer. Det finns ingen information om orsaks- och konsekvenskedjorna för framtida olyckor. Den utrustning som används för att övervaka olyckor föråldras och den oljebekämpningsutrustning som tas ur bruk ersätts inte i tillräcklig utsträckning eller tillräckligt snabbt.</p> <p><i>Nya miljöutmaningar:</i> Utöver de nuvarande miljöutmaningarna i Östersjön identifieras ständigt nya miljöutmaningar som belastar Östersjön och bromsar upp förbättringen av havets tillstånd. Miljöutmaningar som identifierats under de senaste åren är bland annat kontinuerligt och impulsivt undervattensbuller,</p>

	<p>nedskräpning i havsområdena samt en ökning av mängden nya ämnen som är skadliga för den marina miljön, såsom läkemedel, i Östersjön.</p> <p><i>Försämring av det allmänna ekonomiska läget:</i> När statens ekonomi försämras till följd av bland annat Covid-19-pandemin blir det problematiskt att få myndigheternas resurser att räcka till och det blir svårare att uppdatera den tekniska utrustningen. Den offentliga forskningsfinansieringen kan minska avsevärt. Om den gemensamma informationsdelningen misslyckas kan det dessutom orsaka problem för utvecklingen av forsknings- och myndighetssamarbetet.</p> <p><i>Fragmentering av kunskapen i havsfrågor:</i> Fragmenteringen av havspolitiksektorns forsknings- och utvecklingsverksamhet kan leda till att högskolorna och forskningsinstituterna inte hittar gemensamma fokusområden. Detta leder till deloptimering, arbetskraftsbrist och resursbrist som i sin tur orsakar en tillbakagång i den utvecklingsverksamhet som främjar näringarna, politiken och miljön. Kunskap i havsfrågor och sjöfart är grundförutsättningar för Finlands ekonomi.</p>
<p>Behov som identifierats utifrån SWOT-analysen</p>	<p>Finansieringsmöjligheterna enligt förordningen om Europeiska havs-, fiskeri- och vattenbruksfonden begränsar sig för havspolitikens del till kunskap i havsfrågor, utveckling av den gemensamma miljön för informationsutbyte i anslutning till sjöövervakningen samt kustbevakningssamarbete. Av denna anledning granskas de behov som framkom vid programmets SWOT-analys av havspolitikerna endast ur dessa perspektiv.</p> <p>- Förbättrade marina data: Det finns fortfarande betydande brister när det gäller hur omfattande och ingående Finlands marina data är, även om nivån och insamlingen är av hög kvalitet.</p> <p>- Sjöövervakning: Den ständigt föränderliga verksamhetsmiljön betonar behovet av att utveckla myndigheternas nationella och internationella samarbete kring sjöövervakningen. Det förutsätter också att den gemensamma miljön för informationsutbyte (CISE) utvecklas för att öka enhetligheten, kostnadseffektiviteten och genomslagskraften i myndigheternas verksamhet.</p> <p>- Kustbevakningssamarbete: Det finns ett tydligt behov av att vidareutveckla samarbetet mellan de aktörer som ansvarar för kustbevakningsverksamheten, särskilt för att upprätthålla och utveckla beredskapen och prestationsförmågan inom sjöräddningen och bekämpningen av miljöskador.</p>
<p>Motivering till valen</p>	<p>Den höga nivån på marina data skapar en grund för en förbättring av den marina miljön, för havsplaneringen och för skyddet av havet samt för en hållbar användning av havsområdena och i vidare bemärkelse för den blå ekonomin och den tillhörande företagsverksamheten. Detaljerad, aktuell och platsbunden havskunskap skapar förutsättningar för innovationer, produktutveckling samt utveckling och export av kompetens och teknologiprodukter. För att lyckas med detta krävs kontinuerlig utveckling av insamlingen och användningen av data</p>

och att man satsar på detta samt att man säkerställer tillräcklig finansiering på lång sikt.

Att förbättra Östersjöns och alla havs tillstånd är ett viktigt samhälleligt mål och åtagande, som kräver målmedvetna åtgärder med betydande effekter. Genom att öka informationens och uppföljningens regionala och tidsmässiga täckning samt den tekniska beredskapen kan man klart förbättra genomförandet av habitat- och fågeldirektiven i havsområdena, främja havsplaneringen samt uppnå en god miljöstatus i den marina miljön i enlighet med ramdirektivet om en marin strategi.

Det behövs exempelvis mer information om den belastning som mänsklig verksamhet orsakar i Natura 2000-områden, såsom undervattensbuller och nedskräpning samt konsekvenserna av fisket. Dessutom vore det bra att utreda hur effektiva förvaltnings- och användningsplanerna för Natura 2000-områdena och MPA-områdena samt åtgärderna inom områdena är när det gäller att uppnå målen för skyddsområdet. Det är även viktigt att öka kunskapen om arternas och naturtypernas tillstånd både inom och utanför Natura 2000-områdena. Information behövs också om viktiga vandrings- och flyttvägar samt näringsvävarnas inverkan på miljös tillstånd, eftersom de tillgängliga uppgifterna fortfarande är otillräckliga. Finlands Natura 2000-nätverk omfattar 150 objekt i vilka vidsträckt havsområden ingår. Det har inte samlats in uppgifter om alla områden i samband med programmet för inventering av den biologiska mångfalden (VELMU). För Natura 2000-områdenas del bör övervakningen förbättras, i synnerhet när det gäller belastningen från mänsklig verksamhet och effekterna av klimatförändringen.

Man bör särskilt öka utredningen om klimatförändringens inverkan på den marina naturens mångfald och därigenom på ekosystemtjänsterna samt på fiskarnas fortplantningsområden och även på arternas sammansättning. Forskningsdata om klimatförändringens inverkan på den marina naturens mångfald behövs särskilt i Natura 2000-områden och MPA-områden.

Infrastrukturkonsortiet för havsforskning FINMARI förenar de finländska havsforskningsorganisationerna och genom att utveckla det kan man ytterligare förbättra havsforskningens kvalitet och informationsproduktionens effektivitet.

Den gemensamma användningen av marina data bör utökas ytterligare genom att vidareutveckla portalen för marina data så att den i framtiden i högre grad betjänar alla teman inom havspolitik och i högre grad kopplas till internationella projekt för informationshantering, såsom informationsportalen EMODnet.

Portalen EMODnet bör utvecklas så att den betjänar medlemsländerna bättre än i dag. För närvarande förmedlar EMODnet uppgifter från medlemsländerna, men det finns för lite nya marina data, särskilt om övervakningen av den marina miljön, även om behovet av sådana data är stort. För närvarande finns det ett stort behov av tillförlitlig information som är verifierad i terrängen, exempelvis om klimatförändringens effekter, eller information i realtid om vilka konsekvenser Covid-19 får för sjötrafiken. Det skulle vara möjligt att få denna

information om EU hade en gemensam förordning och finansiering för insamling av EMODnet-uppgifter, vilket är fallet i fråga om insamlingen av fiskedata (Data Collection Framework).

Nedskräpningen av haven, mikroplastavfall och farliga föreningar utgör nya hot som sannolikt kommer att få allt större betydelse även i Finlands havsområden. Dessa hot bemöts huvudsakligen med hjälp av andra finansieringskällor. Till exempel är målet för projektet Life IP Biodiversea att effektivisera skyddet av den marina naturen och att främja en hållbar användning av naturresurserna i Finlands havs- och kustområden. Inom projektet producerar man ytterligare data och försöker hitta de finansieringsinstrument som är bäst lämpade för att lösa olika utmaningar. Utifrån resultaten av ett forskningsprojekt som genomförts av Finlands miljöcentral verkar spöknät som härstammar från yrkesfiske inte utgöra något betydande problem i de finska kustområdena. Man bör dock utveckla avlägsnandet av fångstredskap som tagits ur bruk och mer generellt avfallshanteringen i samband med fiske, och bland annat dessa åtgärder kan finansieras inom ramen för programmets specifika mål 1.1.

Havsplanering kräver en stor mängd detaljerade uppgifter om naturen och socioekonomiska uppgifter som är bundna till platsen och som inte finns tillgängliga i tillräckligt hög grad. En ökning av uppföljningsuppgifterna om användningen av den marina miljön och en utveckling av innovativa system kan vara till nytta för havsplaneringen och bedömningen av dess inverkan på uppnåendet av ett gott tillstånd för havet. Havsplaneringen skapar möjligheter för en samordning av olika intressen på en praktisk nivå och för en hållbar blå ekonomi. Havsplaneringen kräver tillförlitliga uppgifter om havsområdet samt upprätthållande och uppföljning av dem samt omfattande samarbete med intressentgrupper. Det finns ett tydligt behov av att vidareutveckla samarbetet mellan olika aktörer inom den marina sektorn. Genom delaktighetsförfaranden i samband med planeringsprocessen kan man få olika aktörer att förbinda sig att acceptera gemensamt överenskomna riktlinjer och åtgärder. Genomförandet och effekterna av havsplanen ska följas upp. Avsikten är att synkronisera granskningen av planen med uppföljningen av den marina miljös tillstånd så att uppföljningsuppgifterna kan utnyttjas i utarbetandet av nästa plan. För att kunna följa upp genomförandet av havsplanen och förbereda sig på behovet av att uppdatera nästa plan krävs det satsningar och resurser.

Övervakningen av miljös tillstånd i havsområdet ger information om hur tillståndet utvecklas, vilket ger möjlighet att reagera i tid på negativa förändringar eller hot.

I det övervakningsprogram för planeringen av havsvården som avses i havsstrategidirektivet definieras övervakningen av den marina miljön och de tryck den utsätts för. I den nationella havsförvaltningsplanens åtgärdsprogram fastställs de åtgärder som behövs utöver de nuvarande åtgärderna för att man ska uppnå en god miljöstatus i den marina miljön. Bedömningen av åtgärdernas effekter och uppföljningen av havets tillstånd kan effektiviseras på många olika sätt, till exempel med hjälp av nya innovationer eller internationellt samarbete. För att havsvården ska kunna genomföras effektivt behövs det marina data.

Sjöövervakning och effektiv mångsidig marin prestanda förebygger och avvärjer olägenheter för miljön och främjar säkerheten i havsområdena. Genom samarbete mellan de myndigheter som utövar kustbevakningsverksamhet samt en övergripande och enhetlig hantering säkerställer man att man även i akuta krissituationer reagerar på ett smidigt och problemfritt sätt. Genom att följa upp miljös tillstånd i havsområdet kan man bedöma klimatförändringens kraft och inverkan på miljön samt på arter och naturtyper. Med hjälp av pilotprojekt kan man bedöma effekterna av olika åtgärder när klimatet förändras.

Genom sjöövervakning kan man följa upp och fastställa avsiktliga eller oavsiktliga utsläpp orsakade av fartyg. Detta förutsätter även effektiva och aktuella lösningar för övervakning från luften, till exempel för att upptäcka olje- och svavelutsläpp. Lagstiftningen om utsläpp från fartyg och utvecklingen av teknik som behövs för att följa upp utsläppen fortsätter. De offentliga havstekniska projekten har en anmärkningsvärt lång livscykel, varför de tekniska lösningarna har en mycket betydande inverkan på koldioxidavtrycket från fartygens livscykel.

Med hjälp av det gemensamma systemet för informationsutbyte inom övervakningen av havsområdet (CISE) kan man öka medvetenheten om havets tillstånd samt stödja enhetliga och kostnadseffektiva myndighetsåtgärder. Genom att utveckla samarbetet mellan gränssäkerhetsmyndigheterna (EBCGA, Frontex), Europeiska fiskerikontrollbyrån (EFCA) och Europeiska sjösäkerhetsbyrån (EMSA) samt genom samarbetet med de nationella myndigheter som utövar kustbevakningsverksamhet kan man ytterligare öka medvetenheten om havets tillstånd samt stödja enhetliga och kostnadseffektiva åtgärder. Ett kostnadseffektivt internationellt utbyte av information spelar en viktig roll med tanke på de uppgifter som utförs av flera marina myndighetsaktörer.

När det gäller åtgärder inom havspolitikerna samverkar Europeiska havs-, fiskeri- och vattenbruksfonden med instrumentet för ekonomiskt stöd för gränsförvaltning och viseringspolitik (BMVI). I fråga om utvecklingen av utbytet av information mellan gränsbevakningsmyndigheterna i Europa kan man via EHFVF-programmet finansiera utvecklingen av den gemensamma miljön för informationsutbyte (CISE) medan man via BMVI-programmet kan finansiera utvecklingen av det europeiska gränsövervakningssystemet (Eurosur). För kustbevakningssamarbetets del riktas finansiering via BMVI-programmet till övervakning och utveckling av gränssäkerheten, medan åtgärder inom EHFVF-programmet kan omfatta exempelvis sjöräddning och övervakning av marina miljöolyckor. Jord- och skogsbruksministeriet och inrikesministeriet säkerställer i egenskap av förvaltande myndighet för programmen att de tjänstemän som beslutar om användningen av medlen inom EHFVF- och BMVI-programmen känner till de projekt som finansieras och programmets finansieringsmöjligheter.

2. Prioriteringar (åtgärder som finansieras och indikatorer)

2.1 Andra prioriteringar än tekniskt bistånd

Prioritering 1: Främja hållbart fiske och återställande och bevarande av akvatiska biologiska resurser

Specifikt mål 1.1 Stärka fiskeverksamheter som är ekonomiskt, socialt och miljömässigt hållbara

Åtgärder som finansieras	<p>Enligt EHFVF-förordningen ska medlemsstaterna beskriva de interventioner som övervägs för att utveckla det småskaliga kustfisket. Eftersom merparten (ca 99 %) av Finlands fiskeflotta består av småskaliga fiskefartyg under 12 meter gynnar de interventioner som planeras huvudsakligen det småskaliga kust- och insjöfisket. I Finlands program ingår inte någon åtgärd eller något finansieringstema som endast skulle gynna fiske på öppet hav. I åtgärdsbeskrivningen anges vilka åtgärder som endast är inriktade på det småskaliga kust- och insjöfisket med hjälp av noteringen ”Åtgärden är inriktad på småskaligt fiske”.</p> <p>Åtgärd 1: Innovationer, utveckling och rådgivning som gäller kommersiellt fiske</p> <p>Programmets huvudsakliga mål är att stödja förnyelse och hållbar tillväxt inom branschen. Forsknings-, innovations- och rådgivningsåtgärder kan genomföras på bred basis som allmännyttiga utvecklingsprojekt som är till nytta för hela branschen eller som företagens egna utvecklingsprojekt.</p> <p><i>Allmännyttiga forsknings-, utvecklings- och innovationsprojekt</i></p> <p>Genom allmännyttiga projekt tas ny information fram som är till stor nytta för hela branschen och modeller för att lösa centrala utmaningar eller skapa tillväxtmöjligheter. Resultaten av projekten ska vara allmänt tillgängliga. Finansiering riktas särskilt till följande teman:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Förebyggande av skador som säljar och storskarvar orsakar fisket med beaktande av miljölagstiftningen. Åtgärden är inriktad på småskaligt fiske. • Partnerskap mellan forskning och fiskare. Det innovationsprogram för partnerskap mellan forskning och fiskare som inleddes under programperioden 2014–2020 fortsätter som en ny flerårig helhet. • Användning av digitalisering, automatisering och information, såsom mobila fångstrapporteringsystem, utveckling av spårbarheten och integration av den i konsumentinformation, användning av rörelsesensorer i ryssjor och utveckling av hanteringen av fångsten baserat på datorseende. • Ökad hållbar användning av underutnyttjade fiskarter.
--------------------------	---

- Ökad livsmedelsanvändning av invasiva främmande arter, t.ex. signalkräfta, puckellax, svartmunnad smörbult. Åtgärden är inriktad på småskaligt fiske.
- Åtgärder för att underlätta ibruktagandet av vattenområden för fiske. Genom att stödja exempelvis dialog, utvecklingsprojekt och utbildningar kan man arbeta för att privata vattenområden ska användas för fiske. Åtgärden är inriktad på småskaligt fiske.
- Anpassning till klimatförändringen, till exempel genom att i fiskeverksamheten ha beredskap för och beakta allt oftare förekommande extrema förhållanden och förändringar i fiskbestånden.
- Minskning av koldioxidutsläppen, exempelvis genom att utveckla eldrivna fiskefartyg och förbättra energieffektiviteten.
- Finansieringen kan användas för den nationella finansieringsandelen i internationella samordnade förfaranden för ansökan om finansiering på så sätt att de finländska aktörernas kostnader kan finansieras via programmet (t.ex. nordiska finansieringsansökningar samt finansieringsmodellerna Era-Net och Cofund inom EU-programmet Horisont).

Forsknings-, utvecklings- och innovationsprojekt som genomförs av företag

Genom utvecklingsprojekt som genomförs av företag påskyndas införandet av nya innovationer och lösningsmodeller på företagsnivå, och företagets insatser för tillväxt får stöd.

Företag kan även ansöka om innovationssedlar för utvecklingsinsatser. Sedeln kan beviljas genom ett enkelt administrativt förfarande för ett småskaligt utvecklings- eller innovationsprojekt. Företagets egna utvecklingsprojekt kan till exempel anknyta till den gröna och digitala omställningen, såsom förbättrad energieffektivitet, utveckling av lönsamheten genom digitalisering, ökad användning av underutnyttjad fisk, förebyggande av skador orsakade av sälar, effektivare sortering eller mer miljövänlig och effektiv logistik.

Utbildnings- och rådgivningsprojekt

Utbildning och rådgivning kan finansieras som företagets egna projekt eller som allmännyttiga projekt. Genom åtgärden kan man till exempel stödja utbildning i samband med inledande av fiske, företagartutbildning, planering och genomförande av företagets och företagarens utvecklingsväg samt nationella och internationella gemensamma utbildningar. Dessutom införs en utbildningssedel som kan användas för att köpa utbildning som anses vara nödvändig. Stödet betalas till exempel på basis av ett intyg över deltagande i utbildning.

Åtgärd 2: Investeringar i fiske

Genom att finansiera företagets produktionsrelaterade investeringar stöds tillväxt inom branschen och en förbättring av affärsverksamhetens lönsamhet. Finansiering riktas särskilt till följande teman:

- Förbättring av fångstens värde och kvalitet: till exempel lokaler och utrustning för fortsatt förädling av den egna fångsten och

	<p>ökning av fångstens värde samt investeringar på fartyg och på land som gäller hanteringen och en förbättring av kvaliteten.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Diversifiering av verksamheten: insatser och investeringar som stöder diversifiering av inkomstkällorna. Åtgärden är inriktad på småskaligt fiske. • Modernisering av fartyg för att förbättra fiskens kvalitet, till exempel fartygsinvesteringar som gäller avlivningsmetoder, nerfrysning, uppbevaring och lossning av fångsten samt mätning av kvaliteten. • Fartygsinvesteringar som gäller insamling och återvinning av avfall. • Insamling av fångstredskap som tagits ur bruk och förhindrande av att de lämnas kvar i naturen. • Arbetsergonomi och säkerhet på fartygen och i land. • Anpassning till klimatförändringen, till exempel investeringar som gäller beredskap inför extrema förhållanden. • Minskning av koldioxidutsläppen, till exempel åtgärder för att göra logistiken effektivare. • Investeringar i digitalisering och automatisering. • Nyinvesteringar för nya fiskare (inkl. anskaffning av det första fartyget enligt villkoren i artikel 17 i förordning (EU) 2021/1139). Åtgärden är inriktad på småskaligt fiske. • Åtgärder som förbättrar fiskets energieffektivitet (exkl. byte av motorer och åtgärder i samband med det). <p>Åtgärd 3: Fiskehamnar och landningsplatser</p> <p>Åtgärden stöder investeringar i utvecklingen av fiskehamnar och landnings- och insamlingsplatser samt byggande av nya landnings- och insamlingsplatser och anskaffning av nya mobila lösningar för landning och en första hantering av fångsten. De åtgärder som finansieras kan även stödja landning av och logistik i samband med odlad fisk samt mottagning av avfall från fartygen. Byggande av nya fiskehamnar kan inte stödjas.</p>
De viktigaste målgrupperna	<p>Åtgärd 1: Innovationer, utveckling och rådgivning som gäller kommersiellt fiske</p> <p>Stödmottagare vid allmännyttiga projekt kan vara forskningsinstitut, skolor, universitet och andra allmännyttiga aktörer. De insatser som finansieras ska särskilt vara till nytta för kommersiella fiskare.</p> <p>När det är fråga om utvecklingsprojekt som genomförs av företag kan finansiering beviljas kommersiella fiskare, sammanslutningar av fiskare eller fiskares samföretag. Projekt kan också genomföras i samarbete mellan en kommersiell fiskare och en allmännyttig aktör.</p> <p>Åtgärd 2: Investeringar i fiske</p> <p>När det är fråga om privata investeringsprojekt kan finansiering beviljas kommersiella fiskare.</p>

	<p>Åtgärd 3: Fiskehamnar och landningsplatser</p> <p>När det är fråga om privata investeringsprojekt kan finansiering beviljas kommersiella fiskare. Vid allmännyttiga investeringar för fiskehamnar och landning av fisk kan finansiering beviljas kommuner och andra allmännyttiga aktörer.</p>
Insatser för att säkerställa jämlikhet, inkludering och icke-diskriminering	I verksamheten beaktas vid behov positiv särbehandling för att främja jämlikhet eller för att förebygga eller avlägsna missförhållanden orsakade av diskriminering. Jämställdhet främjas vid behov genom att man avvecklar och korrigerar strukturer och attityder som grundar sig på könsstereotyper och bidrar till att upprätthålla segregationen i olika branscher samt genom att man förbättrar rekryteringspraxisen. De uppgifter från uppföljningsindikatorerna som gäller personer samlas inom programmet in enligt kön, vilket gör det möjligt att följa upp och analysera hur insatserna riktas till de olika könen.
Indikation av målområden och användning av territoriella verktyg (ITI)	Det specifika målets målområde är hela Finland. ITI-verktyg används inte inom det specifika målet.
Interregionala, gränsöverskridande och internationella åtgärder	Via det specifika målet finansieras främst åtgärder som gäller Finland. I fråga om forsknings- och innovationsåtgärder är det dock möjligt att finansiera insatser som gäller forsknings- och utvecklingssamarbete på Östersjö- eller EU-nivå. Sådana insatser kan finansieras till exempel som en del av internationella förfaranden för ansökan om finansiering eller som insatser som samordnas av Östersjöländerna. Även i dessa fall riktas den finansiering som betalas via Finlands program till Finlands område eller finländska aktörer. Den kan dock i skälig omfattning innefatta kostnader för samordning av internationella projekt.
Planerad användning av finansieringsinstrument	<p>Finansieringsinstrument kan tillämpas inom det specifika målet. Enligt förhandsutredningen om finansieringsinstrument beror primärproduktionsföretagens problem när det gäller att få finansiering i första hand på bristen på garantier. Ett garantiinstrument kan bidra till att åtgärda problemen i samband med beviljande av skuldfinansiering till mikro- och småföretag.</p> <p>Avsikten är att införa en begränsad portföljgaranti som är särskilt avsedd för nya fiskare och generationsskiften. Målet är också att göra det lättare för små och medelstora företag att få finansiering samt att avlägsna noterade brister i marknadens funktion och att dra nytta av hävstångseffekten för att få finansiering för små och medelstora företag.</p> <p>Låneinstrumentet kan kombineras med direkta stöd. Målet är att göra det lättare för mikroföretag och små och medelstora företag att få finansiering genom att erbjuda förmedlaren av finansiering en finansieringsandel och delning av kreditrisken, varvid fiskeföretagen</p>

	får finansiering till fördelaktiga villkor, dvs. till lägre ränta, längre återbetalningstid och vid behov även med lägre garantier.
--	---

Specifikt mål 1.2 Öka energieffektiviteten och sänka koldioxidutsläppen genom att ersätta eller modernisera fiskefartygs motorer

Åtgärder som finansieras	Åtgärd 1: Byte av motorer och förbättring av energieffektiviteten Byte av motorer kan stödjas i enlighet med villkoren i förordning (EU) 2021/1139. Projekten kan också omfatta nödvändiga åtgärder i samband med motorbyte, till exempel vid förnyelse av transmissioner och propellrar.
De viktigaste målgrupperna	Kommersiella fiskare och ägare till fiskefartyg.
Insatser för att säkerställa jämlikhet, inkludering och icke-diskriminering	I verksamheten beaktas vid behov positiv särbehandling för att främja jämlikhet eller för att förebygga eller avlägsna missförhållanden orsakade av diskriminering. Jämställdhet främjas vid behov genom att man avvecklar och korrigerar strukturer och attityder som grundar sig på könsstereotyper och bidrar till att upprätthålla segregationen i olika branscher samt genom att man förbättrar rekryteringspraxisen. De uppgifter från uppföljningsindikatorerna som gäller personer samlas inom programmet in enligt kön, vilket gör det möjligt att följa upp och analysera hur insatserna riktas till de olika könen.
”Indikation” av målområden och användning av territoriella verktyg (ITI)	Det specifika målets målområde är hela Finland. ITI-verktyg används inte inom det specifika målet.
Interregionala, gränsöverskridande och internationella åtgärder	Åtgärderna riktas endast till fiskeföretag och fiskefartyg som är registrerade i Finland.
Planerad användning av finansieringsinstrument	Finansieringsinstrument tillämpas inte inom det specifika målet.

Specifikt mål 1.3 Främja en anpassning av fiskekapaciteten till fiskemöjligheterna vid definitivt upphörande av fiskeverksamhet och bidra till en skälig levnadsstandard vid tillfälligt upphörande av fiskeverksamhet

Åtgärder som finansieras	Åtgärd 1: Tillfälligt upphörande av fiskeverksamhet
--------------------------	--

	Stöd för tillfälligt upphörande av fiskeverksamheten för hantering av effekterna av en miljökatastrof eller en annan exceptionell chock. Stöd kan beviljas till följd av en miljökatastrof eller hälsokris som en medlemsstat identifierat. Stöd beviljas inte på grund av reglering av fisket.
De viktigaste målgrupperna	Stödmottagare: kommersiella fiskare samt ägare till och arbetstagare på fiskefartyg.
Insatser för att säkerställa jämlikhet, inkludering och icke-diskriminering	I verksamheten beaktas vid behov positiv särbehandling för att främja jämlikhet eller för att förebygga eller avlägsna missförhållanden orsakade av diskriminering. Jämställdhet främjas vid behov genom att man avvecklar och korrigerar strukturer och attityder som grundar sig på könsstereotyper och bidrar till att upprätthålla segregationen i olika branscher samt genom att man förbättrar rekryteringspraxisen. De uppgifter från uppföljningsindikatorerna som gäller personer samlas inom programmet in enligt kön, vilket gör det möjligt att följa upp och analysera hur insatserna riktas till de olika könen.
”Indikation” av målområden och användning av territoriella verktyg (ITI)	Det specifika målets målområde är hela Finland. ITI-verktyg används inte inom det specifika målet.
Interregionala, gränsöverskridande och internationella åtgärder	Åtgärderna riktas endast till fiskeföretag och fiskefartyg som är registrerade i Finland.
Planerad användning av finansieringsinstrument	Finansieringsinstrument tillämpas inte inom det specifika målet.

Specifikt mål 1.4 Främja effektiv fiskerikontroll och verkställighet, inbegripet bekämpning av IUU-fiske, liksom tillförlitliga data för ett kunskapsbaserat beslutsfattande

Åtgärder som finansieras	<p>Åtgärd 1: Datainsamling:</p> <p>Målet med åtgärderna är att 2021–2027 genomföra datainsamlingen i enlighet med den gemensamma fiskeripolitiken och EU-lagstiftningen med beaktande av de nationella behoven av information. Finansiering anvisas i första hand till följande delområden:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Datainsamling om kommersiellt fiske och fiskbestånd (biologisk och statistisk-ekonomisk datainsamling, inkl. uppgifter om bifångster av marina däggdjur och fåglar). • Datainsamling om vattenodling och fiskförädling. • Datainsamling om vandringsfiskar (lax, öring och ål). • Datainsamling om fritidsfiske. • Svar på begäranden om information. • Internationellt deltagande och samarbete. • Upprätthållande och utveckling av databaser.
--------------------------	---

Finansieringen omfattar de personalresurser som arbetet kräver (kontors-, fält- och laboratoriearbete), anskaffning av utrustning och annat som behövs för uppföljningen samt köptjänster, hyreskostnader för fartyg (BIAS-Aranda), kostnader för deltagande i internationellt samarbete samt kostnader för upprätthållande och utveckling av informationsarkitekturen. Datainsamlingen utförs i praktiken av Naturresursinstitutet.

Åtgärd 2: Övervakning:

Syftet med de åtgärder som finansieras är att göra det möjligt för fiskeövervakningsmyndigheterna och aktörerna inom fiskerinäringen att uppfylla de krav som lagstiftningen ställer i fråga om genomförandet av den gemensamma fiskeripolitiken. Informationssystem och elektroniska tillämpningar utvecklas och underhålls för anmälningsskyldigheter, övervakningsinformation och riskhantering inom fiske. För myndigheter och aktörer finansieras mångsidiga verktyg för övervakning och fångstregistrering, till exempel vägningssystem i hamnarna, anordningar för sortering och artidentifiering, metoder för kontroll av motoreffekten och system för uppföljning av fartygen (VMS, fiskeloggböcker, system för geolokalisering osv.). Kostnader som orsakas av övervakning av såväl den småskaliga flottan som av högsjöfartyg berättigar till stöd.

Ny teknik som förbättrar övervakningen och uppföljningen av fisket testas och tas i bruk, inklusive elektronisk fjärrövervakning (REM), som bland annat säkerställer ett effektivt fullgörande av landningsskyldigheten och underlättar övervakningen av bifångster och hamnverksamheten. Såväl anskaffning och installation av utrustning och program som kostnader för analys av de data som den nya tekniken producerar berättigar till stöd.

Med hjälp av finansiering via programmet främjas och stöds utvecklingen av digitaliserade spårbarhetssystem för fiskprodukter i syfte att säkerställa ett verkningsfullt och effektivt genomförande av artikel 58 i kontrollförordningen. Även kostnader till följd av utveckling och ibruktage av digitaliserade spårbarhetssystem berättigar till stöd.

För att harmonisera övervakningens effektivitet och jämlikhet ska myndigheters deltagande i och ordnande av utbildning, rådgivning och utbyte av erfarenheter ges stöd. Man bör även se till att det finns tillräcklig med personal och att övriga övervakningsresurser är tryggade.

Den gemensamma fiskeripolitiken och bestämmelserna om övervakningen av den kan ändras på ett oförutsett sätt under programperioden. Syftet med åtgärderna är också att stödja

	uppfyllandet av nya krav som lagstiftningen ställer. Stöd kan även beviljas för att åtgärda brister som upptäcks vid övervakningen.
De viktigaste målgrupperna	<p>Åtgärd 1: Naturresursinstitutet ansvarar för att genomföra programmet för insamling av data i Finland. Datainsamlingen är till nytta för branschen och för forskningen och beslutsfattandet i samband med den, eftersom insamlingen ger information om branschen och om dess utveckling och inverkan på miljön.</p> <p>Åtgärd 2: Övervakningen av fisket berör inte endast övervakningsmyndigheterna utan hela fiskerinäringen eftersom effektiv och tillförlitlig övervakning ökar acceptansen för näringen. Stödmottagare kan vara myndigheter, kommuner, företag inom fiskerinäringen och allmännyttiga aktörer.</p>
Insatser för att säkerställa jämlikhet, inkludering och icke-diskriminering	I verksamheten beaktas vid behov positiv särbehandling för att främja jämlikhet eller för att förebygga eller avlägsna missförhållanden orsakade av diskriminering. Jämställdhet främjas vid behov genom att man avvecklar och korrigerar strukturer och attityder som grundar sig på könsstereotyper och bidrar till att upprätthålla segregationen i olika branscher samt genom att man förbättrar rekryteringspraxisen. De uppgifter från uppföljningsindikatorerna som gäller personer samlas inom programmet in enligt kön, vilket gör det möjligt att följa upp och analysera hur insatserna riktas till de olika könen.
”Indikation” av målområden och användning av territoriella verktyg (ITI)	Det specifika målets målområde är hela Finland. ITI-verktyg används inte inom det specifika målet.
Interregionala, gränsöverskridande och internationella åtgärder	Åtgärderna inriktas på datainsamling och övervakning som i huvudsak sker på Finlands territorium. Inom dessa båda myndighetsverksamheter förekommer även internationellt samarbete i Östersjöområdet. Även i dessa fall riktas den finansiering som betalas via Finlands program i regel till Finlands område eller finländska aktörer. Den kan dock i skälig omfattning inbegripa kostnader för samordning av internationella samarbetsprojekt.
Planerad användning av finansieringsinstrument	Finansieringsinstrument tillämpas inte inom det specifika målet.

Specifikt mål 1.6 Bidra till att skydda och återställa den biologiska mångfalden i vattenmiljöer och de akvatiska ekosystemen

<p>Åtgärder som finansieras</p>	<p>Åtgärd 1: Forsknings- och utvecklingsprojekt som gäller miljö och fiskresurser</p> <p>Finansieringen omfattar allmännyttiga forsknings- och utvecklingsprojekt som främjar den biologiska mångfalden i vattnets ekosystem samt skydd och återställande av denna. Finansiering riktas särskilt till följande teman:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Innovationsprogrammet för miljöinsatser som inleddes under programperioden 2014–2020, fortsätter som en ny, flerårig helhet. Åtgärden stöder strategin för biologisk mångfald och PAF-målen. • Ökad kunskap och kompetens främjas liksom spridning av kunskap som hänför sig till en förbättring av miljöns och fiskresursernas tillstånd, inklusive FoU-projekt som gäller marint skräp orsakat av fiske. Kunskapsbasen i fråga om hållbar användning av fiskresurserna förstärks. Åtgärden stöder strategin för biologisk mångfald och PAF-målen. • När det gäller strategin för biologisk mångfald och PAF-målen kan man stödja identifiering och kartläggning av OECM-områden, dvs. områden för vissa andra effektiva områdesbaserade bevarandeåtgärder, i synnerhet när det gäller skyddet av fiskbestånden och deras livsmiljöer. • Planering av åtgärder för att skydda utrotningshotade fiskbestånd, särskilt marina fiskbestånd, som en del av målet i strategin för biologisk mångfald och PAF-målen när det gäller att skydda haven i skyddsområden. • Pilotprojekt som främjar datainsamling, forskning och övervakning. <p>Åtgärd 2: Fiskeriekonomiska restaureringar</p> <p>Åtgärden möjliggör finansiering av allmännyttiga projekt som främjar förbättringen av miljöns och fiskresursernas tillstånd. Finansiering riktas särskilt till följande teman:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Restaurering av miljön i samband med skydd och återställande av fiskarnas livsmiljöer. Till exempel bevarande och återställande av lekområden för fisk, restaurering av fiskarnas livsmiljöer som anknyter till målet att skydda havsmiljön i strategin för biologisk mångfald samt avlägsnande av vandringshinder i små vattendrag. Åtgärden stämmer överens med PAF-målen. • Nya resultatbaserade finansieringsmodeller, massfinansiering och modeller som utnyttjar privat investeringskapital för restaurering av miljön. <p>Åtgärd 3: Investeringar i redskapens selektivitet och skydd samt i djurens välbefinnande</p> <p>Det kommersiella fisket bör utvecklas i en ekologiskt mer hållbar riktning, till exempel genom att man främjar insatser som gäller miljöns</p>
---------------------------------	--

	<p>och djurens välbefinnande. Finansiering riktas särskilt till följande teman:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Investeringar för att minimera miljöpåverkan • Investeringar i utvecklingen av djurens välbefinnande • Förbättring av fiskeverksamhetens selektivitet samt minskning och förebyggande av bifångster vid fiske (särskilt fåglar och säl). Åtgärden stämmer överens med PAF-målen. • Stöd till samexistens mellan å ena sidan säl och storskarv och å andra sidan det kommersiella fisket med beaktande av miljölagstiftningen (investeringsstöd till exempel för sälbeständiga fångstredskap och sälskrämmor). Åtgärden är inriktad på småskaligt fiske. <p>Åtgärd 4: Ersättning av skador orsakade av säl och storskarv Skador som säl orsakar det kommersiella fisket ersätts. Skador som storskarvar orsakar det kommersiella fisket kan ersättas om de inte ersätts via något annat ersättningsystem på nationell nivå. Åtgärden är inriktad på småskaligt fiske.</p>
De viktigaste målgrupperna	<p>Åtgärd 1: Forsknings- och utvecklingsprojekt som gäller miljö och fiskresurser Stödmottagare kan vara till exempel kommuner, forskningsinstitut, universitet, skolor samt andra offentliga eller allmännyttiga aktörer.</p> <p>Åtgärd 2: Fiskeriekonomiska restaureringar Stödmottagare kan vara till exempel kommuner, forskningsinstitut, universitet, skolor och andra offentliga eller allmännyttiga aktörer samt organisationer och sammanslutningar.</p> <p>Åtgärd 3: Investeringar i redskapens selektivitet och skydd samt i djurens välbefinnande Kommersiella fiskare kan beviljas finansiering för investeringsprojekt.</p> <p>Åtgärd 4: Ersättning av skador orsakade av säl och storskarv Endast kommersiella fiskare i grupp 1 kan få ersättning för skador som orsakas av säl och storskarv.</p>
Insatser för att säkerställa jämlikhet, inkludering och icke-diskriminering	I verksamheten beaktas vid behov positiv särbehandling för att främja jämlikhet eller för att förebygga eller avlägsna missförhållanden orsakade av diskriminering. Jämställdhet främjas vid behov genom att man avvecklar och korrigerar strukturer och attityder som grundar sig på könsstereotyper och bidrar till att upprätthålla segregationen i olika branscher samt genom att man förbättrar rekryteringspraxisen. De uppgifter från uppföljningsindikatorerna som gäller personer samlas inom programmet in enligt kön, vilket gör det möjligt att följa upp och analysera hur insatserna riktas till de olika könen.
”Indikation” av målområden och användning av	Det specifika målets målområde är hela Finland. ITI-verktyg används inte inom det specifika målet.

territoriella verktyg (ITI)	
Interregionala, gränsöverskridande och internationella åtgärder	Via det specifika målet finansieras främst åtgärder som gäller Finland. I fråga om forsknings- och innovationsåtgärder är det dock möjligt att finansiera insatser som gäller forsknings- och utvecklingssamarbete på Östersjö- eller EU-nivå. Sådana insatser kan finansieras till exempel som en del av internationella förfaranden för ansökan om finansiering eller som insatser som samordnas av Östersjölänerna. Även internationellt samarbete som gäller en förstärkning av fiskbestånd på lång sikt kan stödjas. Även i dessa fall riktas den finansiering som betalas via Finlands program till Finlands område eller finländska aktörer. Den kan dock i skälig omfattning inbegripa kostnader för samordning av internationella projekt.
Planerad användning av finansieringsinstrument	Finansieringsinstrument tillämpas inte inom det specifika målet.

Prioritering 2: Hållbart vattenbruk, förädling och marknader

Specifikt mål 2.1 Främja hållbar vattenbruksverksamhet, framför allt genom att förstärka vattenbruksproduktionens konkurrenskraft, och samtidigt säkerställa att verksamheten är miljömässigt hållbar på lång sikt

Åtgärder som finansieras	<p>Åtgärd 1: Innovationer, utveckling och rådgivning som gäller vattenbruk</p> <p><i>Allmännyttiga forsknings-, utvecklings- och innovationsprojekt</i> Genom allmännyttiga projekt tas ny information fram som är till stor nytta för hela branschen och modeller för att lösa centrala utmaningar eller skapa tillväxtpotentialer. I enlighet med den nationella vattenbruksstrategin riktas finansieringen framför allt till följande teman:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lokaliseringsstyrning och utveckling av områden för vattenbruk. • En fortsättning av det koncept med innovationsprogram som inleddes under programperioden 2014–2020. • Digitalisering och automatisering, till exempel utveckling av styrsystem för produktionen och elektroniska rapporteringssystem, fjärrövervakning och fjärrstyrning samt undervattenskameror som möjliggör uppdaterad optimering av uppgifter om fiskbestånd, övervakning av hälsan och förebyggande av problem. • Finansieringen kan användas för den nationella finansieringsandelen i internationella samordnade förfaranden för ansökan om finansiering på så sätt att de finländska aktörernas kostnader kan finansieras via programmet (t.ex.
--------------------------	--

nordiska finansieringsansökningar samt finansieringsmodellerna Era-Net och Cofund inom EU-programmet Horisont).

- Djurens hälsa och välbefinnande, inklusive programmet för djurens välbefinnande.
- Minskning av miljökonsekvenserna, särskilt åtgärder för att minska näringsutsläpp, såsom utveckling av mer miljövänligt foder.
- Anpassning till klimatförändringen, till exempel beredskap inför extrema väderfenomen.
- Minskning av koldioxidutsläppen, till exempel utveckling av energieffektiva lösningar.
- Utveckling av ekologiskt vattenbruk.
- Utveckling av fiskodling i cirkulerande vatten och produktion på öppet hav.
- Utveckling av verksamheten i befintliga produktionsanläggningar och en förbättring av deras miljöeffektivitet.
- Diversifiering av vattenbruket så att det omfattar nya arter.
- Utveckling av algodling och dess potential att binda kol och avlägsna näringsämnen i samband med fiskodling.
- Utveckling av odling av hotade fiskarter.

Forsknings-, utvecklings- och innovationsprojekt som genomförs av företag

Genom utvecklingsprojekt som genomförs av företag påskyndas införandet av nya innovationer och lösningsmodeller på företagsnivå, och företagets insatser för tillväxt får stöd i enlighet med den nationella vattenbruksstrategin. Projekten kan till exempel anknyta till den gröna och digitala omställningen, såsom minskning av miljö- och klimatpåverkan och utveckling av djurens välbefinnande samt utveckling av nya digitala lösningar. Projekten kan också avse diversifiering av vattenbruksverksamheten, såsom utveckling av odling av nya arter.

Företag kan även ansöka om innovationssedlar för utvecklingsinsatser. Sedeln kan beviljas genom ett förenklat administrativt förfarande för ett småskaligt utvecklings- eller innovationsprojekt.

Utbildnings- och rådgivningsprojekt

Utbildning och rådgivning kan finansieras som företagets egna projekt eller som allmännyttiga projekt. Stöd kan beviljas till exempel för företagartutbildning samt för planering och genomförande av företagets utvecklingsväg, för nationella och internationella gemensamma utbildningar och för utveckling av kunskaper som gäller ansökan om miljötillstånd och anknytande modellering. Det är också möjligt att bevilja utbildningssedlar för anskaffning av utbildning som betraktas som nödvändig.

Åtgärd 2: Investeringar i vattenbruk

	<p>I enlighet med den nationella vattenbruksstrategin finansierar åtgärden investeringar i hållbar tillväxt inom vattenbruket och investeringar för att förbättra den sociala och ekologiska hållbarheten. Genom att finansiera företagens investeringar i tillväxt och utveckling stöds hållbar tillväxt inom branschen och en förbättring av affärsverksamhetens lönsamhet. Investeringar i syfte att förbättra social och ekologisk hållbarhet har som mål att minska klimat- och miljöpåverkan och främja utvecklingen av djurens välbefinnande samt att förbättra arbetssäkerheten.</p> <p>Finansiering riktas särskilt till följande teman:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ökat värde och bättre kvalitet. • Hållbar tillväxt inom vattenbruket och utveckling av verksamheten: till exempel byggande av nya anläggningar, ökning av produktionskapaciteten, effektivisering av produktionen och förbättring av lönsamheten. • Utnyttjande av digitaliseringens möjligheter. • Förbättring av energieffektiviteten och övergång till förnybar energi. • Minskning av miljöpåverkan i gamla vattenbruksanstalter, till exempel övergång till teknik som belastar miljön mindre. • Investeringar i anpassning till klimatförändringen, till exempel för att skydda anläggningar vid extrema väderförhållanden. • Åtgärder för att diversifiera verksamheten så att odlingen omfattar nya arter (bl.a. nya fiskarter, alger och musslor). • Minskning av näringsutsläpp och annan miljöpåverkan. • Förebyggande av skador orsakade av sälar och andra skyddade djur. • Insatser för att förbättra djurens välbefinnande och hälsa. • Investeringar i ekologiskt vattenbruk. • Investeringar i säkerhet och förbättrade arbetsförhållanden. • Utveckling av odling av hotade fiskarter.
De viktigaste målgrupperna	<p>Åtgärd 1: Innovationer, utveckling och rådgivning som gäller vattenbruk Stödmottagare vid allmännyttiga projekt kan vara forskningsinstitut, skolor, universitet, myndigheter och andra allmännyttiga aktörer. De insatser som finansieras ska främja hållbar tillväxt inom vattenbrukssektorn.</p> <p>När det gäller företagsbaserade utvecklingsprojekt kan finansiering beviljas direkt till vattenbruksföretag eller företag som utvecklar lösningar som möjliggör hållbar tillväxt inom vattenbrukssektorn. Företagsbaserade utvecklingsprojekt kan genomföras som ett samarbete mellan företag och forskningsinstitut.</p> <p>Åtgärd 2: Investeringar i vattenbruk Stödmottagare: vattenbruksföretag.</p>

Insatser för att säkerställa jämlikhet, inkludering och icke-diskriminering	I verksamheten beaktas vid behov positiv särbehandling för att främja jämlikhet eller för att förebygga eller avlägsna missförhållanden orsakade av diskriminering. Jämställdhet främjas vid behov genom att man avvecklar och korrigerar strukturer och attityder som grundar sig på könsstereotyper och bidrar till att upprätthålla segregationen i olika branscher samt genom att man förbättrar rekryteringspraxisen. De uppgifter från uppföljningsindikatorerna som gäller personer samlas inom programmet in enligt kön, vilket gör det möjligt att följa upp och analysera hur insatserna riktas till de olika könen.
”Indikation” av målområden och användning av territoriella verktyg (ITI)	Det specifika målets målområde är hela Finland. ITI-verktyg används inte inom det specifika målet.
Interregionala, gränsöverskridande och internationella åtgärder	Via det specifika målet finansieras främst åtgärder som gäller Finland. I fråga om forsknings- och innovationsåtgärder är det dock möjligt att finansiera insatser som gäller forsknings- och utvecklingssamarbete på Östersjö- eller EU-nivå. Sådana insatser kan finansieras till exempel som en del av internationella förfaranden för ansökan om finansiering eller som insatser som samordnas av Östersjöländerna. Även i dessa fall riktas den finansiering som betalas via Finlands program till Finlands område eller finländska aktörer. Den kan dock i skälig omfattning inbegripa kostnader för samordning av internationella projekt.
Planerad användning av finansieringsinstrument	Enligt förhandsutredningen om finansieringsinstrument beror primärproduktionsföretagens problem när det gäller att få finansiering i första hand på bristen på garantier. Ett garantiinstrument kan bidra till att åtgärda problemen i samband med beviljande av skuldfinansiering till mikro- och småföretag. Inom det specifika målet kan man använda finansieringsinstrument för att stödja hållbar tillväxt inom vattenbrukssektorn. Målet är att göra det lättare för små och medelstora företag att få finansiering och att avlägsna brister i marknadens funktion som observerats samt att utnyttja hävstångseffekten för att få finansiering för små och medelstora företag. Vidare kan låneinstrumentet kombineras med direkta stöd. Målet är att göra det lättare för mikroföretag och små och medelstora företag att få finansiering genom att erbjuda förmedlaren av finansiering en finansieringsandel och delning av kreditrisken, varvid företagen får finansiering till fördelaktiga villkor, dvs. till lägre ränta, längre återbetalningstid och vid behov även med lägre garantier.

<p>Åtgärder som finansieras</p>	<p>Åtgärd 1: Innovationer, utveckling och rådgivning som gäller förädling av fisk</p> <p><i>Allmännyttiga forsknings-, utvecklings- och innovationsprojekt</i></p> <p>Genom allmännyttiga projekt tas ny information fram som är till stor nytta för hela branschen och modeller för att lösa centrala utmaningar eller skapa tillväxtmöjligheter. Finansiering riktas särskilt till följande teman:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hållbar ökning av värdet och livsmedelsanvändningen av strömming och underutnyttjade fiskarter. • Utnyttjande av industrins sidoströmmar. • Digitalisering och utnyttjande av data, till exempel utveckling av spårbarhetsuppgifter så att de svarar mot företagets och konsumenternas behov samt i samband med certifikat. • Automatisering, till exempel utveckling av automatiserad hantering av småfisk. • En fortsättning av konceptet med innovationsprogram som bygger på samarbete mellan forskning och företag, särskilt för att utveckla hög kvalitet på fisk och påskynda nya produktinnovationer. • Internationella förfaranden för ansökan om forskningsfinansiering (t.ex. nordiska finansieringsansökningar samt finansieringsmodellerna Era-Net och Cofund inom EU-programmet Horisont). • Förpackningsteknik och logistik. • Inrättande av producentorganisationer och stöd till verksamheten. <p><i>Forsknings-, utvecklings- och innovationsprojekt som genomförs av företag</i></p> <p>Genom utvecklingsprojekt som genomförs av företag påskyndas införandet av nya innovationer och lösningsmodeller på företagsnivå, och företagets insatser för tillväxt får stöd. Projekten kan till exempel anknyta till den gröna och digitala omställningen, såsom användning av data för att öka konsumentinformationen och värdet samt förbättra energieffektiviteten. Projekten kan också anknyta till exempelvis nya sätt att använda underutnyttjad fisk och sidoströmmar från industrin, såsom utveckling av nya produkter och förbättring av förädlingsvärdet samt internationalisering.</p> <p>Företag kan även ansöka om innovationssedlar för utvecklingsinsatser. Sedeln kan beviljas genom ett enkelt administrativt förfarande för ett småskaligt utvecklings- eller innovationsprojekt.</p> <p><i>Utbildnings- och rådgivningsprojekt</i></p>
---------------------------------	--

	<p>Utbildning och rådgivning kan finansieras som företagens egna projekt eller som allmännyttiga projekt. Projekten kan till exempel anknyta till den gröna och digitala omställningen.</p> <p>Åtgärd 2: Investeringar i tillväxt och utveckling inom fiskförädlingen</p> <p>Genom att finansiera företagens produktionsrelaterade investeringar stöds tillväxt inom branschen och en förbättring av affärsverksamhetens lönsamhet. Finansiering riktas särskilt till följande teman:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ökat värde och bättre kvalitet. • Förpackningsteknik och logistik. • Investeringar för att minimera miljöpåverkan. • Utnyttjande av digitaliseringens möjligheter. <p>Åtgärd 3: Säljfrämjande insatser</p> <p>Åtgärden möjliggör finansiering av allmänna insatser som främjar försäljningen av fisk samt olika innovativa sätt att öka användningen av fisk, till exempel i professionella kök. Dessutom kan allmännyttiga projekt för utveckling av kvaliteten och insatser för internationalisering finansieras. Finansiering riktas särskilt till följande teman:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Insatser som främjar försäljningen av fisk samt allmän kommunikation/samhällsdialog som gäller branschen. Säljfrämjande insatser för enskilda varumärken kan inte få stöd. • Förbättring av kvaliteten på fisk (allmännyttigt arbete). • De professionella kökens insatser för att öka användningen av fisk, inklusive innovationspartnerskap. • Challenge-tävlingar, hackaton, nya finansieringsmodeller för att öka användningen av hållbart producerade fiskprodukter. • Allmännyttiga insatser för internationalisering, till exempel mässor. Exportstöd kan inte betalas. <p>Åtgärd 4: Mekanism för krisstöd</p> <p>Åtgärden möjliggör finansiering av interventioner som riktas till företag i samband med kriser. Åtgärderna ska planeras i enlighet med Europeiska kommissionens genomförandebeslut avseende en exceptionell händelse. Om det uppstår ett behov av att använda mekanismen för krisstöd bedöms separat behovet av att överföra finansiering till mekanismen från andra åtgärder inom det specifika målet.</p>
De viktigaste målgrupperna	<p>Åtgärd 1: Innovationer, utveckling och rådgivning som gäller förädling av fisk</p> <p>Stödmottagare vid allmännyttiga projekt kan vara forskningsinstitut, skolor, universitet och andra allmännyttiga aktörer. De insatser som finansieras ska främja hållbar tillväxt och förnyelse inom fiskerinäringen.</p>

	<p>När det är fråga om utvecklingsprojekt som genomförs av företag kan finansiering beviljas företag inom fiskerinäringen.</p> <p>Åtgärd 2: Investeringar i tillväxt och utveckling inom fiskförädlingen Företag inom fiskerinäringen.</p> <p>Åtgärd 3: Säljfrämjande insatser Stödmottagare vid allmännyttiga projekt kan vara forskningsinstitut, skolor, universitet, professionella kök och andra allmännyttiga aktörer. De insatser som finansieras ska främja hållbar tillväxt och förnyelse inom fiskerinäringen.</p> <p>När det är fråga om utvecklingsprojekt som genomförs av företag kan finansiering beviljas företag inom fiskerinäringen och privata professionella kök.</p> <p>Åtgärd 4: Mekanism för krisstöd Stöd kan beviljas fiske-, vattenbruks- och förädlingsföretag.</p>
Insatser för att säkerställa jämlikhet, inkludering och icke-diskriminering	I verksamheten beaktas vid behov positiv särbehandling för att främja jämlikhet eller för att förebygga eller avlägsna missförhållanden orsakade av diskriminering. Jämställdhet främjas vid behov genom att man avvecklar och korrigerar strukturer och attityder som grundar sig på könsstereotyper och bidrar till att upprätthålla segregationen i olika branscher samt genom att man förbättrar rekryteringspraxisen. De uppgifter från uppföljningsindikatorerna som gäller personer samlas inom programmet in enligt kön, vilket gör det möjligt att följa upp och analysera hur insatserna riktas till de olika könen.
”Indikation” av målområden och användning av territoriella verktyg (ITI)	Det specifika målets målområde är hela Finland. ITI-verktyg används inte inom det specifika målet.
Interregionala, gränsöverskridande och internationella åtgärder	Via det specifika målet finansieras främst åtgärder som gäller Finland. I fråga om forsknings- och innovationsåtgärder är det dock möjligt att finansiera insatser som gäller forsknings- och utvecklingssamarbete på Östersjö- eller EU-nivå. Sådana insatser kan finansieras till exempel som en del av internationella förfaranden för ansökan om finansiering eller som insatser som samordnas av Östersjöländerna. Även i dessa fall riktas den finansiering som betalas via Finlands program till Finlands område eller finländska aktörer. Den kan dock i skälig omfattning inbegripa kostnader för samordning av internationella projekt.
Planerad användning av finansieringsinstrument	Enligt förhandsutredningen om finansieringsinstrument beror primärproduktionsföretagens problem när det gäller att få finansiering i första hand på bristen på garantier. Ett garantiinstrument kan bidra till att åtgärda problemen i samband med beviljande av skuldfinansiering till mikro- och småföretag.

	<p>Inom det specifika målet kan man tillämpa finansieringsinstrument för att stödja hållbara tillväxt inom förädlingsföretagen. Målet är att göra det lättare för små och medelstora företag att få finansiering och att avlägsna brister i marknadens funktion som observerats samt att utnyttja hävstångseffekten för att få finansiering för små och medelstora företag. Vidare kan låneinstrumentet kombineras med direkta stöd. Målet är att göra det lättare för mikroföretag och små och medelstora företag att få finansiering genom att erbjuda förmedlaren av finansiering en finansieringsandel och delning av kreditrisken, varvid företagen får finansiering till fördelaktiga villkor, dvs. till lägre ränta, längre återbetalningstid och vid behov även med lägre garantier.</p>
--	--

Prioritering 3: Möjliggöra en hållbar blå ekonomi i kust-, ö- och inlandsområden och främja utvecklingen av fiske- och vattenbrukssamhällen

Specifikt mål 3.1 Lokal utveckling (interventioner för att möjliggöra en hållbar blå ekonomi i kust-, ö- och inlandsområden och främja hållbar utveckling av fiske- och vattenbrukssamhällen)

<p>Åtgärder som finansieras</p>	<p>Åtgärd 1: Projekt i enlighet med lokala utvecklingsstrategier Genom åtgärden finansieras sådana projekt i enlighet med lokala utvecklingsstrategier som de lokala aktionsgrupperna har valt ut för finansiering. Projekten ska framför allt främja verksamheten i företag inom fiskerinäringens värdekedja, dvs. inom fiske, vattenbruk, förädling eller handel, samt fisketurism eller en förbättring av fiskresursernas tillstånd. De projekt som finansieras kan beroende på regionens strategi vara till exempel</p> <ul style="list-style-type: none"> • allmännyttiga utvecklingsprojekt, • samarbetsprojekt som främjar fiskerinäringen i området och en mångsidig, hållbar användning av områdets fiskresurser, • projekt som främjar rekryteringen av nya fiskare, • utbildnings- och kommunikationsprojekt, framför allt inom digital kommunikation och marknadsföring, • pilotprojekt eller försök, till exempel för att förhindra skador orsakade av säl och storskarv eller för att förbättra tillgången till fisketillstånd, • projekt där man utvecklar och inför digitala lösningar och nya verksamhetssätt, • projekt som främjar användningen av närproducerad mat, • projekt som stöder nätverkande och utveckling av samarbetet, • miljö- och istandsättningsprojekt, • projekt som främjar en anpassning till klimatförändringen, • projekt som främjar kulturella värden. <p>Åtgärd 2: Verksamhetsanslag</p>
---------------------------------	--

	<p>Genom åtgärden finansieras aktiverings- och förvaltningskostnader för lokala fiskeaktionsgrupper, såsom personalkostnader som hänför sig till främjande av strategin, administration och uppföljning (inkl. utbildning) samt administrativa kostnader i samband med förfarandet för val av projekt.</p> <p>I Fastlandsfinland inleddes urvalsprocessen för de lokala fiskeaktionsgrupperna i oktober 2021. Innan ansökningsförfarandet inleddes ordnades öppna ansökningskliniker för intresserade aktörer. Jord- och skogsbruksministeriet tillsatte en Leader-urvalskommitté för att välja ut lokala fiskeaktionsgrupper och landsbygdens Leadergrupper samt fastställde urvalskriterierna i samband med att ansökningsförfarandet inleddes. Det fastställdes tio urvalskriterier som gällde kvaliteten på de lokala strategierna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Strategin svarar mot lokala behov och utnyttjar lokala styrkor. - Strategin är tydlig och logisk. - Strategin främjar nätverkande och samarbete med andra aktörer i området. - Strategin är innovativ. - Strategin stöder målen i programmet för främjande av inhemsk fisk och Europeiska havs-, fiskeri- och vattenbruksfondens operativa program för Finland 2021–2027. - Strategin skapar en hävstångseffekt avseende andra finansieringskällor. - Strategins förväntade effekt. - Kommunikationsplan. - Kommunerna eller landskapen i området förbinder sig ekonomiskt till verksamheten. - Hållbar utveckling samt klimat- och miljöfrågor beaktas. <p>De sökande fick fylla i ansökningarna med beaktande av respons från urvalskommittén. Leader-urvalskommittén sammanträdde för andra gången i januari 2022 för att behandla de lokala utvecklingsstrategierna för fiskerinäringen. Urvalskommittén poängsatte ansökningarna enligt urvalskriterierna. Som ett resultat av poängsättningen och den diskussion som fördes valde urvalskommittén ut alla tio lokala utvecklingsstrategier för fiskerinäringen för finansiering. Den förvaltande myndigheten godkänner de strategier som urvalskommittén valt ut.</p> <p>Åland har en separat urvalsprocess för de lokala aktionsgrupperna.</p>
De viktigaste stödmottagarna	<p>Åtgärd 1: Projekt i enlighet med lokala utvecklingsstrategier De viktigaste stödtagarna definieras mer ingående i de lokala utvecklingsstrategierna.</p> <p>Åtgärd 2: Verksamhetsanslag Lokala fiskeaktionsgrupper.</p>

Insatser för att säkerställa jämlikhet, inkludering och icke-diskriminering	Det är möjligt att vidta särskilda åtgärder för jämställdhet i samband med de lokala utvecklingsstrategierna och genomförandet av dem och i arbetet inom det nationella fiskerinätnätverket, om det uppstår behov av sådana åtgärder. De uppgifter från uppföljningsindikatorerna som gäller personer samlas inom programmet in enligt kön, vilket gör det möjligt att följa upp och analysera hur insatserna riktas till de olika könen.
Indikation av målområden och användning av territoriella verktyg (ITI)	I Finland har alla regioner vattenområden som är av betydelse för fiskerinäringen (havskust eller insjöar). De finländska fiskefartygen rör sig huvudsakligen i de egna territorialvattnen och i närheten av landningshamnarna. Även fiskförädling och vattenbruk idkas överallt i Finland. På grund av detta är fiskerinäringen fördelad över hela landet, och i praktiken finns det inga regioner som är beroende enbart eller ens huvudsakligen av fiske. På grund av ovannämnda orsaker har inga regionala begränsningar fastställts i förväg för nya lokala utvecklingsstrategier för fiskerinäringen. Inga städer har lämnats utanför och någon övre gräns för invånarantalet har inte fastställts eftersom målet är att verksamheten ska ha en tillräckligt bred deltagarbas med tanke på utvecklingen av fiskerinäringen. Under programperioden 2014–2020 har tio lokala fiskeaktionsgrupper verkat i Finland, omfattande hela Finlands kust, Åland och de mest betydande insjöområdena.
Interregionala, gränsöverskridande och internationella åtgärder	De lokala aktionsgruppernas aktivatorer inriktar en del av sin arbetsinsats på det nationella nätverk som finansieras via det tekniska stödet, vilket gör det möjligt att även nå aktörer i områden som inte har någon egen lokal aktionsgrupp. Tack vare nätverket kan områdena dela med sig av information och god praxis. Nätverket kan också utnyttjas inom internationellt samarbete.
Planerad användning av finansieringsinstrument	Finansieringsinstrument används inte inom det specifika målet.

Prioritering 4: Havspolitik

Specifikt mål 4.1 Interventioner som bidrar till att stärka en hållbar förvaltning av hav och oceaner genom att främja kunskap i havsfrågor, sjöövervakning eller kustbevakningssamarbete

Åtgärder som finansieras	<p>Det specifika målet är indelat i tre tematiska åtgärdsområden. Dessa är 1) kunskap i havsfrågor, 2) sjöövervakning och 3) kustbevakningssamarbete.</p> <p>Åtgärd 1: Kunskap i havsfrågor Åtgärden möjliggör finansiering av allmännyttiga utvecklingsprojekt i syfte att utöka data eller utnyttjandet av data för att förbättra</p>
--------------------------	--

	<p>kunskaperna om den marina miljöns tillstånd. Enligt artikel 32 i EHFVF-förordningen ska finansieringen inriktas på följande teman:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uppfyllande av kraven om övervakning, utseende av särskilda bevarandeområden och förvaltning enligt habitat- och fågeldirektiven (t.ex. uppföljning av tumlare och identifiering av nya Natura 2000-områden). (Åtgärden stämmer överens med PAF-målen.) • Åtgärderna för att samla in data bidrar även till att uppnå målen i ramdirektivet om vatten och ramdirektivet om en marin strategi. (Åtgärden stämmer överens med PAF-målen.) • Stöd till fysisk planering i kust- och havsområden. • Förbättring av kvaliteten på eller spridningen av uppgifter från det europeiska nätverket för marina observationer och data. <p>Åtgärd 2: Sjöövervakning Åtgärden möjliggör finansiering av allmännyttiga projekt som främjar uppnåendet av målen för den gemensamma miljön för informationsutbyte (CISE). Finansiering kan exempelvis riktas till insamling, analys och delning av övervakningsdata samt till utveckling av informationssystemen. Objekt som finansieras är exempelvis utveckling av nya CISE-gränssnitt för myndigheternas informationssystem, utveckling av Finlands CISE-servermiljö samt åtgärder som gäller utveckling och införande av nya operativa tjänster i samband med sjöövervakning.</p> <p>Åtgärd 3: Kustbevakningssamarbete Åtgärden möjliggör finansiering av allmännyttiga utvecklingsprojekt som främjar samarbete mellan nationella myndigheter med kustbevakningsuppgifter och som utvecklar kapaciteten i anslutning till dessa uppgifter samt deltagande i det europeiska utvecklingsarbete som gäller kapaciteten i anslutning till kustbevakningsuppgifterna och i den europeiska operativa verksamheten.</p> <p>Teman som finansieras kan exempelvis anknyta till</p> <ul style="list-style-type: none"> • utveckling av sjöräddningen, • hantering av sjösäkerheten och sjöolyckor, • övervakning och förebyggande av miljöskador samt utrustning och material som används i detta sammanhang.
De viktigaste stödmottagarna	Stödmottagare kan vara forskningsinstitut, universitet, Gränsbevakningsväsendet, landskapsförbund och andra myndigheter som deltar i sjöövervakningen och kustbevakningsverksamheten samt andra offentliga eller allmännyttiga aktörer.
Insatser för att säkerställa jämlikhet, inkludering och icke-diskriminering	I verksamheten beaktas vid behov positiv särbehandling för att främja jämlikhet eller för att förebygga eller avlägsna missförhållanden orsakade av diskriminering. Jämställdhet främjas vid behov genom att man avvecklar och korrigerar strukturer och attityder som grundar sig på könsstereotyper och bidrar till att upprätthålla segregationen i olika branscher samt genom att man förbättrar rekryteringspraxisen. De uppgifter från uppföljningsindikatorerna som gäller personer samlas

	inom programmet in enligt kön, vilket gör det möjligt att följa upp och analysera hur insatserna riktas till de olika könen.
”Indikation” av målområden och användning av territoriella verktyg (ITI)	Det specifika målets målområde är hela Finland. ITI-verktyg används inte inom det specifika målet.
Interregionala, gränsöverskridande och internationella åtgärder	Via det specifika målet finansieras främst åtgärder som gäller Finland. Genom åtgärden kan man emellertid finansiera insatser som gäller samarbete på Östersjö- eller EU-nivå. Även i dessa fall riktas den finansiering som betalas via Finlands program till Finlands område eller finländska aktörer. Den kan dock i skälig omfattning inbegripa kostnader för samordning av internationella projekt.
Planerad användning av finansieringsinstrument	Finansieringsinstrument används inte inom det specifika målet.

2.1.2 Indikatorer

Tabell 2: Outputindikatorer

Prioritering	Specifikt mål	Indikator	Måttenhet	Delmål (2024)	Mål (2029)
Prioritering 1	Specifikt mål 1.1	Antal insatser	Antal projekt	350	930
	Specifikt mål 1.2	Antal insatser	Antal projekt	40	100
	Specifikt mål 1.3	Antal insatser	Antal projekt	0	0
	Specifikt mål 1.4	Antal insatser	Antal projekt	20	65
	Specifikt mål 1.6	Antal insatser	Antal projekt	800	2 000
Prioritering 2	Specifikt mål 2.1	Antal insatser	Antal projekt	150	450
	Specifikt mål 2.2	Antal insatser	Antal projekt	150	370
Prioritering 3	Specifikt mål 3.1	Antal insatser	Antal projekt	150	400
Prioritering 4	Specifikt mål 4.1	Antal insatser	Antal projekt	6	17

Tabell 3: Resultatindikatorer

Prioritering	Specifikt mål	Indikator	Måttenhet	Referen svärde	Mål 2029	Uppgiftskälla	Anmärkningar
Prioritering 1	1.1	Personer som omfattas	antal personer		1 250	EHFF 2014–2020, den förvaltande myndighetens uppskattning	se mer detaljerat PM
	1.1	Skapade arbetstillfällen	antal personer		100	EHFF 2014–2020, den förvaltande myndighetens uppskattning	se mer detaljerat PM

	1.1	Skapade företag	antal enheter		100	EHFF 2014–2020, den förvaltande myndighetens uppskattning	se mer detaljerat PM
	1.1	Företag med högre omsättning	antal enheter		350	EHFF 2014–2020, den förvaltande myndighetens uppskattning	se mer detaljerat PM
	1.1	Åtgärder som bidrar till god miljöstatus, inbegripet återställande av naturen, bevarande, skydd av ekosystem, biologisk mångfald, djurs hälsa och välbefinnande	antal åtgärder		70	EHFF 2014–2020, den förvaltande myndighetens uppskattning	se mer detaljerat PM
	1.1	Åtgärder för samarbete mellan aktörer	antal åtgärder		250	EHFF 2014–2020, den förvaltande myndighetens uppskattning	se mer detaljerat PM
	1.2	Energiförbrukning som leder till minskade koldioxidutsläpp	kWh/ton eller liter/timme		3,75 l/h	EHFF 2014–2020, den förvaltande myndighetens uppskattning	se mer detaljerat PM
	1.3	Personer som omfattas	antal personer		0	EHFF 2014–2020, den förvaltande myndighetens uppskattning	se mer detaljerat PM
	1.4	Effektivitet hos systemet för ”insamling, förvaltning och användning av data”	hög, mellan, låg		hög	Den förvaltande myndighetens uppskattning	
		Införda eller förbättrade kontrollmetoder	antal metoder		45	EHFF 2014–2020, den förvaltande myndighetens uppskattning	
		Åtgärder för att förbättra förvaltningskapaciteten	antal åtgärder		25	EHFF 2014–2020, den förvaltande myndighetens uppskattning	

	1.6	Personer som omfattas	antal personer		2 000	EHFF 2014–2020, den förvaltande myndighetens uppskattning	se mer detaljerat PM
	1.6	Åtgärder som bidrar till god miljöstatus	antal åtgärder		400	EHFF 2014–2020, den förvaltande myndighetens uppskattning	se mer detaljerat PM
	1.6	Område som omfattas av insatser som bidrar till god miljöstatus	km2 eller km		100 km 2,5 km2	EHFF 2014–2020, den förvaltande myndighetens uppskattning	se mer detaljerat PM
	1.6	Enheter som drar nytta av främjande och informationsverksamhet	antal enheter		50	EHFF 2014–2020, den förvaltande myndighetens uppskattning	se mer detaljerat PM
Prioritering 2	2.1	Personer som omfattas	antal personer		700	EHFF 2014–2020, den förvaltande myndighetens uppskattning	se mer detaljerat PM
	2.1	Åtgärder som bidrar till god miljöstatus	antal åtgärder		30	EHFF 2014–2020, den förvaltande myndighetens uppskattning	se mer detaljerat PM
	2.1	Enheter som förbättrat sin resurseffektivitet	antal enheter		40	EHFF 2014–2020, den förvaltande myndighetens uppskattning	se mer detaljerat PM
	2.1	Skapade arbetstillfällen	antal personer		45	EHFF 2014–2020, den förvaltande myndighetens uppskattning	se mer detaljerat PM
	2.1	Företag med högre omsättning	antal enheter		180	EHFF 2014–2020, den förvaltande myndighetens uppskattning	se mer detaljerat PM
	2.1	Ny produktionskapacitet	ton		10 000	EHFF 2014–2020, den förvaltande myndighetens uppskattning	se mer detaljerat PM

	2.1	Innovationer som möjliggjorts	antal nya produkter, processer etc.		80	EHFF 2014–2020, den förvaltande myndighetens uppskattning	se mer detaljerat PM
	2.2	Personer som omfattas	antal personer		750	EHFF 2014–2020, den förvaltande myndighetens uppskattning	se mer detaljerat PM
		Enheter som förbättrat sin resurseffektivitet	antal enheter		80	EHFF 2014–2020, den förvaltande myndighetens uppskattning	se mer detaljerat PM
		Skapade arbetstillfällen	antal personer		300	EHFF 2014–2020, den förvaltande myndighetens uppskattning	se mer detaljerat PM
		Företag med högre omsättning	antal enheter		170	EHFF 2014–2020, den förvaltande myndighetens uppskattning	se mer detaljerat PM
		Ny produktionskapacitet	ton		15 000	EHFF 2014–2020, den förvaltande myndighetens uppskattning	se mer detaljerat PM
		Innovationer som möjliggjorts	antal nya produkter, processer etc.		60	EHFF 2014–2020, den förvaltande myndighetens uppskattning	se mer detaljerat PM
		Enheter som drar nytta av främjande och informationsverksamhet	antal enheter		100	EHFF 2014–2020, den förvaltande myndighetens uppskattning	se mer detaljerat PM
Prioritering 3	3.1	Åtgärder för att förbättra förvaltningskapaciteten	antal åtgärder		180	EHFF 2014–2020, den förvaltande myndighetens uppskattning	se mer detaljerat PM

		Åtgärder för samarbete mellan aktörer	antal åtgärder		150	EHFF 2014–2020, den förvaltande myndighetens uppskattning	se mer detaljerat PM
		Personer som omfattas	antal personer		2 000	EHFF 2014–2020, den förvaltande myndighetens uppskattning	se mer detaljerat PM
		Innovationer som möjliggjorts	antal nya produkter, processer etc.		75	EHFF 2014–2020, den förvaltande myndighetens uppskattning	se mer detaljerat PM
		Skapade företag	antal enheter		50	EHFF 2014–2020, den förvaltande myndighetens uppskattning	se mer detaljerat PM
		Åtgärder som bidrar till god miljöstatus	antal åtgärder		50	EHFF 2014–2020, den förvaltande myndighetens uppskattning	se mer detaljerat PM
Prioritering 4	4.1	Åtgärder som bidrar till god miljöstatus	antal åtgärder		9	EHFF 2014–2020, den förvaltande myndighetens uppskattning	se mer detaljerat PM
		Åtgärder för samarbete mellan aktörer	antal åtgärder		14	EHFF 2014–2020, den förvaltande myndighetens uppskattning	se mer detaljerat PM
		Införda eller förbättrade kontrollmetoder			4	EHFF 2014–2020, den förvaltande myndighetens uppskattning	se mer detaljerat PM

Tabell 9: Preliminär fördelning av anslagna medel (EU) efter interventionstyp för EHFVF

Prioritering	Specifikt mål	Interventionstyp	Kod	Belopp (euro)
Prioritering 1	1.1	Minskning av negativa effekter och/eller bidrag till positiva effekter på miljön samt bidrag till god miljöstatus	1	3 500 000

		Främjande av förutsättningar för ekonomiskt lönsamma, konkurrenskraftiga och attraktiva fiskeri-, vattenbruks- och beredningssektorer	2	3 500 000
		Djurs hälsa och välbefinnande	9	500 000
	1.2	Bidrag till klimatneutralitet	3	1 024 000
	1.3	Tillfälligt upphörande av fiskeverksamhet	4	100 000
	1.4	Kontroll och verkställighet	10	15 000 000
	1.4	Datainsamling och analys, samt främjande av kunskap i havsfrågor	11	17 000 000
	1.6	Minskning av negativa effekter och/eller bidrag till positiva effekter på miljön samt bidrag till god miljöstatus	1	12 660 235
Prioritering 2	2.1	Minskning av negativa effekter och/eller bidrag till positiva effekter på miljön samt bidrag till god miljöstatus	1	4 000 000
		Främjande av förutsättningar för ekonomiskt lönsamma, konkurrenskraftiga och attraktiva fiskeri-, vattenbruks- och beredningssektorer	2	23 642 000
		Djurs hälsa och välbefinnande	9	1 000 000
	2.2	Främjande av förutsättningar för ekonomiskt lönsamma, konkurrenskraftiga och attraktiva fiskeri-, vattenbruks- och beredningssektorer	2	23 780 000
Prioritering 3	3.1	Genomförande av strategin för lokalt ledd utveckling	14	7 230 000
		Löpande kostnader och ledning i samband med lokalt ledd utveckling	15	2 350 000
Prioritering 4	4.1	Datainsamling och analys, samt främjande av kunskap i havsfrågor	11	2 737 000
		Sjöövervakning och sjöfartsskydd	12	2 250 000
Prioritering 5	5.1	Tekniskt bistånd	16	4 061 658

3. Finansieringsplan

Tabell 10: Anslag per år

	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
EU-finansiering	-	13 917 719	13 454 715	12 976 590	11 756 696	9 748 476	9 901 766

Tabell 11A: Totala anslag per fond och nationell medfinansiering

Prioritering	Specifikt mål	Unionsbidrag			Nationellt offentligt bidrag	Totalt	Medfinansieringsgrad
		Beräkningsunderlag för unionsstöd	Unionsbidrag utan tekniskt stöd	Unionsbidrag för tekniskt stöd			
1	1.1.1	Offentligt	10 892 282	653 537	11 032 058	22 577 877	48,24 %
	1.1.2	Offentligt	496 812	29 809	503 188	1 029 809	48,24 %
	1.2	Offentligt	508 736	30 524	515 264	1 054 524	48,24 %
	1.3	Offentligt	49 681	2 981	50 319	102 981	48,24 %
	1.4	Offentligt	16 176 208	970 572	16 383 792	33 530 572	48,24 %
	1.5		0	0	0	0	
	1.6	Offentligt	6 289 760	377 386	6 370 475	13 037 621	48,24 %
2	2.1	Offentligt	14 229 698	853 782	14 412 302	29 495 782	48,24 %
	2.2	Offentligt	11 814 196	708 852	11 965 804	24 488 852	48,24 %
3	3.1	Offentligt	4 759 462	285 568	4 820 538	9 865 568	48,24 %
4	4.1	Offentligt	2 477 603	148 656	2 509 397	5 135 656	48,24 %
	5.1		0	0	0	0	

4. Nödvändiga villkor

Nödvändiga villkor	Specifikt mål	Uppfyllande av nödvändigt villkor	Kriterier	Uppfyllande av kriterier	Hänvisning till relevanta dokument	Motivering
Effektiva mekanismer för övervakning av marknaden för offentlig upphandling	Alla	Ja	Kriterium 1: Arrangemang för att säkerställa insamling av effektiva och tillförlitliga uppgifter och indikatorer som gäller upphandlingar som överstiger EU:s tröskelvärden och som är förenliga med rapporteringskyldigheterna i artiklarna 83 och 84 i direktiv 2014/24/EU och artiklarna 99 och 100 i direktiv 2014/25/EU.	Ja	Lagen om offentlig upphandling och koncession (1397/2016, den s.k. upphandlingslagen) https://www.finlex.fi/sv/laki/alkup/2016/201613 Hilma (meddelanden om upphandling) https://www.hankintailmoitukset.fi/sv/ Upphandlingskalender https://hankintakalenteri.fi/ Rådgivningsenheten för offentlig upphandling https://www.upphandling.fi/kontaktuppgifter Webbtjänsten Upphandling.fi stöder arbetet inom rådgivningsenheten för offentlig upphandling Uppfyllandet av nödvändiga villkor för	EU-lagstiftningen om offentlig upphandling har satts i kraft. Arbets- och näringsministeriet (ANM) ansvarar för regleringen av offentlig upphandling. ANM och Kommunförbundet har tillsammans inrättat en rådgivningsenhet för offentliga upphandlingar. ANM ansvarar också för annonseringskanalen för offentlig upphandling Hilma. Via Hilma ska de upphandlande enheter som avses i upphandlingslagen informera om kommande upphandlingar som överskrider det nationella tröskelvärdet och EU:s tröskelvärde, om pågående upphandlingar och om resultaten av avslutade upphandlingar. Webbtjänsten Upphandling.fi stöder kommunsektorns

					landskapet Ålands del beskrivs i bilagan till programmet.	<p>rådgivningsenhet för offentlig upphandling i dess arbete.</p> <p>Upphandlingskalendern är en öppen kommunikationstjänst som innehåller de nyaste upphandlingsbesluten av upphandlande enheter inom den offentliga sektorn, förteckningar över leverantörer och information om kommande upphandlingar. Offentliga organisationer har egna upphandlingsanvisningar som ingår i organisationens ekonomistadga.</p> <p>Den förvaltande myndigheten har 2014–2020 ordnat utbildning om upphandlingsreglerna och tillämpningen av dem för de förmedlande organen. Utbildning ordnas även under perioden 2021–2027. Under projektens inledande möten behandlas villkoren för beviljande av stöd, inklusive upphandlingsförfarandena.</p>
	Alla	Ja	Kriterium 2: Arrangemang för att säkerställa att uppgifterna omfattar minst följande delar:	Ja	Hilma (meddelanden om upphandling) Upphandlingskalender	De uppgifter som krävs finns i de nationella systemen.

			<p>a) Konkurrensens kvalitet och intensitet: namnen på de vinnande anbudsgivarna, antalet ursprungliga anbudsgivare och kontraktsvärdet.</p> <p>b) Information om det slutliga priset efter slutförandet och om små och medelstora företags deltagande som direkta anbudsgivare, om sådan information tillhandahålls i de nationella systemen.</p>		<p>Lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999)</p>	<p>Namnen på de vinnande anbudsgivarna: Upphandlingskalendern</p> <p>Antal ursprungliga anbudsgivare och antal utvalda anbudsgivare: Enligt upphandlingsbeslutet i upphandlingskalendern.</p> <p>Kontraktsvärde: Hilma</p> <p>I det upphandlingsbeslut som offentliggörs i Upphandlingskalendern offentliggörs kontraktets pris om det är offentligt (information som utgör en företagshemlighet offentliggörs inte). Om kontraktets pris inte är offentligt anges det i bilagorna till beslutet, vilka endast de berörda parterna alltid har rätt att ta del av (6 §, 9 §, 10 §, 11 § i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999)).</p> <p>Information om små och medelstora företags deltagande som direkta anbudsgivare: Hilma och upphandlingsbeslutet i Upphandlingskalendern.</p>
	Alla	Ja	Kriterium 3:	Ja	Konkurrens- och konsumentverket	Konkurrens- och konsumentverket (KKV)

			<p>Arrangemang för att säkerställa att de behöriga nationella myndigheterna övervakar och analyserar uppgifterna i enlighet med artikel 83.2 i direktiv 2014/24/EU och artikel 99.2 i direktiv 2014/25/EU.</p>		<p>https://www.kkv.fi/sv/konkurrensarenden/tillsyn-over-offentlig-upphandling/ Lagen om offentlig upphandling och koncession (1397/2016) https://www.finlex.fi/sv/laki/alkup/2016/20161397</p> <p>Förvaltningslagen (434/2003) https://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/2003/20030434</p>	<p>övervakar med stöd av 139 § i upphandlingslagen (1397/2016) att lagstiftningen om offentlig upphandling iakttas. Föremål för tillsynen är de upphandlande enheternas verksamhet. Var och en som anser att en upphandlande enhet har förfarit i strid med upphandlingslagen kan begära att KKV vidtar åtgärder för att utreda förfarandets lagenlighet. KKV:s tillsyn kompletterar förfarandet för ändringssökande i enlighet med upphandlingslagen.</p>
	Alla	Ja	<p>Kriterium 4: Arrangemang för att offentliggöra resultaten av analysen i enlighet med artikel 83.3 i direktiv 2014/24/EU och artikel 99.3 i direktiv 2014/25/EU.</p>	Ja	<p>Lagen om offentlig upphandling och koncession (1397/2016) https://www.finlex.fi/sv/laki/alkup/2016/20161397</p> <p>Rapportering av resultaten av tillsynen över offentliga upphandlingar</p>	<p>KKV utarbetar en årlig rapport om sin verksamhet i anslutning till tillsynen i enlighet med 144 § i upphandlingslagen. På KKV:s offentliga webbplats finns rapporter om resultaten av tillsynen av offentliga upphandlingar. KKV:s senaste rapport av den 1 juni 2021 gäller år 2020 (KKV/648/14.00.60/2021). I enlighet med 172 § i upphandlingslagen är rapporterna om tillsynen av offentlig upphandling</p>

						<p>tillgängliga för allmänheten på KKV:s webbplats.</p> <p>I enlighet med 172 § i upphandlingslagen svarar arbets- och näringsministeriet (ANM) för att en övervakningsrapport sänds till kommissionen vart tredje år. ANM svarar också för att uppgifter lämnas till myndigheterna i andra medlemsstater. Enligt lagen ska upphandlande enheter och andra myndigheter på begäran lämna nödvändiga uppgifter till ANM. Upphandlande enheter har med stöd av 171 § i upphandlingslagen rätt att av myndigheter och av dem som sköter offentliga uppdrag få nödvändiga uppgifter för att utreda om grunder för uteslutning efter prövning föreligger.</p>
	Alla	Ja	<p>Kriterium 5: Arrangemang för att säkerställa att alla uppgifter som tyder på misstänkt uppgjorda anbudsgivningar överlämnas till de behöriga nationella organen i enlighet med artikel 83.2 i direktiv 2014/24/EU och artikel</p>	Ja	<p>Lagen om offentlig upphandling och koncession (1397/2016) https://www.finlex.fi/sv/laki/alkup/2016/20161397 Konkurrenslagen (948/2011) https://www.finlex.fi/sv</p>	<p>EU-lagstiftningen om offentlig upphandling har satts i kraft. Upphandlingslagen tillämpas på upphandlingar som överstiger tröskelvärdena. KKV övervakar i enlighet med 139 § i upphandlingslagen att lagen iakttas (i enlighet med kriterium 2) och lämnar trots bestämmelserna om sekretess ut uppgifter till nationella</p>

			99.2 i direktiv 2014/25/EU.	/laki/ajantasa/2011/20110948 Info och anvisningar, karteller https://www.kkv.fi/sv/konkurrensarenden/karteller-och-andra-horisontella-konkurrensbegransningar/ Tillsyn över offentlig upphandling, tips https://www.kkv.fi/sv/konkurrensarenden/tillsyn-over-offentlig-upphandling/tillsyn-over-offentlig-upphandling/	myndigheter i enlighet med 143 §. KKV rapporterar årligen på sin offentliga webbplats om sin verksamhet i anslutning till tillsynen över upphandlingslagen i enlighet med 144 § i den lagen. KKV kan för marknadsdomstolen föreslå påföljder för en upphandlande enhet. Marknadsdomstolen för och publicerar dagligen i enlighet med 148 § 3 mom. i upphandlingslagen en förteckning över upphandlingsärenden som har inletts vid marknadsdomstolen. KKV övervakar att konkurrenslagen, som tryggar ekonomisk konkurrens, iakttas. KKV instruerar och informerar om uppgjorda anbudsgivningar och karteller. KKV tar på sin webbplats emot tips om misstänkta förseelser vid upphandling. Statsrådet har fattat ett principbeslut om en strategi och ett åtgärdsprogram för bekämpning av korruption
--	--	--	-----------------------------	--	---

						2021–2023, där upphandlingar är en särskild prioritering.
Verktyg och kapacitet för effektiv tillämpning av reglerna för statligt stöd	Alla	Ja	Kriterium 1: För företag i svårigheter och företag som omfattas av ett krav på återbetalning.	Ja	ANM:s anvisning: Begränsningar och definition av stöd till företag i svårigheter (på finska) https://bit.ly/3wODUpp Lagen om kundinformations-systemet för företagstjänster (293/2017) https://www.finlex.fi/sv/laki/alkup/2017/20170293 Lagen om ändring av lagen om kundinformations-systemet för företagstjänster (799/2020) https://www.finlex.fi/sv/laki/alkup/2020/20200799	Den förvaltande myndigheten har med stöd av nationell lagstiftning överfört uppgiften att bevilja stöd till det förmedlande organet. Innan det förmedlande organet beviljar stöd kontrollerar det att reglerna för statligt stöd iakttas och att de allmänna urvalskriterierna uppfylls, till exempel att den sökande har de ekonomiska och operativa förutsättningar som krävs för att genomföra projektet. Den som ansöker om stöd ska i ansökan uppge de minimis-stöd som denna tidigare fått. Sökanden tillfrågas i ansökan om denna omfattas av pågående återkrav. Innan det förmedlande organet beviljar stöd utreder det om definitionen av ett företag i svårigheter uppfylls och kontrollerar om företaget omfattas av återkrav. Utredningen görs utifrån bokslutsuppgifterna och uppgifterna i det nationella systemet Kasvu CRM. Uppgifterna om återkrav

						kontrolleras i systemet Hyrrä och i nödvändig omfattning via olika informationskällor. I CRM finns uppgifter om finansiering som beviljats företaget. Stöd betalas inte om det finns sådana pågående återkrav som här avses. Den förvaltande myndigheten informerar de förmedlande organen om EU:s pågående återkravsärenden.
	Alla	Ja	Kriterium 2: Genom tillgång till expertrådgivning och vägledning i frågor om statligt stöd från experter på statligt stöd vid lokala eller nationella organ.	Ja	https://mmm.fi/valtioneu EU:s huvudregler om statligt stöd och nationell lagstiftning som anknyter till EU:s regler om statligt stöd	ANM:s avdelning för sysselsättning och fungerande marknader ansvarar i Finland för samordningen av statligt stöd (exkl. jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområde) och rådgör med stödmyndigheterna. ANM har publicerat en handbok om de minimis-stöd. I handboken redogörs för beviljande av de minimis-stöd. De olika stödformernas behöriga myndigheter ansvarar för juridisk rådgivning i anslutning till det aktuella stödet. Kommunförbundet erbjuder landskapsförbunden experttjänster till exempel i

					<p>ärenden som gäller statligt stöd. När det gäller statliga stöd inom fiskeri- och vattenbruksnäringen tillhandahåller jord- och skogsbruksministeriet (JSM) expertrådgivning och vägledning. JSM ansvarar för att statliga stöd inom fiskeri- och vattenbruksnäringen rapporteras till kommissionen. Den förvaltande myndigheten utbildar och vägleder de förmedlande organ som beviljar finansiering i fråga om de särskilda omständigheter som gäller för statligt stöd i anslutning till fonden. Den förvaltande myndigheten följer uppdateringen av reglerna för statligt stöd och ändringar i lagstiftningen och informerar om detta på sin webbplats och i nyhetsbrev. De förmedlande organen ansvarar för att vägleda och ge råd till stödmottagarna och diskuterar med dem frågor som gäller statligt stöd till exempel under de inledande mötena. Den förvaltande myndigheten deltar i utbildningar som gäller statligt stöd.</p>
--	--	--	--	--	--

Nödvändiga villkor	Specifikt mål	Uppfyllande av nödvändigt villkor	Kriterier	Uppfyllande av kriterier	Hänvisning till relevanta dokument	Motivering
Effektiv tillämpning och effektivt genomförande av stadgan om de grundläggande rättigheterna	Alla	Ja	Kriterium 1: Arrangemang för att säkerställa att de program som stöds av fonderna och deras genomförande överensstämmer med relevanta bestämmelser i stadgan.	Ja	<p>EU:s stadga om de grundläggande rättigheterna https://www.europarl.europa.eu/charter/pdf/text_sv.pdf</p> <p>Kommissionens tillkännagivande – Riktlinjer för att säkerställa att Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna respekteras vid genomförandet av de europeiska struktur- och investeringsfonderna (ESI-fonderna) https://eur-lex.europa.eu/legal-content/sv/TXT/PDF/?uri=OJ:C:2016:269:FULL&from=EL</p>	<p>Finlands konstitution och grundlag tryggar människovärdets okränkbarhet och den enskilda människans frihet och rättigheter samt främjar rättvisa i samhället. Finlands nationella människorättsinstitution (NHRI) består av Människorättscentret, människorättsdelegationen och justitieombudsmannen. Människorättscentret ombes att delta som permanent sakkunnig i programmets övervakningskommitté, vars expertis den förvaltande myndigheten utnyttjar i de aktuella frågorna. Social- och hälsovårdsministeriet (SHM) ansvarar för jämställdhetspolitiken, jämställdhetsombudsmannen övervakar efterlevnaden av lagen och delegationen för jämställdhetsärenden arbetar för jämställdhet mellan könen. Vid beredningen av programmet och partnerskapsöverenskommelsen beaktar den förvaltande myndigheten bestämmelserna i</p>

					<p>Finlands grundlag (731/1999) https://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/1999/19990731</p> <p>Diskrimineringslagen (1325/2014) https://www.finlex.fi/sv/laki/alkup/2014/20141325</p> <p>Lagen om jämställdhet mellan kvinnor och män (609/1986) https://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/1986/19860609</p> <p>Perus- ja ihmisoikeuksien toteutuminen Suomessa – koottuja havaintoja vuodelta 2019 (endast på finska) https://bit.ly/36unVDM</p>	<p>EU:s stadga om de grundläggande rättigheterna i frågorna i projektansökan och i de särskilda urvalskriterierna. Kraven i stadgan om de grundläggande rättigheterna har beaktats i de förmedlande organens och revisionsmyndighetens arbete, till exempel i informationssystemet och i checklistor när det gäller val av projekt, slutrapporter och myndigheternas kontroller och för att säkerställa att åtgärder som strider mot stadgan inte finansieras via programmet. Dataskyddet beaktas vid genomförandet.</p>
	Alla	Ja	Kriterium 2: Rutiner för rapportering till övervakningskommittén om väsentliga fall som gäller iakttagandet av stadgan om de	Ja	<p>Utkast till projektansökningarna</p> <p>Fondens informationssystem</p>	<p>Den förvaltande myndigheten får projektspecifik information från informationssystemet Hyrrä, som innehåller checklistor, stödmottagarnas slutrapporter samt uppgifter om</p>

			grundläggande rättigheterna.		https://hyrra.ruokavirasto.fi/login.html https://merijakalatalous.fi/sv/	<p>kontroller och revisioner. Den förvaltande myndigheten får information om iakttagandet av stadgan om de grundläggande rättigheterna via den styrning och tillsyn som myndigheten utövar över de förmedlande organen. Den förvaltande myndigheten kontrollerar årligen före övervakningskommitténs möte justitieombudsmannens och diskrimineringsombudsmannens uppgifter om klagomål och kränkningar av rättigheter samt kontroll- och revisionsobservationer via rapporteringen i informationssystemet, dvs. antalet avvikelser, vilka grundläggande rättigheter som har kränkts, vilka korrigerande åtgärder som har vidtagits och hur sådana fall kommer att förebyggas. Den förvaltande myndigheten diskuterar avvikelserna med Människorättscentret innan de behandlas. Den förvaltande myndigheten redogör årligen för avvikelserna för övervakningskommittén och rapporterar också om klagomålen och besvären.</p>
--	--	--	------------------------------	--	--	---

						Avvikelser behandlas i enlighet med nationell lagstiftning. Den förvaltande myndigheten redogör för rapporteringsarrangemangen för övervakningskommittén i beskrivningen av programmets förvaltnings- och kontrollsystem.
--	--	--	--	--	--	---

<p>Genomförande av FN-konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning</p>	<p>Alla</p>	<p>Ja</p>	<p>Kriterium 1: Syften med mätbara mål, datainsamling och övervakningsmekanismer.</p>	<p>Ja</p>	<p>FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning https://eur-lex.europa.eu/legal-content/sv/TXT/PDF/?uri=CELEX:32010D0048&from=FI Nationellt handlingsprogram 2018–2019 https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/160833 Uppföljningsrapport: Nationellt handlingsprogram för FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning (2018–2019) https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/161769 Beredning av det nationella handlingsprogrammet 2020 https://stm.fi/-/yk-n-vammaissopimuksen-kansallinen-toimintaohjelma-</p>	<p>Utrikesministeriet, social- och hälsovårdsministeriet samt icke-statliga organisationer ansvarar för genomförandet av FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning. Delegationen för rättigheter för personer med funktionsnedsättning utarbetar ett handlingsprogram för fastställande av målen, metoderna och uppföljningen när det gäller främjandet av konventionen. FN:s kommitté för rättigheter för personer med funktionsnedsättning (CRPD) informeras om genomförandet. Ett nytt handlingsprogram för åren 2020–2023 godkändes den 9 december 2020.</p> <p>När CRPD har godkänt rekommendationerna distribuerar utrikesministeriet dem till myndigheterna, Människorättscentret och icke-statliga organisationer. Ministerierna ansvarar för genomförandet av rekommendationerna inom sina förvaltningsområden. Ministerierna utarbetar indikatorer med hjälp av vilka</p>
--	-------------	-----------	---	-----------	---	--

				<p>syntyy-koronan-keskella?languageId=sv_SE Nationellt handlingsprogram för FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning (2020–2023) https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/163388</p> <p>Socialvårdslagen (1301/2014) https://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/2014/20141301 Delegationen för rättigheter för personer med funktionsnedsättning (VANE) https://bit.ly/3FIWOXH</p>	<p>genomförandet av åtgärderna följs upp. Delegationen för rättigheter för personer med funktionsnedsättning Vane övervakar i samarbete med andra ansvariga parter och Institutet för hälsa och välfärd genomförandet av handlingsprogrammet. I fortsättningen sker uppföljning och rapportering både efter halva tiden och i slutet av den fyraåriga programperioden.</p>
--	--	--	--	---	--

	Alla	Ja	<p>Kriterium 2: Arrangemang för att säkerställa att politik, lagstiftning och standarder avseende tillgänglighet verkligen kommer till uttryck vid utarbetandet och genomförandet av programmen.</p>	Ja	<p>Diskrimineringslagen (1325/2014) https://www.finlex.fi/sv/laki/alkup/2014/20141325 Diskrimineringsombuds mannen https://syrjinta.fi/sv/framsida</p> <p>Socialvårdslagen https://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/2014/20141301 Lagen om tillhandahållande av digitala tjänster (306/2019) https://www.finlex.fi/sv/laki/alkup/2019/20190306</p> <p>Markanvändnings- och bygglagen (132/1999) https://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/1999/19990132 Lagen om transportservice (320/2017) https://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/2017/20170320</p>	<p>Den förvaltande myndigheten iakttar bestämmelser om rättigheter för personer med funktionsnedsättning i programmets urvalskriterier och införlivar kontroller av detta i checklistorna i informationssystemet. Rättigheterna för personer med funktionsnedsättning beaktas vid behov i villkoren i projektbesluten. Rättigheterna för personer med funktionsnedsättning inkluderas i checklistorna för tillsynen av de förmedlande organens arbete. I checklistorna ingår kontroll av att de digitala tjänster som utvecklas är tillgängliga. En utbildningsplan för verkställandet av FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning utarbetas och genomförs i samarbete med sakkunniga vid Vane. Ett informationspaket för projektsökande kommer att finnas tillgängligt på webben. Bestämmelserna i artiklarna 9 och 21 i FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning iakttas i myndighetsverksamheten.</p>
--	------	----	---	----	--	--

			<p>Kriterium 2a: Rutiner för rapportering till övervakningskommittén om insatser som stöds av fonderna och som inte överensstämmer med FN-konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning och klagomål avseende konventionen som lämnats in i överensstämmelse med rutinerna enligt artikel 63.6 i förordningen om gemensamma bestämmelser.</p>	<p>Ja</p>	<p>Statsrådets förordning om byggnaders tillgänglighet (241/2017) https://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/2017/20170241</p> <p>Riksdagens justitieombudsman skyddar genomförandet av FN-konventionen inom ramen för sin lagstadgade övervakningsuppgift https://www.oikeusasia.fi/sv/rattigheter-for-personer-med-funktionsnedsattning</p> <p>Riksdagens justitieombudsmans</p>	<p>Lagstiftningen om tillgänglighet är förpliktande för den förvaltande myndigheten och de förmedlande organen. Under de inledande mötena diskuterar de förmedlande organen vid behov med stödmottagaren de villkor som gäller rättigheterna för personer med funktionsnedsättning.</p> <p>Den förvaltande myndigheten får uppgifter om val av projekt, kontroller på plats och revisioner ur de checklistor som finns i informationssystemet. Den förvaltande myndigheten får information om iakttagandet av FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning via styrningen och tillsynen av de förmedlande organen och via justitieombudsmannens avgöranden. Kontroller av efterlevnaden av de väsentliga bestämmelserna i FN:s konvention införlivas i checklistorna för de förmedlande organens styrning och tillsyn. Den förvaltande myndigheten kontrollerar årligen före övervakningskommitténs möte</p>
--	--	--	---	-----------	--	--

				<p>avgöranden https://www.oikeusasia.mies.fi/r/sv/ratkaisut</p> <p>FN:s kommitté för rättigheter för personer med funktionsnedsättning (CRPD-kommittén) https://www.manniskorattscentret.fi/rattigheter-for-personer-med-fun/fn-s-konvention-om-rattigheter-f/fn-s-komite-for-rattigheter-fo/</p> <p>Människorättscentret Rättigheter för personer med funktionsnedsättning https://www.manniskorattscentret.fi/rattigheter-for-personer-med-fun/</p>	<p>justitieombudsmannens och diskrimineringsombudsmannens uppgifter om klagomål och kränkningar av rättigheter samt kontroll- och revisionsobservationer via rapporteringen i informationssystemet, dvs. antalet avvikelser, vilka grundläggande rättigheter som har kränkts, vilka korrigerande åtgärder som har vidtagits och hur sådana fall förebyggs samt rapporterar om dem till övervakningskommittén. Enskilda individer och grupper kan hos kommittén för rättigheter för personer med funktionsnedsättning (CRPD) anföra klagomål över upplevda kränkningar av rättigheterna i konventionen. Den förvaltande myndigheten får information om eventuella klagomål från Människorättscentret.</p>
--	--	--	--	---	--

--	--	--	--	--	--	--

5. Programmyndigheter

Tabell 13: Programmyndigheter

Myndighet	Organisation	Kontaktperson	E-post
Förvaltande myndighet	Jord- och skogsbruksministeriet, naturresursavdelningen I landskapet Åland ansvarar Ålands landskapsregering för den förvaltande myndighetens uppgifter i enlighet med avtalsförordningen.	Tuula Packalen	tuula.packalen@gov.fi
Revisionsmyndighet	Jord- och skogsbruksministeriet, enheten för intern granskning	Sari Anttila	sari.anttila@gov.fi
Organ som tar emot betalningar från kommissionen	Jord- och skogsbruksministeriet, förvaltnings- och utvecklingssektorn, styrnings- och ekonomienheten	Juha Karjalainen	juha.karjalainen@gov.fi
Instans som tar emot betalningar inom tekniskt stöd i fråga om utgifter utbetalda i enlighet med art 30.5	Jord- och skogsbruksministeriet, förvaltnings- och utvecklingssektorn, styrnings- och ekonomienheten	Juha Karjalainen	juha.karjalainen@gov.fi
Redovisningsfunktion om inte den förvaltande myndigheten			

6. Partnerskap

Enligt den nationella lagstiftning som styr Europeiska havs-, fiskeri- och vattenbruksfonden hör det till jord- och skogsbruksministeriets uppgifter att bereda programmet. Den 23 april 2019 tillsatte ministeriet en arbetsgrupp för att ta fram Europeiska havs- och fiskerifondens program för Finland 2021–2027 (fondens och programmets namn har senare ändrats). Arbetsgruppen leddes av jord- och skogsbruksministeriet och bestod av företrädare för följande organisationer inom statsförvaltningen och kontaktgrupper: arbets- och näringsministeriet, finansministeriet, miljöministeriet, inrikesministeriet, statsrådets kansli, Ålands landskapsregering, närings-, trafik- och miljöcentralerna som behandlar fiskeriärenden, Naturresursinstitutet, landskapsförbunden, de lokala fiskeaktionsgrupperna, Centralförbundet för Fiskerihushållning, Finlands Yrkesfiskarförbund, Finlands insjöfiskares förbund, Finlands Fiskodlarförbund, Finlands Fiskhandlarförbund, Finlands Fritidsfiskares Centralorganisation, Livsmedelsverket, Livsmedelsindustriförbundet, Finlands miljöcentral, Finlands naturskyddsförbund och WWF Finland. Arbetsgruppen fokuserade bland annat på att utarbeta en strategi och en SWOT-analys, analysera behoven och fastställa åtgärder och målnivåer.

Arbetsgruppen bistods av temagrupper, som utgjordes av utvecklingsgrupperna för fiskerinäringen, temagruppen för lokal utveckling samt styrgruppen för havspolitik. Fiskerinäringens utvecklingsgrupper är utvecklingsgrupperna för fiske, vattenbruk, fiskförädling och fiskhandel med företrädare för förvaltningen, forskningen och företagen inom branschen. På detta sätt togs även företagarnas synpunkter i beaktande vid beredningen av programmet. Utvecklingsgrupperna kommenterade bland annat programmets strategi, SWOT-analysen, identifieringen av behoven, åtgärderna och fastställandet av målen. I temagruppen för lokal utveckling deltar alla lokala fiskeaktionsgrupper i Fastlandsfinland samt andra experter på lokal utveckling. Styrgruppen för havspolitik består av företrädare för de ministerier som behandlar havsfrågor. Gruppen behandlade de delar av programmet som hör till prioriteringen havspolitik.

Beredningen av programmet har även presenterats för bland annat delegationen för förnyelse i regionerna (AUNE), som utsetts av statsrådet, och för skärgårdsdelegationen (SANK). Jord- och skogsbruksministeriet har också varit i kontakt med andra aktörer, såsom Finlands djurskydd, i samband med beredningen av programmet.

Programmet har i huvudsak beretts av arbetsgruppen och temagrupperna, som bildat ett forum där olika aktörer har diskuterat programmets innehåll, observationer som gjorts vid bedömningen, val av prioriteringar och andra frågor som gäller programmet. Utöver arbetet i arbetsgruppen har jord- och skogsbruksministeriet och de regionala närings-, trafik- och miljöcentralerna ordnat öppna workshoppar och evenemang som stöd för beredningen. Jord- och skogsbruksministeriet har publicerat det viktigaste stödmaterialet på Europeiska havs- och fiskerifondens webbplats samt informerat om hur förberedelserna fortskrider bland annat i sociala medier.

För miljökonsekvensbedömningen av programmet svarar jord- och skogsbruksministeriet, som har bitt Naturresursinstitutet göra bedömningen. Allmänheten och myndigheterna har haft möjlighet att framföra sina åsikter och påverka planeringen av programmet och miljöbedömningen i inledningsfasen och under bedömningen. Programplanen och miljökonsekvensbedömningen var på remiss 13.1–14.2.2020.

Organisationer och andra intressentgrupper som är relevanta för programmet kommer att delta i genomförandet, uppföljningen och utvärderingen av programmet på nationell nivå inom ramen för övervakningskommitténs arbete. Avsikten är att övervakningskommittén ska ha en bred sammansättning, på samma sätt som arbetsgruppen. Vid fastställandet av sammansättningen beaktas kraven i artiklarna 8 och 39 i förordning (EU) 1060/2021. I övervakningskommittén finns företrädare för i huvudsak samma intressentgrupper som under programperioden 2014–2020. I överensstämmelse med programmets starka miljöfokus bjuds dessutom företrädare för Finlands miljöcentral och SEY Djurskyddet Finland in som medlemmar. Det arbete som programmets övervakningskommitté utför bidrar i hög grad till att partnerskapsprincipen tillämpas, och det ger ett mervärde till programarbetet.

Målet vid beredningen och genomförandet av programmet är att samordna verksamheten med andra EU-fonder. Samarbetet mellan fonderna främjas till exempel genom korsrepresentation i beredningsgrupperna och övervakningskommittéerna, men också genom informella möten.

De myndigheter som är förmedlande organ styr och ger råd till aktörerna när det gäller att ansöka om finansiering och genomföra projekt, bland annat med beaktande av små organisationers och aktörers behov.

De lokala fiskeaktionsgrupperna, även kallade fiskeleadergrupper, tillämpar partnerskapsprincipen när de utarbetar och genomför lokala strategier. Vid utarbetandet av strategierna strävar man efter att involvera lokala aktörer på bred front och på många olika sätt. Förvaltningen, föreningar, företag och lokalbefolkningen deltar i valet av lokala projekt. FiskeLeaderverksamheten genomförs i nära samarbete med Leaderverksamheten på landsbygden.

7. Kommunikation och transparens

Kommunikationen om programmet har två syften: För det första vill man se till att stödmottagarna och intressenterna får tillräcklig och tydlig information i rätt tid om programmets finansieringsmöjligheter och om hur uppnåendet av programmets mål framskrider. För det andra bidrar programkommunikationen till kommunikationen om de mer omfattande politiska målen. Målet är öppen, proaktiv och konsekvent kommunikation som bidrar till att genomföra fondens program för Finland samt den nationella fiskeripolitiken och EU:s gemensamma fiskeripolitik.

Den centrala kommunikationen om fondens verksamhet, mål och resultat sköts i första hand av fondens myndigheter själva. Den förvaltande myndigheten svarar för att informera om programmet och för att offentliggöra utvärderingsresultaten. När det gäller de mer omfattande kommunikationsmålen kan insatser göras i form av projekt eller genom att stödja andra aktörers kommunikation. Inom de båda delområdena är målet nätverksbaserad kommunikation.

De viktigaste målen för kommunikationen är att informera om programmets finansieringsmöjligheter och att offentliggöra framsteg och resultat. Ett ytterligare mål för den nätverksbaserade kommunikationen är att sprida goda idéer och rutiner och öka aktörernas kompetens, kunskaper och samarbete.

Det sker omfattande kommunikation om innovationsprogrammen, som har konstaterats vara strategiskt viktiga projekt inom programmet. För programmen avsätts separata kommunikationsresurser, och man fortsätter att ordna årliga innovationsdagar där programmets resultat presenteras.

Målet med den mer omfattande kommunikationen som gäller hela fiskerinäringen är att bidra till målen för EU:s gemensamma fiskeripolitik och programmet för främjande av inhemsk fisk, att stödja aktiv kommunikation om branschens utveckling och att främja en dialog mellan olika aktörer. Till stöd för dialogen behövs objektiv information och kontinuerliga kontakter.

Strävan är att all kommunikation ska vara öppen, transparent och ges i rätt tid samt att den ska göra verksamheten mer begriplig. Den ökar också acceptansen för finansieringen och fiskerinäringens verksamhet.

Kommunikationen riktas i synnerhet till potentiella stödsökande och intressentgrupper som kan ha nytta av fonden. Lokala aktörer är en viktig målgrupp för de lokala fiskeaktionsgrupperna. Dessutom informeras allmänheten och medierna om fondens mål och genomförande samt om de mer omfattande fiskeripolitiska målen.

Information om fonden och därtill hörande verksamhet ges huvudsakligen elektroniskt på programmets webbplats samt i sociala medier. På fondens webbplats samlas information om möjligheterna att ansöka om finansiering via programmet samt om evenemang och nyheter. Där finns också information om projekt som fått finansiering samt exempel på bra projekt och resultat av utvecklingsprojekt. Med medel ur programmet kan det ordnas diskussionsmöten och seminarier om programmets och fiskeripolitikens resultat och effekter.

Programmets framsteg och genomförande behandlas årligen i övervakningskommittén och i de olika sektorernas utvecklingsgrupper, och på så sätt ser man till att informationen sprids till de aktörer som ansvarar för att övervaka programmet och till de viktigaste intressentgrupperna.

Den kommunikationsansvariga ansvarar för information som rör genomförandet av fonden, såsom information om finansieringsmöjligheter och resultat. Den kommunikationsansvariga samordnar också olika aktörers kommunikation om fonden och deltar i kommunikationssamarbetet på nationell nivå och EU-nivå. Kommunikationen stöds av de förmedlande organen och ett nationellt nätverk som informerar om programmets möjligheter på regional nivå och deltar i arbetet med att utveckla kommunikationen. De lokala fiskeaktionsgrupperna ansvarar för den egna kommunikationen. Ålands landskapsregering ansvarar för programkommunikationen på Åland.

I den nätverksbaserade kommunikationen deltar också Naturresursinstitutet, som bedömer genomförandet av programmet, och de projektgenomförare som fått finansiering och som informerar om projekten och resultaten av dem. Vidare tar man del av andra aktörers kommunikation, såsom nyhetsbrev och evenemang.

Mer omfattande information om fiskerinäringen och dess utveckling ges framför allt av aktörerna inom branschen, som informerar enligt de egna behov och målen. Syftet med kommunikationssamarbetet är att främja fiskerinäringens verksamhet och användningen av fisk, att öka dialogen och kunskapen om branschen samt att lösa konflikter. Det bidrar också till att uppnå målen i EHFVF:s program för Finland. Bredare kommunikation om branschen och dess mål kan genomföras med projektfinansiering som kan sökas av till exempel organisationer inom branschen.

Åtgärder som gäller kommunikation, synlighet och transparens genomförs i enlighet med artiklarna 22.3 och 46–50 i förordningen om gemensamma bestämmelser, och genom åtgärderna eftersträvas synlighet för programmet och dess finansieringsmöjligheter.

Kommunikationens effekter följs upp med hjälp av följande mätare: antalet aktörer som deltar i den nätverksbaserade kommunikationen, intressentgruppernas nöjdhet med kommunikationen enligt den årliga förvaltningsenkäten samt antalet personer som läser publikationer på webbplatser och i sociala medier.

8. Användningen av enhetskostnader, enhetsbelopp, schablonsatser och finansiering som inte är kopplad till kostnaderna

Tabell 14: Användningen av enhetskostnader, enhetsbelopp, schablonsatser och finansiering som inte är kopplad till kostnaderna

Avsedd användning av artiklarna 94 och 95 i förordningen om gemensamma bestämmelser	Ja	Nej
Från och med antagandet kommer programmet att använda ersättning av unionsbidrag på grundval av enhetskostnader, enhetsbelopp och schablonbelopp inom ramen för prioriteringen i enlighet med artikel 94 i förordningen om gemensamma bestämmelser (om ja, fyll i tillägg 1)		X
Från och med antagandet kommer programmet att använda ersättning av unionsbidrag på grundval av finansiering som inte är kopplad till kostnaderna i enlighet med artikel 95 i förordningen om gemensamma bestämmelser (om ja, fyll i tillägg 2)		X